

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๖

(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่ครั้งที่ ๒)

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

**รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)**

5

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา

หน้า

10

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

๑

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

๑

15

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทุ้งถาม ไม่มี

๑

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดสรรงบประมาณ

๑

รายงานประจำปีขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และปัญหาการได้รับจัดสรร

งบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เพียงพอ ซึ่งคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระ

20

ตามรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว

ผู้อภิปราย

นายกล้านรงค์ จันทิก (ประธานคณะกรรมการ)

๓,๒๐

- นางจิรพร มีหลิวสวัสดิ์ (ผู้ชี้แจง)

๔

๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการน้ำเสียชุมชน

๒๓

25

ซึ่งคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาเสร็จแล้ว

ผู้อภิปราย

- พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ (ประธานคณะกรรมการ)

๒๕,๖๔

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่มุก (รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม)

๒๖

30

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ครั้งที่ ๑๖

	ผู้อภิปราย	หน้า
5	- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	๔๗
	- พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร	๕๒,๖๙
	- นายสมชาย เสียงหลาย	๕๘
	- นายจรินทร์ จักกะพาก	๖๐
10	๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล พิจารณาเสร็จแล้ว	๗๑

	ผู้อภิปราย	หน้า
15	- พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ (ประธานคณะกรรมการ)	๗๒,๘๔
	- พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์ (รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง)	๗๓,๘๒
	- นายสุรเดช จิรจิตติเจริญ	๗๗
	- นายอนุศิษฐ์ คุณากร	๗๙

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

20

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

สำเน รายงานการไต่ถามงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติ
วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
(ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑)

	ผู้อภิปราย	หน้า
25	- นายพูนศักดิ์ ครเจริญ (ผู้ชี้แจง)	๘๘,๑๐๖
	- พลเอก ขาดอุดม ติตถะสิริ (ประธานคณะกรรมการ)	๑๑๓
	- พลเอก ขาดอุดม ติตถะสิริ (ประธานคณะกรรมการ)	๙๐

30

	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	หน้า
	ผู้อภิปราย		
5	- นายอำพล จินดาวัฒนะ		๑๐๐,๑๐๖
	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	๑๐๘,๑๑๒
	- นายเจตน์ ศิรธรานนท์		๑๐๒,๑๐๙
	- นายจรินทร์ จักกะพาก		๑๐๘,๑๑๑
10	ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ ไม่มี		๑๑๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

15   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา   สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา

5

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด ๒๑๙ คน

10

ประธานวุฒิสภา : บัดนี้ มีสมาชิกวุฒิสภามาประชุม จำนวน ๑๖๘ ท่าน
ถือว่าครบองค์ประชุม ผมขอเปิดประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

15

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และปัญหาการได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

20

ไม่เพียงพอ ซึ่งคณะกรรมการกิจการรณรงค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว

25

30

๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ประธานวุฒิสภา : เชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

5 ประธานวุฒิสภา : ด้วยคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณารายงาน
ฉบับนี้ ดังนี้

คณะทำงานศึกษาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรอิสระ
ตามรัฐธรรมนูญ และปัญหาการได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เพียงพอ

- 10
๑. นางจิรพร มีหลิวสวัสดิ์
  ๒. นายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิม
  ๓. นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์
  ๔. นางสาวทองดี อัครมหาเอก
  ๕. นายธีรยุทธ วัฒนะธรรมศิริ

15

๖. นายสันติ รุ่งสมัย
สำนักงบประมาณ

- นายคงศักดิ์ บุรณะกุล ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณ
องค์การบริหารรูปแบบพิเศษและรัฐวิสาหกิจ
นอกจากนี้ คณะกรรมการได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์

20 (PowerPoint) เพื่อประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา
ผมนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๒ และข้อ ๕๕ ขอเชิญผู้ชี้แจง
เข้าประจำที่ครับ
(ผู้ชี้แจงเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญประธานคณะกรรมการแถลงต่อที่ประชุมครับ
(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

25

30

๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ธนพงษ์ ๑/๓

นายก้านรงค์ จันทิก (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายก้านรงค์ จันทิก ประธานคณะกรรมการ

5 กิจการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษา

เรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญและนโยบาย

ของรัฐบาลในด้านงบประมาณ ติดตาม ประเมินผลการรับและการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี

ขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งภารกิจนี้เป็นภารกิจที่แยกมาจากคณะกรรมการติดตาม

การบริหารงบประมาณ วุฒิสภา โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

10 มาตรา ๑๔๑ กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ

ขององค์การอิสระตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

จากการติดตามการดำเนินงานขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ องค์กร ได้แก่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการ

15 สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับข้อมูลจากการศึกษาดูงาน ณ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญส่วนกลาง

ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด จำนวน ๒๑ จังหวัด พบว่า องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญมีปัญหา

การได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามภารกิจของ

องค์กร คณะกรรมการจึงได้มีมติตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรร

งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งระเบียบและกฎหมาย

20 ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไปนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว

เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการปฏิบัติงานต่อที่ประชุมวุฒิสภา ทั้งนี้ ผลการศึกษา

แบ่งออกเป็น ๒ ประเด็นหลัก ได้แก่

๑. ประเด็นการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบไปด้วย

25 การจัดทำงบประมาณ การแปรรูป การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ

๒. ประเด็นปัญหาการได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ไม่เพียงพอ

ผมขออนุญาตให้ท่านจรพร มีหลิสวัสดิ์ ในฐานะประธานคณะทำงานเป็นผู้ชี้แจง

รายละเอียดต่อไป ขอขอบคุณครับ

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านจิรพร มีหีสวัสดิ์ ครับ

นางจิรพร มีหีสวัสดิ์ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

5 ดิฉัน นางจิรพร มีหีสวัสดิ์ ประธานคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และปัญหาการได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ไม่เพียงพอ ซึ่งคณะกรรมการได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และปัญหาการได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ไม่เพียงพอ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยได้จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษา

10 พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะกรรมการ สรूपสาระสำคัญ ดังนี้

ผลการพิจารณาศึกษา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา คณะทำงานได้พิจารณาศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย

๑. ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี

15 ๒. ปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๓. คำขอแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ทั้ง ๕ องค์กร ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

๔. ข้อมูลจากการศึกษาดูงานและการสัมมนาของคณะกรรมการ

20

- ๒/๑

(๓) ควรให้สำนักงานประมาณในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดสรรงบประมาณร่วมกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญในการกำหนดแนวทางที่เป็นมาตรฐานสำหรับ

- 5 การดำเนินงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. การจัดทำงบประมาณ

๒.๑ การจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

- 10 การขอตั้งงบประมาณรายจ่ายขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ จะต้องยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และในคำขอตั้งงบประมาณอย่างน้อยต้องแสดงวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และจะต้องจัดส่งรายงานเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณกำหนด

ทั้งนี้ ตามแนวทางและคู่มือในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย

- 15 กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องจัดทำค่าของงบประมาณ โดยกำหนดแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ และนโยบายสำคัญ และเร่งด่วนของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

- 20 (๑) ในบางกรณี แนวทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณดังกล่าว อาจไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของหน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้การเชื่อมโยงอาจไม่สมเหตุสมผลเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นปัญหาต่อการพิจารณาจัดสรรงบประมาณและการติดตามประเมินผล ดังนั้น ในการ
- 25 กำหนดแนวทางหรือคู่มือการจัดทำงบประมาณ สำนักงานประมาณควรต้องพิจารณากำหนด

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ขึ้นเป็นการเฉพาะ

5 (๒) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สำนักงานประมาณและคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ควรคำนึงถึงการปฏิบัติงานโดยอิสระตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

10 (๓) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยรับงบประมาณ

จะต้องทำความเข้าใจในยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ และควรกำหนดแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

15 ๒.๒ การพิจารณาของสำนักงานประมาณ และคณะรัฐมนตรี

เมื่อหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว สำนักงานประมาณจะพิจารณาคำขอตั้งงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญพร้อมเสนอความเห็นและรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

20 รายจ่ายประจำปีเสนอสภาผู้แทนราษฎร

การดำเนินการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ สำนักงานประมาณได้ยึดหลักการจัดสรรตามแผนงาน โครงการ ซึ่งมีการระบุผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ และเป้าหมายขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นฐาน เพียงแต่ไม่ได้จัดสรรให้เต็มจำนวนตามที่ได้มีการขอตั้งงบประมาณไว้ เนื่องจากได้พิจารณาถึงความพร้อมในการ

25 ดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งได้พิจารณาถึงจำนวนเงินนอกงบประมาณ ซึ่งมีจำนวนเพียงพอที่จะนำมาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี

ข้อเสนอแนะ

(๑) ในการขอรับจัดสรรงบประมาณ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ

- 5 ควรแสดงให้เห็นถึงจำนวนเงินนอกงบประมาณที่มีอยู่และภาระผูกพันที่จำเป็นต้องใช้จ่ายให้ครบถ้วน

(๒) สำนักงบประมาณควรกำหนดแบบการรายงานผลการปฏิบัติงาน

และการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญในการรายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณ โดยระบุผลการใช้จ่ายจริงของเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ

- 10 ในขั้นตอนการรายงานผลการใช้จ่ายไปยังสำนักงบประมาณ

(๓) ควรมีแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการนำเงินสะสมที่ไม่มีภาระผูกพัน

มาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับอย่างเหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒.๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ

สภาผู้แทนราษฎร

- 15 เมื่อสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว จะตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งจะมีการแปรญัตติในขั้นนี้

โดยหน่วยรับงบประมาณขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญจะส่งคำขอแปรญัตติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีให้คณะกรรมการวิสามัญ คณะรัฐมนตรี และสำนักงบประมาณ เพื่อเสนอความเห็น

- 20 ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

การแปรญัตติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๑๔๑ วรรคสอง กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่

โดยอิสระขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงิน

การคลังของรัฐ ในกรณีให้เห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญจะยื่นคำขอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

5 ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยตรงก็ได้ และพระราชบัญญัติวินัยการเงิน

การคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๓ วรรคสอง -----

๓. การบริหารงบประมาณ

๓.๑ การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

5 ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๔

และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘ และข้อ ๑๑ วรรคสอง หน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผู้กักเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และเพื่อใช้ในการกำกับดูแล และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและ

10 การใช้จ่ายงบประมาณ โดยแผนดังกล่าวจะต้องแสดงถึงความเชื่อมโยงเป้าหมายการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัด รายการและวงเงินงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งให้สำนักงานงบประมาณเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ และให้หัวหน้าองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญใช้แผนดังกล่าว

15 ในการกำกับดูแล และติดตามผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามหลักวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณควรติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

20 ให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป

25

๑๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิมิตดา ๓/๓

๓.๒ การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖ (๒)

5 กำหนดให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญสามารถปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณได้โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้จัดส่งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ปรับแล้วให้สำนักงบประมาณภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้มีการปรับแผน

ข้อเสนอแนะ

10

(๑) แม้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระ

ตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ ฉบับ กำหนดให้การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ใน

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการขององค์กรอิสระ

ตามรัฐธรรมนูญเป็นการเฉพาะกรณี แม้ว่าแหล่งที่มาของอำนาจในการปรับแผนการปฏิบัติงาน

และแผนการใช้จ่ายงบประมาณได้ระบุไว้ในกฎหมายก็ตาม แต่การปรับแผนควรกระทำได้ภายใต้

15 ข้อจำกัดเป็นบางกรณีเท่านั้น ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการแต่ละองค์กร ทั้งนี้

ยังต้องยึดเป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ที่เคยขอรับจัดสรรงบประมาณเป็นหลักในการใช้จ่าย

งบประมาณ อย่างไรก็ตาม องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญสามารถเปลี่ยนแปลงแผนงาน

หรือโครงการใหม่ โดยให้กระทำได้โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้จัดส่ง

แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ปรับแล้วให้สำนักงบประมาณภายใน ๑๕ วัน

20 นับแต่วันที่ได้มีการปรับแผน ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖

ประกอบกับขั้นตอนการขอรับจัดสรรงบประมาณ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคสอง

แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้การยื่นคำขอตั้งงบประมาณ

รายจ่าย อย่างน้อยต้องแสดงวัตถุประสงค์ แผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ดังนั้น องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรยึดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับตาม

25 แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

๑๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิมิตดา ๓/๔

ประจำปีที่ได้จัดทำตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘ และข้อ ๑๑ และส่งให้สำนักงบประมาณเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ และให้หัวหน้า

- 5 หน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญใช้แผนดังกล่าวในการกำกับ ดูแล และติดตาม การปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามหลักวินัยการเงินการคลังของรัฐเป็นหลัก ในการดำเนินงาน ประกอบกับสำนักงบประมาณควรมีการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของ การใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณ ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผลการใช้จ่ายไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัด ที่กำหนด ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๔๘ ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

- (๒) การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยรับงบประมาณของ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญมีการดำเนินการที่แตกต่างกันตามระเบียบว่าด้วยการงบประมาณ ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญของแต่ละหน่วย ดังนั้น สำนักงบประมาณควรกำหนดหลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติให้หน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญสามารถนำไปปฏิบัติ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และกำหนดให้ต้องยึดถือผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะ 15 จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

๓.๓ การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ ได้กำหนดให้ 20 งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือรายการใดตามกฎหมายว่า ด้วยงบประมาณรายจ่าย จะโอนหรือนำไปใช้ในแผนงานหรือรายการอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติ จากผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ แต่ผู้อำนวยการจะอนุมัติมิได้ในกรณีที่เป็นการเพิ่มรายจ่าย ประเภทเงินราชการลับหรือเป็นแผนงานหรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๓๖)

25

30

๑๔

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิตยสาร ๓/๕

นอกจากนี้ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๒
ยังกำหนดด้วยว่าการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรร

- 5 หรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรต้องเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส คุ่มค่า ประหยัด คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพในการดำเนินการด้วย

10

- ๔/๑

15

๑๕

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

เปลี่ยนฉวี ๔/๑

ข้อเสนอแนะ

(๑) หลังจากทีที่หน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

5 ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเบิกจ่ายงบประมาณจากคลังแล้ว แม้ว่าจะสามารถ

โอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ควรปฏิบัติ

ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบว่าด้วยการบริหาร

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส คุ่มค่า

10 ประหยัด คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพในการดำเนินการ ทั้งนี้

เมื่อหน่วยรับงบประมาณมีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณแล้วควรแจ้งให้สำนักงบประมาณทราบ

และต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานหรือโครงการที่มีการโอนเปลี่ยนแปลงใหม่

ดังกล่าว

(๒) เมื่อองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญได้โอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

15 รายจ่ายประจำปีและได้แจ้งให้สำนักงบประมาณทราบแล้ว ควรมีการพิจารณาและควบคุม กำกับ

ดูแลให้เป็นไปตามความเชื่อมโยงเป้าหมายการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณภายใต้

ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย โดยมีเป้าหมาย ตัวชี้วัด รายการและวงเงินงบประมาณ

ที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่าย

20 งบประมาณ ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘

๔. การควบคุมงบประมาณ

ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘ วรรคสอง

และมาตรา ๓๙ กำหนดให้กรณีขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ให้ผู้รักษาการตามกฎหมาย

ว่าด้วยกรณันั้น มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับหรือควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับ

25 งบประมาณให้มีการใช้จ่ายงบประมาณภายในวงเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร

และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด ประกอบกับ
ยังได้กำหนดให้หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณมีหน้าที่ควบคุมการใช้งบประมาณรายจ่าย

- 5 ให้เป็นไปตามแผนงานหรือรายการและภายในวงเงินงบประมาณรายจ่ายตามที่กำหนดไว้
ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย หรือตามที่มีการโอน หรือได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ด้วย

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๓ วรรคสาม
กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ (หมายรวมถึงองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญด้วย) จะต้องมีระบบ

- 10 การจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำกับดูแล
การใช้จ่ายเงิน และระบบการควบคุมภายในด้านการเงินการคลัง โดยรักษาวินัยการเงินการคลัง
อย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ ในระบบการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณมีกลไกการตรวจสอบ ๒ ขั้นตอน
กล่าวคือ ขั้นตอนแรก เป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณโดยผู้รักษาการตามกฎหมาย

- 15 ขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญนั้น ได้แก่ ประธานองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ละองค์การ
ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ขั้นตอนที่สอง เป็นการตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของแต่ละองค์การจะกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงิน

แผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน โดยให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภท
ของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน ยกเว้นกรณีของ

- 20 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะถูกตรวจสอบโดยคณะผู้ตรวจสอบที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่
ของกรมบัญชีกลางทำหน้าที่ในการตรวจสอบเช่นเดียวกับที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่
ตรวจสอบขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญอื่น

ข้อเสนอแนะ

(๑) ในการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ หัวหน้าองค์กรหรือคณะกรรมการ

- 25 ที่มีอำนาจในการกำกับดูแลควรให้ความสำคัญในการกำกับดูแล ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงาน
ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เป้าหมาย ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วปรากฏว่า
 เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ตัวชี้วัด

- 5 และเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ หน่วยรับงบประมาณควรแจ้งให้สำนักงานงบประมาณทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข
 ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๒) แม้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ทั้ง ๕ องค์กร จะกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญต้องรายงานผล
 การปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องรายงานประเมินผล

- 10 การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญมายังรัฐสภา แต่ต้องใช้ระยะเวลา
 พอสมควรกว่าที่รายงานดังกล่าวจะส่งมายังรัฐสภาพิจารณา ซึ่งอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ ดังนั้น
 เพื่อให้การควบคุมงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล สำนักงานงบประมาณควรต้องติดตามและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่าย
 งบประมาณของหน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และนำผลมาใช้ประกอบ

- 15 การพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบ
 ให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาทราบ

๕. การประเมินผลและรายงาน

ในการบริหารจัดการงบประมาณ กฎหมายได้กำหนดให้มีการติดตาม
 และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

- 20 ของหน่วยรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์

ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

กำหนด และให้ถือว่าการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงบประมาณ

ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย ทั้งนี้ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
 จะต้องจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณที่มีผลสัมฤทธิ์

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ของการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายไม่ได้ตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัด ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด และรายงานรัฐมนตรีที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณ หรือรัฐมนตรี

5 ผู้รักษาการตามกฎหมายทราบ หากหน่วยรับงบประมาณไม่สามารถปรับปรุงแก้ไข

ภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณจะต้องรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการตามความเห็นสมควร โดยหน่วยรับงบประมาณจะต้องรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งผลการปฏิบัติงาน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานทราบด้วย ตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

10 ข้อเสนอแนะ

สำนักงานงบประมาณควรนำรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งผลการปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่ได้มีการรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานทราบ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรอิสระ

15 ตามรัฐธรรมนูญในปีถัดไปอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งควรเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างจริงจัง เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้
อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ต้องรายงานมายังรัฐสภา

20 หน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้มีการใช้จ่ายจริง มิใช่เงินงบประมาณที่เบิกจ่ายจากคลัง (กรมบัญชีกลาง) ที่เป็นจำนวนรวมของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อจะได้สะท้อนถึงผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้ตามความเป็นจริง อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและการให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีควรจำแนกการใช้จ่าย

25 งบประมาณออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปี และส่วนที่นำเงิน

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

แปลงฉวี ๔/๕

นอกงบประมาณมาใช้จ่ายเพิ่มเติม นอกจากนี้ การนำเงินนอกงบประมาณมาใช้ควรประเมินถึงผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายเงินตามเป้าหมาย ตัวชี้วัด รายการ และวงเงินงบประมาณ

5 ที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาด้วย

๖. ปัญหาการได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เพียงพอ

การที่สำนักงบประมาณมิได้จัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรอิสระตาม

รัฐธรรมนูญตามวงเงินที่เสนอขอรับจัดสรร เนื่องจากได้พิจารณาถึงความพร้อมในการดำเนินงาน และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ ต้องการให้หน่วยงานนำเงินนอกงบประมาณมาใช้ประโยชน์

10 ในภาพรวมซึ่งไม่ได้หมายความว่า องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญได้รับการจัดสรรงบประมาณ

ไม่เพียงพอและไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑

ในการดำเนินการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

สำนักงบประมาณได้ยึดหลักการจัดสรรตามแผนงาน โครงการ ซึ่งมีการระบุผลลัพธ์

ผลสัมฤทธิ์ และเป้าหมายขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นฐานในการพิจารณา เพียงแต่อาจมิได้

15 จัดสรรให้เต็มตามจำนวนที่ขอตั้งงบประมาณไว้ เนื่องจากได้พิจารณาความเหมาะสม ความพร้อม

ในการดำเนินงาน รวมถึงได้พิจารณาว่า องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญมีเงินนอกงบประมาณ

เพียงพอที่จะนำมาสมทบกับเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี

- ๕/๑

แนวทางการดำเนินงานการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ
จึงสามารถทำให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญมีงบประมาณรายจ่ายที่เพียงพอต่อการใช้จ่าย

- 5 ในแต่ละปีงบประมาณได้ อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแผนงานบุคลากรเกี่ยวกับ
สิทธิของบุคลากรและสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งบุคลากรขององค์กร
ไม่มีสถานะเป็นข้าราชการ สำนักงบประมาณควรจัดสรรให้ครบถ้วนตามสิทธิที่พึงได้รับ
นอกจากนี้ การพิจารณานำวงเงินนอกงบประมาณมาสมทบเงินงบประมาณในแต่ละปี
ไม่ควรรวมเงินนอกประมาณที่จะต้องกันเงินไว้สำรองจ่ายสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร
10 และค่าสวัสดิการตามสิทธิด้วย

- จึงขอเรียนต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาและเห็นควรส่งรายงานการพิจารณา
ศึกษาเรื่องดังกล่าวพร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
15 แห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป ขอกราบเรียนเพื่อโปรดพิจารณา
ประธานวุฒิสภา : มีสมาชิกวุฒิสภาท่านใดประสงค์จะอภิปรายหรือไม่ครับ
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

- ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี เชิญคณะกรรมการชี้แจงเพิ่มเติมครับ
นายก้านรงค์ จันทิก (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธาน

- 20 วุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ กระผมต้องขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน
ที่ได้ให้ความสนใจในรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และปัญหาการได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ที่ไม่เพียงพอ ของคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา กราบเรียนว่า
คณะกรรมการฯ ยังมีภารกิจที่สำคัญอีก ๒ เรื่องที่อยากจะกราบเรียนท่านประธานและสมาชิก
25 วุฒิสภาทุกท่านรับทราบไว้ล่วงหน้า

๒๑

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ไสรยา ๕/๒

เรื่องที่ ๑ คณะกรรมาธิการอยู่ระหว่างการจัดทำร่างรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ศึกษากรณีการบังคับใช้

5 กฎหมายและการบริหารจัดการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. การบังคับใช้กฎหมายขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่

มติที่ ๑ ผลสัมฤทธิ์และการบังคับใช้กฎหมาย

มติที่ ๒ ปัญหาอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมาย โดยการพิจารณาศึกษา

จากการรับฟังความคิดเห็นของแต่ละองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งข้อมูลขององค์กรอิสระ

10 ตามรัฐธรรมนูญในระดับพื้นที่

มติที่ ๓ ข้อขัดข้องของการบังคับใช้กฎหมาย

มติที่ ๔ ความครบถ้วนและปัญหาอุปสรรคในการจัดทำอนุบัญญัติ

มติที่ ๕ ความครบถ้วนและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามข้อสังเกต

ท้ายรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

15 ๒. การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ได้แก่

มติที่ ๑ โครงสร้างการบริหารและอัตรากำลัง

มติที่ ๒ ด้านงบประมาณ

๓. ปัญหาข้อขัดข้องในการสรรหาขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ซึ่งร่างรายงานฉบับนี้คณะกรรมาธิการได้พิจารณาเสร็จแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่าง

20 การตรวจทาน ซึ่งจะได้นำเสนอที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

เรื่องที่ ๒ เนื่องจากคณะกรรมาธิการเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ

ตามรัฐธรรมนูญ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศชาติและประชาชน คณะกรรมาธิการ

จึงได้จัดการสัมมนาขึ้นในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ หัวข้อเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กร

อิสระตามรัฐธรรมนูญมีความสำคัญต่อประเทศและประชาชนอย่างไร” โดยวัตถุประสงค์

25 ในการจัดสัมมนาครั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ

๒๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ไสรยา ๕/๓

ตามรัฐธรรมนูญนั้นตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนว่าเป็นไปตามความมุ่งหมาย
ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

5 ๑. แนวคิด เจตนารมณ์ และที่มาของการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ
ตามรัฐธรรมนูญ โดยศาสตราจารย์ดอกเตอร์สมคิด เลิศไพฑูรย์ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ

๒. การกิจหน้าที่และความสำคัญของศาลรัฐธรรมนูญ โดยศาสตราจารย์พิเศษจรัญ
ภักดีธนากุล อดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

10 ๓. การกิจหน้าที่และผลงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ องค์กร โดย

- นายอิทธิพร บุญประคอง ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

- นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

- พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- พลเอก ชนะทัฬห อันทามระ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

15 - นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

การสัมมนาในครั้งนี้นำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โรงแรมเซ็นทารา

ไลฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ สำหรับภาคบ่าย เลขาธิการขององค์กรอิสระ

ตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ องค์กร จะเป็นผู้ทำหน้าที่ตอบประเด็นข้อคำถาม นอกจากนี้ เราจะให้

20 องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ องค์กรจัดนิทรรศการบริเวณหน้างาน เพื่อให้ความรู้และติดตาม

เรื่องราวร้องทุกข์ที่ได้รับเรียนไว้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ องค์กร เพื่อให้ประชาชน

ได้รับความสะดวกในการติดตามการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ขอกราบเรียนเชิญท่านที่สนใจเข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้อย่างน่ครับ สามารถติดต่อสอบถาม

เพิ่มเติมได้ที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ หรือช่องทางเฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) วุฒิสภา

25 เฟซบุ๊กสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และเฟซบุ๊กขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ องค์กร
ขอขอบคุณครับ

๒๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ไสรยา ๕/๕

ประธานวุฒิสภา : ขอขอบคุณท่านก้านรงค์ จันทิก การนัดสัมมนาในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ซึ่งมีข่าวอยู่ในเว็บไซต์ของวุฒิสภาแล้ว คาดว่าคงจะมีผู้สนใจเข้าร่วมรับฟัง

5 เป็นจำนวนมาก ขอให้เจ้าหน้าที่ทำการบันทึกไว้เพื่อเผยแพร่ต่อไปด้วยนะครับ

ที่ประชุมวุฒิสภาขอต้อนรับคณะผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร “รู้จักสถาปนิกสำหรับผู้บริหารระดับสูง รุ่นที่ ๕” จำนวน ๕๐ คน เข้าร่วมฟังการประชุมวุฒิสภานะครับ

สำหรับการพิจารณารายงานฉบับนี้คณะกรรมการนิติการได้รายงานแล้ว

เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการนิติการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

10 โดยที่คณะกรรมการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาการศึกษาบางประการ และได้บันทึกไว้ในรายงานด้วยแล้ว หากที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ของคณะกรรมการจะได้ดำเนินการส่งไปยังคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อพิจารณา

15 ดำเนินการต่อไป มีท่านสมาชิกวุฒิสภาท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ของคณะกรรมการ ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้ชี้แจง จบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔.๑

๔.๒ รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การจัดการน้ำเสียชุมชน ซึ่งคณะกรรมการ

20 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาเสร็จแล้ว

25

30

๒๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ไสรยา ๕/๕

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

5

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๖/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒๕

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วลัยภรณ์ ๖/๑

ประธานวุฒิสภา : ด้วยคณะกรรมการธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอก ซึ่งเป็นอนุกรรมการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

5 ด้านสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ ดังนี้

๑. นายสมชาย ทรงประกอบ อนุกรรมการ

๒. นางศุภรัตน์ โชติสกุลรัตน์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นอกจากนี้ คณะกรรมการได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์

(PowerPoint) เพื่อประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา อนุมัติ

10 ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๒ และข้อ ๕๕

(ผู้ชี้แจงเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา ขอเชิญคณะกรรมการแถลงครับ

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน

15 ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ ประธานคณะกรรมการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอนำเสนอรายงานพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการน้ำเสีย
ชุมชน เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาร่วมกันพิจารณา

น้ำเสียชุมชนเป็นต้นเหตุของปัญหามลพิษทางน้ำที่สำคัญ ส่งผลกระทบต่อ

ต่อคุณภาพน้ำ ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ การระบายน้ำเสียที่ปนเปื้อนสารอินทรีย์ลงสู่

20 แหล่งน้ำทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม เกิดการเน่าเสียและมีกลิ่นเหม็น รวมทั้งเกิดก๊าซมีเทน

ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกทำให้เกิดภาวะโลกร้อน นอกจากนี้ น้ำเสียชุมชนยังปนเปื้อนด้วยเชื้อโรค

ต่าง ๆ ที่มาจากสิ่งขับถ่ายหรือสิ่งปฏิกูลจากมนุษย์และสัตว์ โดยจะพบการปนเปื้อนของแบคทีเรีย

ในแม่น้ำและแหล่งน้ำที่ไหลผ่านบริเวณชุมชนขนาดใหญ่ เช่น เทศบาลนคร เทศบาลเมือง

และแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

25 แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ได้มีการกล่าวถึงแผนการจัดการน้ำเสียด้วย แต่จากการศึกษาของคณะกรรมการ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า มีปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดมากมาย

๒๖

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วลัยภรณ์ ๖/๒

รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสม มีข้อจำกัดทั้งด้านกฎหมายและด้านงบประมาณ ทำให้การจัดการน้ำเสียของประเทศไทยในภาวะปัจจุบันต้องถือว่าเป็นภาวะที่ขาดสมดุลระหว่าง

- 5 การใช้น้ำดีจำนวนมาก แต่สามารถบำบัดน้ำเสียได้เพียงเล็กน้อย ถ้าหากประเทศไทยยังคงดำเนินการในลักษณะเดิมอย่างนี้ต่อไป ประเทศไทยจะประสบกับปัญหามลพิษทางน้ำที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้มอบหมายให้ คณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมดำเนินการศึกษาการจัดการน้ำเสียชุมชน เพื่อจัดทำ

- 10 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งในรายละเอียดจะขออนุญาตให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่มุข รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม เป็นผู้เสนอรายงาน การพิจารณาศึกษา เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่มุข ครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่มุข (รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม) :

- 15 กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่มุข สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม ในคณะกรรมการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ขออนุญาตนำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการน้ำเสียชุมชน ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

วัตถุประสงค์

- 20 ๑. เพื่อทราบถึงสถานการณ์น้ำเสียชุมชนในปัจจุบันว่ามีสถานการณ์ เป็นอย่างไร รวมทั้งนโยบายและแผนการดำเนินการที่ภาคส่วนราชการได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคของการจัดการน้ำเสียชุมชน โดยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

- 25 ๓. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดการน้ำเสียชุมชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดบทบาท
อำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ในการที่จะต้องมีการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

5 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประเด็นการจัดการน้ำเสียชุมชนอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดรับตามวัตถุประสงค์ นโยบายและแผนการดำเนินการ
รายงานฉบับนี้จะประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วิธีการพิจารณาศึกษา ผลการพิจารณาศึกษา
และสรุปผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะ

10 คำจำกัดความ

น้ำเสียชุมชน หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่เป็นอาชีพ
ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากการประกอบอาหาร การชำระล้าง
สิ่งสกปรกทั้งหลายภายในครัวเรือนและอาคารประเภทต่าง ๆ คำว่า “อาคารประเภทต่าง ๆ”
กว้างพอสมควร โดยหลักการแล้วในภาพทางขวาจะเห็นว่าปัจจุบันนี้มีการใช้น้ำประมาณ ๒๐๐ ลิตร
15 ต่อคนต่อวัน และร้อยละ ๘๐ จะกลายเป็นน้ำเสีย น้ำเสียส่วนใหญ่มาจากห้องน้ำ จากการอาบน้ำ
และจากการใช้ชักโครก อีกส่วนหนึ่งมาจากการซักเสื้อผ้า น้ำเสียจากครัวเรือน จากการล้างจาน
รวมแล้วประมาณ ๑๕๐ ลิตรต่อคนต่อวัน อันนี้ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพ
ของประชาชนด้วย

ผลกระทบของน้ำเสียชุมชน

20 ๑. น้ำเสียชุมชนเป็นต้นเหตุของปัญหามลพิษทางน้ำที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ
คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำ เมื่อในแหล่งน้ำธรรมชาติ
เกิดมลพิษขึ้น ทำให้ไม่สามารถจะนำมาทำน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภคได้
เกิดปัญหาการขาดน้ำดิบ ในต่างประเทศพยายามแก้ไขปัญหามลพิษขาดแคลนน้ำ โดยการนำน้ำ
ที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหามลพิษขาดแคลนน้ำของประเทศได้
25 ซึ่งในอนาคตประเทศไทยคงจะต้องหันมาคำนึงถึงจุดนี้ด้วย

๒. การระบายน้ำเสียชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ปนเปื้อนด้วยสารอินทรีย์ลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำเสื่อมโทรม เกิดการเน่าเสีย และมีกลิ่นเหม็น เนื่องจากเมื่อมีการใช้น้ำ
- 5 ในการประกอบอาหาร การชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งหลายภายในครัวเรือนแล้ว น้ำเสียที่เกิดขึ้น จะประกอบด้วยไขมัน เศษอาหาร และสารอินทรีย์ต่าง ๆ พอลงไปสู่แหล่งน้ำจะมีการย่อยสลายตามธรรมชาติโดยแบคทีเรีย ซึ่งต้องอาศัยออกซิเจน เมื่อออกซิเจนมีปริมาณไม่เพียงพอ ทำให้เกิดภาวะไร้ออกซิเจน การย่อยสลายดังกล่าวจึงทำให้เกิดกลิ่นเหม็น เกิดก๊าซมีเทนขึ้น ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกส่งผลทำให้เกิดภาวะโลกร้อน และน้ำเสียถือเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่ง
- 10 ของการทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจกรองลงมาจากขยะชุมชน
๓. น้ำเสียชุมชนปะปนด้วยเชื้อโรคต่าง ๆ ที่มาจากสิ่งขับถ่ายหรือสิ่งปฏิกูลจากมนุษย์และสัตว์ โดยจะพบการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform) ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดว่า ถ้ามีการปนเปื้อนด้วยแบคทีเรียกลุ่มนี้โอกาสที่จะปนเปื้อนพาโทจีนิก (Pathogenic) หรือแบคทีเรียที่ทำให้เกิดโรคจะเพิ่มสูงขึ้น
- 15 คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินทั่วไป รัฐสภามีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน มองแล้วใสสะอาด แต่ถ้าไปดูที่คลองเตยบริเวณปากแม่น้ำจะพบว่า คุณภาพน้ำหรือแม้แต่สีของน้ำที่ปรากฏจะแตกต่างจากบริเวณรัฐสภา ประเทศไทยมีแหล่งน้ำสายหลัก คือ แม่น้ำที่มีน้ำไหลผ่านจำนวนประมาณ ๔๙ สาย อันนี้ขึ้นอยู่กับคำจำกัดความ หรืออาจมีจำนวนมากกว่านี้ โดยมีการแบ่งประเภทตามเกณฑ์การใช้ ยกตัวอย่าง แหล่งน้ำนิ่ง เช่น ทะเลสาบสงขลา กว๊านพะเยา เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็น
- 20 แหล่งน้ำธรรมชาติมีการนำน้ำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตน้ำประปา มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๓ และเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ ๑๖ ซึ่งถือว่าไม่มาก แต่กลายเป็นว่าแหล่งน้ำที่สำคัญที่มีปัญหาคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม คือ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำบางปะกง คุณภาพน้ำบริเวณปากแม่น้ำของแม่น้ำทั้ง ๔ สายมีคุณภาพที่เสื่อมโทรม รวมถึงน้ำทะเล
- 25 บริเวณในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ยกตัวอย่าง ภาคตะวันออก เช่น พัทยา อำเภอบ้านเพ พบว่า มักจะเกิดปรากฏการณ์ขี้ปลาวาฬเป็นประจำทุกปี เนื่องจากปัญหาการปล่อยน้ำเสียของชุมชน

ปริมาณน้ำเสียชุมชน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑. กรมควบคุมมลพิษได้คาดการณ์ปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ

5 ในปัจจุบันมีประมาณ ๑๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- ๗/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิตกานต์ ๗/๑

๒. น้ำเสียชุมชนที่เกิดจากชุมชนเมืองระดับเทศบาล จำนวน ๒,๔๗๒ แห่ง หรือประมาณ ๒.๕๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

5 ๓. น้ำเสียชุมชนที่เกิดจากชุมชนเมืองระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ทั่วประเทศ จำนวน ๕,๓๐๐ แห่ง หรือประมาณ ๖.๕๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

๔. พื้นที่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ประมาณ ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

กล่าวคือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยามีปริมาณน้ำเสียจำนวนมาก

เพราะเป็นชุมชนแออัด เป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นสถานประกอบการและธุรกิจต่าง ๆ องค์การปกครอง

10 ส่วนท้องถิ่นมีเทศบาลนคร จำนวน ๓๐ แห่ง คาดได้ว่าเทศบาลนครมีปัญหา น้ำเสียชุมชนแน่นอน

เพราะว่าเป็นชุมชนหนาแน่น มีจำนวนประชากร ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ปล่อยน้ำเสีย ๑๕๐ ลิตรต่อคน

ต่อวัน เทศบาลเมืองมีปริมาณน้ำเสียรองลงมา และที่มีปริมาณน้ำเสียน้อยที่สุด คือ องค์การบริหาร

ส่วนตำบล (อบต.) แต่อันนี้ต้องยกเว้น อย่าง อบต. แพร่รักษา อบต. บางปู ปรากฏว่า

เป็น อบต. พิเศษ ไม่ยอมยกระดับขึ้นเป็นเทศบาลเมือง มีประชากรหนาแน่น ปริมาณน้ำเสีย

15 จึงมีปัญหาตามไปด้วย อันนี้เป็นกรณีพิเศษ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

จำนวน ๒ แห่ง คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

มีประมาณ ๗,๗๐๐ แห่ง เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสียชุมชน ซึ่งเกิดขึ้นทุกวัน เพราะฉะนั้น

ปริมาณน้ำเสียชุมชนเหมือนกับซ่อนอยู่ใต้พรม ไม่ต่างจากปัญหาขยะชุมชน หลายคนอาจยังตอบ

ไม่ได้ว่า น้ำเสียที่บ้านของท่านปัจจุบันนี้ไหลไปที่ไหน มีการบำบัดหรือไม่ หรือไม่ได้มีการบำบัด

20 และถูกปล่อยทิ้งไปที่ไหน ก่อให้เกิดมลพิษต่อแหล่งน้ำที่สำคัญหรือไม่

การแก้ไขปัญหาน้ำเสียชุมชน

ที่ผ่านมารัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม

ชุมชน จำนวน ๒๐๓ ระบบ ใช้งบประมาณกว่า ๘๗,๐๐๐ ล้านบาท แต่การดำเนินงานระบบบำบัด

น้ำเสียรวมชุมชนที่ดำเนินการโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ส่วนใหญ่ไม่มีศักยภาพ

25 ตามภาพฉายท่านจะเห็นว่า ระบบบำบัดน้ำเสียต้องใช้วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ หรือคนที่มี

ใบประกอบวิชาชีพเข้าไปควบคุมดูแล จะใช้คนธรรมดาเข้าไปทำไม่ได้ แต่ อปท. มีคนเหล่านี้น้อย

๓๑

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิจกานต์ ๗/๒

เพราะฉะนั้น ระบบที่สร้างขึ้นโดยรัฐบาล งบประมาณกว่า ๘๗,๐๐๐ ล้านบาท ผมว่าเกินครึ่ง ไม่ประสบความสำเร็จ หมายความว่าน้ำเสียชุมชนยังไม่ได้มีการบำบัด และยังคงถูกปล่อยลงสู่

5 แหล่งน้ำเหมือนเดิม

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เป็นผู้ดูแลปริมาณน้ำดิบ

ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ แหล่งน้ำผิวดินทั้งหมด รวมทั้งดูแลเรื่องการบำบัดน้ำเสียด้วย โดยมีแผนงาน ในการบำบัดน้ำเสียชุมชน และทำให้เหมือนกับต่างประเทศ คือ ทำอย่างไรจะนำน้ำเสียชุมชน

- 10 กลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด คือ รีユส (reuse) หรือรีไซเคิล (recycle) นำน้ำกลับมาใช้ใหม่ แต่ประเทศไทยยังเป็นไปได้น้อย ความจริงแล้วในการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมารดน้ำต้นไม้ ปลูกต้นไม้จะได้ประโยชน์ดีกว่านำน้ำประปามาใช้ แต่ปัจจุบันนี้กรุงเทพมหานครยังมีการนำ น้ำประปามรดน้ำต้นไม้อยู่ ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่ถูกต้อง เพราะว่ายังไม่มีการจัดเก็บค่าบำบัด หรือมีข้อจำกัดในด้านการปล่อยน้ำเสีย

- 15 แผนแม่บทการบริหารจัดการทำน้ำเสียชุมชน (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

ภายใน ๒๐ ปี น้ำเสียชุมชนจะต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๙๓

โดยในปี ๒๕๖๔ จะต้องได้ร้อยละ ๕๐ และน้ำเสียชุมชนถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งข้อมูลปีฐาน

กำหนดไว้ที่ประมาณร้อยละ ๖ เท่านั้น ยกตัวอย่าง โรงแรมขนาดใหญ่บริเวณถนนสีพระยา

โรงแรมที่มีเงินมากและมีการใช้น้ำมาก จะใช้วิธีการบำบัดน้ำเสีย หรือโรงแรมที่ขาดปาตอง

- 20 จังหวัดภูเก็ต ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดิบ จะใช้วิธีการนำน้ำเสียชุมชนหรือน้ำเสียจากโรงแรม ต่าง ๆ นำกลับมาบำบัด เสร็จแล้วนำมาใช้ประโยชน์ในการรดน้ำต้นไม้ ซึ่งในอนาคตควรมีไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

นำเรียนว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีองค์กรหลักที่เกี่ยวข้องกับน้ำเสียชุมชน ได้แก่

- 25 ๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. กระทรวงมหาดไทย

๓๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิจกานต์ ๗/๓

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. องค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทเดียวกับการประปา

5 ส่วนภูมิภาคและการประปานครหลวง แต่ อจน. แทบจะไม่มีรายได้พิเศษหรือกำไรจากการบำบัดน้ำเสีย ไม่เหมือนกับการประปาส่วนภูมิภาคและการประปานครหลวง มีโบนัส มีเงินส่งเข้าหลวงทุกปี

เรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ถือเป็นภารกิจสำคัญของวุฒิสภา มีแผนการดำเนินการแล้วว่า จะดำเนินการอย่างไร ซึ่งผมได้นำเรียนไปแล้วว่าร้อยละ ๕๐ ของน้ำเสียต้องได้รับการบำบัด

10 ผมคงไม่ต้องลงรายละเอียด กล่าวคือ เพิ่มจำนวนขึ้นไปเรื่อย ๆ สุดท้ายแล้วเป้าหมาย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕๖๔ แห่ง มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้น ซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้ท่านคงมองว่าเป็นไปไม่ได้ เพราะว่าผ่านมา ๕ ปีแรก มีจำนวนเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๑ แห่งเท่านั้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

15 (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ผมนำเรียนตัวชี้วัดไปแล้ว และได้มีความพยายามในการติดตาม เร่งรัด

และเสนอแนะตามแผนการปฏิรูปประเทศว่าควรจะได้ร้อยละ ๕๐ ภายใน ๕ ปี ซึ่งจบไปแล้ว

เมื่อปี ๒๕๖๕ ปัญหา คือ การบังคับใช้มาตรฐานการบำบัดน้ำเสียอย่างเคร่งครัด อันนี้เป็นปัญหา และอุปสรรคในการที่จะรัน (run) ระบบต่อไป เมื่อมีงบประมาณสร้างแล้ว แต่ต้องใช้ค่าไฟฟ้า

20 ในการสูบน้ำเสีย ยกกระตบ ยกเคส (case) ขึ้นมาให้เข้าไปสู่ระบบบำบัดน้ำเสียได้ ต้องมีการลงทุน

พอสมควร แต่ไม่มีเงินในการจ่ายค่าไฟฟ้า อันนี้เป็นปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะว่ามี

บางแห่งยังไม่ออกเทศบัญญัติ เรื่อง การจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย ทำให้จัดเก็บไม่ได้ หรือบางแห่ง

ออกข้อเทศบัญญัติแล้ว แต่ไม่กล้าไปจัดเก็บ กลัวฝืนใจประชาชนในการที่จะต้องเรียกจัดเก็บ

เฉพาะค่าขยะชุมชนอย่างเดียวจัดเก็บแค่ร้อยละ ๒๐ ถ้าจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียอีกจะเป็นปัญหาใหญ่

25

๓๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิกจกานต์ ๗/๕

ประเด็นแผนย่อยที่ ๑.๖ พัฒนากลไกด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุน อปท. และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการน้ำเสีย

- 5 หลักการที่ ๑ คือ พิพีพี (Polluter Pays Principle : PPP) คือ ผู้ก่อมลพิษ เป็นผู้จ่าย ทุกวันนี้ทุกคนรับผิดชอบเต็มที่หรือไม่ หรือบางคนไม่รับผิดชอบ หรือมีการปล่อยปละละเลย

หลักการที่ ๒ คือ บีพีพี (Beneficiary Pays Principle : BPP) คือ ผู้รับประโยชน์ เป็นผู้จ่าย หมายความว่า คุณบอกว่าจะไม่จ่ายค่าบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้น แต่อย่าลืมว่า

- 10 คุณได้ประโยชน์จากน้ำประปา น้ำประปาทำให้เกิดปัญหามลพิษ เพราะฉะนั้น คุณจะต้องจ่ายด้วย

หลักการสากลที่ทั่วโลกใช้อยู่จะมี ๒ หลักการ คือ พิพีพีกับบีพีพี นำมาผนวกกัน เป็นหลักการในการจัดการเก็บเงินผู้ใช้น้ำประปากับผู้ที่ก่อให้เกิดน้ำเสียชุมชน แต่ประเทศไทย ยังทำไม่ได้ แม้แต่พิพีพีเอง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

- 15 พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับใช้มา ๒๐ กว่าปีแล้ว ตั้งต้นด้วยหลักพิพีพี ใครเป็นผู้ก่อมลพิษคนนั้นต้องเป็นผู้จ่าย อันนั้นแฟร์ (fair) ตรงไปตรงมา ถ้าคุณก่อให้เกิดมลพิษน้อย จ่ายน้อย แต่ปรากฏว่าคุณก่อให้เกิดมลพิษเป็นปกติ แต่ไม่เคยจ่าย อันนี้เป็นปัญหาของประเทศไทย

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการน้ำเสียที่แหล่งกำเนิด

และลดการระบายน้ำเสียสู่สิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมได้มีการเสนอมา

๔ - ๕ เรื่องในที่ประชุมแห่งนี้ อันนี้สำคัญมาก ถ้าประชาชนไม่มีส่วนร่วมหรือไม่อยากรวมด้วย

- 20 เราไม่รู้จะนำงบประมาณที่เหนือดมาดำเนินการ หลักการพิพีพีกับบีพีพีจบตรงนั้น ดำเนินการไม่ได้ ปัญหาน้ำเสียชุมชนยังเกิดอยู่ในปัจจุบันนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียชุมชน

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ฉบับนี้มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำเสีย ในกรณีน้ำเสียบริเวณคลองเตย แม่น้ำเจ้าพระยา

- 25 หรือแม่น้ำท่าจีนเกือบทั้งสาย พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๓๔

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นิตกานต์ ๗/๕

พ.ศ. ๒๕๓๕ มีประกาศมาตรการออกมาบังคับใช้ โดยระบุไว้ในมาตราต่าง ๆ ตั้งแต่แผนการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด แผนการจัดทำ ก่อสร้าง และดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวม

- 5 ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนจัดเก็บภาษีอากร และค่าบริการ เพื่อดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวม และแผนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด อันนี้สำคัญ ใครจะเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ ผมเคยนำเสนอแล้วว่า ประเทศไทยควรมีโอเปอเรเตอร์กับเรกูเลเตอร์ (regulator) แยกออกจากกัน เพื่อป้องกันการคอนฟликтออฟอินเทอเรสต์ (conflict of interest)

- 10 ๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ระบุไปถึงจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๘/๑

15

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๓๕

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

สง่า ๘/๑

การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียชุมชน

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กวล.) มีบทบาทอย่างมาก กวล. ต้องเป็น

5 ผู้กำหนดค่าบำบัดน้ำเสีย เพราะถ้าจะให้ท้องถิ่นไปกำหนดเอง ท้องถิ่นอาจเกิดความเกรงใจ

ประชาชน สุดท้าย กวล. ต้องมีการตั้งเงื่อนไขว่า ถ้าคุณขอเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

ผ่านกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณจะต้องดำเนินการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียชุมชน

ตามอัตราที่ กวล. เป็นคนกำหนด ปรากฏว่าไม่เวิร์ก (work) ถ้ามีโอกาสผมจะขอเสนอเรื่องขยะ

เช่นเดียวกันครับ มีการกำหนดว่าอัตราค่าจัดเก็บต่อต้าน ต่อภิโกรัมเป็นเท่าใด กวล. กำหนดไว้แล้ว

10 เพราะกฎหมายบอกว่าให้ กวล. เป็นคนกำหนด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปประกาศ

เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อดำเนินการจัดเก็บอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้น ภาระสุดท้ายจะไปอยู่ที่

เจ้าพนักงานท้องถิ่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเมืองพัทยา

รวมถึงนายก อบต. นายกเทศมนตรีที่จะต้องดำเนินการตามนี้ เพราะว่ากฎหมายแม่กำหนดไว้แล้ว

เพียงแต่คุณมีหน้าที่นำไปจัดทำเป็นประกาศกฎหมายลูกหรือจัดทำเป็นข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ

15 และดำเนินการจัดเก็บ

การกำหนดมาตรฐานประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษ

แหล่งกำเนิดน้ำเสียชุมชน กฎหมายกำหนดไว้ ๓ ส่วน แหล่งใหญ่ คือ อาคารชุด

โรงแรม หอพัก สถานบริการประเภทสถานอาบน้ำ ที่ดินจัดสรร หมู่บ้านจัดสรรที่มีขนาดใหญ่

อยู่ภายใต้การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

20 พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษเหมือนกัน

คุณสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขึ้นมา อย่าลืมว่าถ้าคุณคุมได้ไม่ดี ถ้าปล่อยให้มีการระบายน้ำเสีย

ที่ไม่ได้มาตรฐานออกมาจะทำให้แหล่งน้ำธรรมชาติเน่าเสียได้

มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ได้แก่ มาตรฐานควบคุมจากอาคาร

ระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดิน

25 จัดสรร และมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

๓๖

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

สง่า ๘/๒

เจ้าของผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับน้ำเสียชุมชน

๑. หน้าที่รับผิดชอบในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายในการรั่วไหล

5 หรือแพร่กระจายของมลพิษที่ออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษของตนเอง หมายความว่า

คุณเป็นคนระบายน้ำเสีย น้ำทิ้งจากชุมชนลงไปแหล่งน้ำโดยไม่มีกั้นกั้นและทำให้เกิดน้ำเสีย

คุณต้องรับผิดชอบในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายในการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษที่เกิดขึ้น

๒. หน้าที่ก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบน้ำเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

10 กำหนด หมายความว่า คุณจะต้องติดตั้งระบบน้ำเสียทุกบ้าน บ้านเดี่ยวในแต่ละหลังตอนนี้

มีกฎหมายบังคับว่าต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียแล้ว หลายท่านอาจยังไม่ถึง อาจมีบ่อเกรอะ

บ่อซึม หรือถังแซตส์ (Sats) ที่ขายในตลาด และซื้อมาติดตั้ง ระบบเหล่านั้นใช้งานได้หรือไม่

เดี๋ยวผมจะเสนอต่อไปว่าค่อนข้างจะล้มเหลว จนกระทั่งต้องมีกฎหมายใหม่ออกมา

๓. หน้าที่ในการแจ้งให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย

15 ของตน ยกตัวอย่าง เมื่อมีระบบบำบัดน้ำเสียแล้วต้องแจ้งผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบปีละครั้ง

เป็นต้น หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบว่าระบบบำบัดน้ำเสีย

ใช้ได้หรือไม่ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่

๔. หน้าที่ในการแก้ไขหรือปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่แล้วให้สามารถ

ใช้งานได้ ถ้าระบบไม่ดี มีข้อบกพร่องต้องดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง

20 ๕. หน้าที่ในการจัดส่งน้ำเสียของตนไปทำการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวม

ที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษ ถ้าคุณไม่ทำการบำบัดน้ำเสียที่บ้านของตัวเอง ระบบบำบัดน้ำเสียรวม

อยู่ที่ไหน ห่างออกไปกี่กิโลเมตร ยกตัวอย่าง ๒-๓ กิโลเมตร คุณจะต้องส่งไปทำการบำบัดน้ำเสีย

ในพื้นที่ดังกล่าว คุณจะอ้างว่าอยู่ไกลไม่ได้

๖. หน้าที่ในการเสียค่าบริการจากการส่งน้ำเสียไปให้ระบบบำบัดน้ำเสีย

25 ตามมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๕ มีกำหนดไว้อย่างชัดเจน

๗. หน้าที่ในการจัดส่งน้ำเสียของตนไปให้ผู้รับจ้างจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม
๘. หน้าที่ในการเก็บข้อมูลผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเสนอต่อ
5. เจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อส่งกลับมาที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า ระบบบำบัดน้ำเสียของคุณเป็นอย่างไร และเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการต่อไป
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียชุมชน
๑. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ถ้าคุณจะก่อสร้างอาคาร บ้าน หรือคฤหาสน์ คุณต้องมีแบบแปลน และแบบแปลนนั้นต้องมีวิศวกรด้านสิ่งแวดล้อมกำกับดูแล
10. เรื่องระบบบำบัดน้ำเสียของคุณว่าเป็นอย่างไร แต่ส่วนใหญ่จะประหยัด อาคารมูลค่า ๑๐ - ๒๐ ล้านบาท ลงทุนติดตั้งถังแอสแตคส์แค่ ๑ ถึง ราคา ๑ - ๒ แสนบาท ไม่มีใครตรวจสอบ จนกระทั่งสุดท้ายมีข้อเสนอเรียกว่า ท่อผีหรือท่อบายพาส โดยไม่ต้องเข้าระบบบำบัดน้ำเสีย มีอีกท่อหนึ่งเป็นท่อผีหรือท่อบายพาสสำหรับปล่อยน้ำเสียลงท่อสาธารณะโดยตรง
๒. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ใครที่จะรับเป็นเจ้าของภาพในการจัดสรรที่ดิน กฎหมายกำหนดไว้ว่า จะต้องมียระบบบำบัดน้ำเสียรวม ยกตัวอย่าง บ้านจัดสรรในปัจจุบันนี้ที่ท่านซื้อ ท่านได้ตรวจสอบ หรือไม่ว่ามีระบบบำบัดน้ำเสียรวมและมีการใช้งานจริง ถ้ายังไม่มีการใช้งานจริงถือว่า ท่านเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำ
๓. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐) กรณีเกิดเหตุรำคาญขึ้นหรือมีการร้องเรียน ยกตัวอย่าง กลิ่นเหม็น การปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำที่สาธารณะโดยไม่มี การบำบัด ท่านสามารถร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
๔. พระราชบัญญัติการปราบปรามครหหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติ การประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้ คณะกรรมการได้เสนอ ข้อคิดเห็นตามที่ผมได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

หน่วยงานรับผิดชอบ

นำเรียนแล้วว่ามี ๔ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากร

5 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.)

ลักษณะน้ำเสียชุมชนทางเคมี

๑. สารเคมี โลหะหนัก สารพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากการล้างห้องน้ำ การใช้น้ำยาขัดล้าง

ห้องน้ำ การใช้ยาฆ่าแมลง สูดถ่ายไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ยกตัวอย่าง แม่น้ำเจ้าพระยา

หรือแม่น้ำท่าจีน ทำให้โลหะหนักและสารพิษดังกล่าวไปสะสมอยู่ในแหล่งน้ำนั้น

10 ๒. น้ำมันและไขมัน อันนี้เห็นได้อย่างชัดเจน บางบ้านจำเป็นต้องมีการสร้าง

บ่อดักไขมันขึ้น เพราะว่าเมื่อก่อนไม่มีกฎหมายควบคุม แต่ปัจจุบันนี้ต้องมีบ่อดักไขมัน

มีการกำจัดไขมันก่อน

๓. สารเกิดฟอง ได้แก่ ผงซักฟอก สบู่

๔. ธาตุอาหาร ได้แก่ ไนโตรเจนและฟอสฟอรัส แม่น้ำเจ้าพระยามีสีเขียวเนื่องจาก

15 สาเหตุใด หากแต่รำฟุ้งมีขี้ปลาวาฬเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุใด เกิดจากน้ำเสียชุมชน และทำให้เกิดน้ำเสีย

๕. ซัลไฟด์ (Sulfide) ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น

รูปแบบการบำบัดน้ำเสียชุมชนในประเทศไทย

๑. ระบบบำบัดน้ำเสียแบบติดกับที่ ติดตั้งเพื่อบำบัดน้ำเสียจากอาคารเดียว

20 เช่น บ้านพักอาศัยสมัยก่อน สร้างมาแล้ว ๑๐ - ๒๐ ปี มีบ่อเกรอะ บ่อซึม แต่ปัจจุบันนี้บ่อเกรอะ

บ่อซึมใช้ไม่ได้แล้ว ไม่มีมาตรฐาน ไม่มีประสิทธิภาพ โดยระบบบำบัดน้ำเสียประเภทนี้

จะมีบ่อดักไขมัน บ่อเกรอะ และบ่อกรองไร้อากาศ ซึ่งเป็นระบบตามมีตามเกิด อาศัยธรรมชาติ

มีประสิทธิภาพต่ำ ย่อยสลายไม่ได้ตามมาตรฐาน

๒. ระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร ๑๐ - ๒๐ หลัง เป็นแบบรวมกลุ่มกัน

25 เพื่อความประหยัด โดยการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขึ้นมาเป็นระบบกลุ่มรวมอีกระบบหนึ่ง

บ้านจัดสรรขนาด ๕๐ - ๑๐๐ หลังคาเรือน อาจมีระบบบำบัดประเภทนี้ หรือกลุ่มคอนโดมิเนียม

๓ - ๔ ตึกที่ตั้งอยู่รวมกันอาจมีระบบบำบัดน้ำเสีย ๑ แห่งเป็นแบบกลุ่มอาคาร

๓. ระบบบำบัดน้ำเสียแบบรวมศูนย์ ยกตัวอย่าง กรุงเทพมหานคร ตอนนี้สร้างไปแล้ว จำนวน ๘ แห่ง บริการประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย กรุงเทพมหานครมีงบประมาณ

- 5 ในการบริการสาธารณะแก่ประชาชน มีข้อเปรียบเทียบว่าระบบบำบัดน้ำเสียแบบรวมศูนย์ ค่าใช้จ่ายสูง เพราะจะต้องมีปั๊มปีงสเตชัน (pumping station) สูบยกระดับขึ้นมาและเข้าไปทำการบำบัดต่อเนื่องกัน วันดีคืนดีหากเครื่องปั๊มน้ำเสียจะทำให้ปัญหาเกิดน้ำท่วมทันที

ระบบรวบรวมน้ำเสียหรือระบบระบายน้ำ

ถ้าต่อโดยตรงจากบ้านพักอาศัยลงไปท่อบำบัดที่อยู่ข้างบ้านจะไม่มีปัญหา

- 10 ในเรื่องระบบรวบรวม แต่ถ้าเป็นระบบที่ไปรวมกลุ่มเรียกว่าระบบท่อร่วม ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ท่อน้ำฝนกับน้ำเสยรวมกัน จะเป็นปัญหาในแง่วิศวกรรมที่จะพบว่ามีการใช้ประโยชน์จากท่อเดียว ๒ อย่าง

15 อย่างที่ ๑ คือ ระบายน้ำฝนในฤดูฝน แต่หากรู้ไม่ว่าฤดูแล้งที่ไม่มีน้ำฝน ท่อเหล่านั้นรับหน้าที่ในการระบายน้ำเสียจากบ้านเรือน จากชุมชน ไปสู่ระบบบำบัด โดยกลไกการใช้ปั๊มสูบ เพราะฉะนั้นท่อระบายน้ำที่อยู่ข้างถนน ๒ ข้าง ท่อใหญ่ขนาดตั้งแต่ ๑ เมตร หรือขนาดเป็นอุโมงค์ระบายน้ำ

- 20 ท่อเหล่านั้นทำหน้าที่ระบายทั้งน้ำเสยกับน้ำฝนรวมกัน พอฤดูฝนมีการกั้นน้ำให้ระบายออกไป เพราะฉะนั้นน้ำฝนเจือจางและปล่อยลงไปได้ ต้องมีการบำบัด แต่ถ้าฤดูแล้งจะต้องดักน้ำทั้งหมด

จากท่อระบายน้ำและสูบขึ้นมาเข้าระบบบำบัดให้หมด อย่างที่ ๒ คือ ระบบท่อแยก เป็นระบบที่มีการใช้งานในต่างประเทศ โดยปกติเวลาน้ำฝนไหลลงมาจากหลังคาไปรวมกับน้ำเสยจาก

ท่อระบายท่อเดียวกัน เพื่อระบายออกจากบ้านไม่ให้เกิดน้ำท่วม ในต่างประเทศจะมี ๒ ท่อ

- 20 ท่อหนึ่งรับน้ำฝน อีกท่อหนึ่งรับน้ำเสยแยกจากกัน เพื่อการประหยัดงบประมาณในการบำบัด

เพราะว่าจะได้ไม่ต้องนำน้ำฝนซึ่งสะอาดพอสมควรไปบำบัดอีก แต่ประเทศไทยยังต้องนำไปบำบัด

พร้อมกันอยู่ เพราะว่าท่อเป็นท่อเดียวกัน เพราะฉะนั้น ประเทศไทยจึงมีระบบท่อแยกค่อนข้างน้อย

เพราะมีการลงทุนสูง

ตามภาพฉายท่านจะเห็นว่า ภาพบน คือ ระบบบ่อปรับเสถียร เป็นระบบที่ใช้

- 25 ธรรมชาติ ชุดเป็นบ่อใหญ่ และนำน้ำเสยไปทำการบำบัดโดยใช้วิธีธรรมชาติ ภาพต่อไป คือ

ระบบเติมอากาศ อยากให้ท่านนึกถึงกัณฑ์พัฒนาของรัชกาลที่ ๙ -----

ระบบนี้ใช้กันอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะว่ามีบึงธรรมชาติ เมื่อผ่านระบบบ่อบำบัดแล้วนำตัวนี้ใส่เข้าไปเพื่อช่วยเติมอากาศได้ ภาพต่อไป คือ ระบบตะกอนเร่ง เป็นระบบที่มีการใช้เทคโนโลยี

- 5 จำเป็นต้องมีวิศวกรควบคุม เพราะว่าชาวบ้านหรือ อปท. คงไม่สามารถทำเองได้ ภาพสุดท้ายคือ ระบบแผ่นหมุนชีวภาพและระบบบึงประดิษฐ์ สอนจตุจักรใช้ระบบนี้อยู่ เมื่อบำบัดเสร็จแล้วน้ำเสียมีความสกปรกน้อยลง เราจะให้ธรรมชาติเข้ามาช่วย ยกตัวอย่าง รัชกาลที่ ๙ พระองค์ทรงใช้ผักตบชวาช่วยในการบำบัดน้ำเสียบริเวณบึงมักกะสัน หรือการใช้ต้นกก ต้นธูปฤๅษีที่มีรากเหง้าช่วยในการบำบัดน้ำเสียที่มีความสกปรกน้อย เป็นระบบที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

- 10 ไม่ต้องเสียค่าไฟฟ้า

ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกเทศบัญญัติและจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว จำนวน ๒๐ พื้นที่ ความจริงแล้วมีการจัดเก็บบ้าง ไม่จัดเก็บบ้าง เพราะว่าการจัดเก็บต้องไปขอร้องเจ้าของอาคาร ซึ่งไม่ค่อยยอมจ่าย เพราะว่าไม่อยากเสียเงิน

- 15 ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการจัดการน้ำเสีย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดและกรอบเวลา จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ สรุปว่าผลสัมฤทธิ์ของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เป้าหมายจำนวน ๑๐๐ แห่ง ทำได้จริง จำนวน ๑๑ แห่ง ส่งผลทำให้การบำบัดน้ำเสียให้ได้ร้อยละ ๕๐ ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

- 20 โฉมใหม่ของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

ปัจจุบันนี้การปรับปรุงเรื่องสลัมต่าง ๆ ริมคลองลาดพร้าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว สิ่งที่ยังรอดำเนินการต่อ คือ เรื่องน้ำเสียในคลองลาดพร้าว เพราะว่ายังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวบรวมน้ำเสียจากอาคารต่าง ๆ บริเวณดังกล่าว และยังคงอาศัยคลองลาดพร้าวเป็นส่วนช่วยในการบำบัดน้ำเสีย

- 25

คลองแสนแสบ ถือว่าเป็นปัญหาหากาพย์อย่างที่ทุกท่านทราบดี เพราะเกิดขึ้นมานานแล้ว คณะรัฐมนตรี (ครม.) ไฟเขียวทุ่มงบประมาณ จำนวน ๘.๒๕ หมื่นล้านบาท เพื่อฟื้นฟู

- 5 คลองแสนแสบ ๑๑ ปี ๘๔ โครงการ ปัจจุบันนี้ถ้าท่านไปนั่งเรือที่คลองแสนแสบ ถ้าไม่มีผ้าใบคลุมชุดของท่านจะมีกลิ่นทันที เพราะเวลาน้ำในคลองแสนแสบยังเน่าเหม็นเหมือนเดิม สรุปลแล้วชุมชน ๒ ช้างทาง แม้แต่คอนโดมิเนียมบริเวณใกล้เคียง ผมไม่แน่ใจว่าการบำบัดน้ำเสียมีคุณภาพหรือไม่ มีการแอบปล่อยน้ำเสียลงคลองแสนแสบหรือไม่ ทำไมถึงยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาน้ำเสียในคลองแสนแสบได้ อันนี้ขอฝากไว้เป็นคำถาม ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 10 เป็นคนดูแลรับผิดชอบในเรื่องนี้

อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเราเข้าไปในโฮมโปร ร้านไทวัสดุ หรือร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ จะเห็นถังสีดำตั้งให้ท่านเลือกซื้อได้อย่างสะดวก และทุกคนจะบอกว่าได้ทำระบบบำบัดน้ำเสียครบถ้วนแล้ว แต่บางแห่งยังมีการแอบใช้ท่อบายพาส ซึ่งถือว่าไม่ถูกต้อง สมัยก่อนใช้วงคอนกรีตตั้งขึ้นมา จำนวน ๔ - ๕ วง โดยวาง ๒ ถังคู่กัน เรียกว่า เซ็ปติกแทงก์ (septic tank) หรือบ่อเกรอะ

15 แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นถังพลาสติกเฮดพีอี (High Density Polyethylene : HDPE) ภาพต่อไปคือ ระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีขนาดใหญ่เท่ากับระบบประปา ไม่ใช่เรื่องแปลกครับ เพราะร้อยละ ๘๐ น้ำเสียเกิดขึ้นจากน้ำประปา

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการน้ำเสีย

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)

20 ควรให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำ การอนุรักษ์คุณภาพน้ำ และรักษาคุณภาพน้ำอย่างจริงจัง โดยสนับสนุนทั้งด้านนโยบายและงบประมาณ ตอนนี้งบไปที่เรื่องเขื่อน การสร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่ แต่ว่าแหล่งน้ำเดิมที่มีอยู่ต้องรักษาให้สะอาดเหมือนเดิม ซึ่งจำเป็นต้องมีเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียชุมชน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมคงไม่ต้องพูดถึงแล้ว เพราะว่ามีพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว

25

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการจัดการน้ำเสียในชุมชนพื้นที่ของตนเอง ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสีย การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ตามอำนาจและหน้าที่

- 5 ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ตอนนี้นำกำลังพิจารณางบประมาณอยู่ ผมมีประสบการณ์เกี่ยวกับคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะบอกว่า งบประมาณร้อยละ ๓๕ อยู่ที่ไหน ตอนนี้ได้เพียงแค่

ร้อยละ ๒๙.๕ ปีที่แล้วได้ร้อยละ ๒๙.๙ ถ้า อปท. ได้รับการจัดสรรงบประมาณถึงร้อยละ ๓๕ เมื่อใด

- 10 จะมีการดำเนินการในเรื่องการบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะให้เรียบร้อย ถูกต้องตามมาตรฐาน แต่ตอนนี้ได้งบประมาณเพียงแค่อ้อยละ ๒๙ ของงบประมาณทั้งหมด อันนี้เป็นปัญหาหนึ่ง ซึ่ง อปท. ทุกแห่งยังประสบปัญหาในเรื่องนี้

แผนงานการจัดการน้ำเสียชุมชนภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

- 15 ผมพูดไปตอนต้นแล้วว่า คณะกรรมการมีการไปติดตาม แต่ยังมีปัญหาค่อนข้างยุ่งยากพอสมควร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีระบบรายงานว่ามีระบบบำบัด

น้ำเสียอย่างไร การบำบัดน้ำเสียเป็นอย่างไร โดยให้มีการรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัด

น้ำเสีย (ทส. ๒) ว่าน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดมีคุณภาพอย่างไร แต่ปรากฏว่ารายงานมาแค่อ้อยละ ๑๐

เท่านั้น เพราะว่าทุกคนไม่ได้ทำทั้งหมด มีการหลีกเลี่ยงกฎหมาย มีปัญหาทางกฎหมาย

- 20 การออกกฎหมายกระทรวงต่าง ๆ ยังมีปัญหาอยู่ ปัญหานี้ยังคงต้องติดตามต่อไป เพราะว่า

เมื่อมีพระราชบัญญัติประกาศบังคับใช้แล้ว อปท. จะต้องไปออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติ

ถ้า อปท. ไม่ออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติ กฎหมายแม้จะไม่มีกฎหมาย อันนั้นต้องไปว่ากัน

เจ้าพนักงานท้องถิ่นขาดความเข้าใจในเจตนาของกฎหมาย ปัจจุบันถ้าพูดถึง

ปัญหาสิ่งแวดล้อมว่าเกิดขึ้นจากใคร คำตอบ คือ มนุษย์ รวมทั้งผมด้วย ถามว่าผมเป็นโรคอะไร

- 25 คำตอบ คือ ผมมีอาการแบบหนึ่งที่เรียกว่า นิมปีซินโดรม (NIMBY Syndrome) คือ ขยะ น้ำเสีย

๔๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วาริณี ๙/๔

จะไม่ให้มีอยู่ในบ้าน คงเป็นหน้าที่ของ อปท. ที่จะต้องดำเนินการในส่วนนี้ เพราะว่าประชาชน
ยังมีความเข้าใจว่าการบำบัดน้ำเสียและการจัดการขยะเป็นบริการสาธารณะ อปท. มีหน้าที่

5 ดำเนินการจัดบริการสาธารณะ แต่การบริการสาธารณะดังกล่าวต้องอยู่บนหลักของพีพีพีกับพีพีพี

คือ คนก่อมลพิษและคนที่ได้รับประโยชน์จากการจัดการน้ำเสียเป็นผู้จ่าย อันนี้เป็นปัญหาใหญ่ที่นำ
เสนอไปถึงกระทรวงอุตสาหกรรม (กอ.) และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

ว่าควรจะต้องมีการพิจารณาดำเนินการและให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะว่าระบบเหล่านี้โดย
มาตรฐานแล้วผมกล้าพูดว่าร้อยละ ๑๐๐ การบำบัดน้ำเสียยังไม่ได้มาตรฐาน แต่ปล่อยให้มีการ

10 ใช้กันอยู่ เพราะว่าไม่มีมาตรฐานกำหนด มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) บกเฉพาะ

ความแข็งแรง รับแรงอัดได้เท่าใด ปริมาตรเท่าใด โดยที่ไม่มีการบอกว่าน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดแล้ว

ได้มาตรฐานหรือไม่ คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยกรมควบคุมมลพิษ ควรจะต้องมีการออกมาตรฐานของระบบบำบัดน้ำเสีย ทุกถังที่ตั้งเรียงขาย

ที่ห้างสรรพสินค้า เวลาที่จะไปซื้อหรือคนที่ จะทำการออกแบบ หรือก่อสร้างที่จะเลือกซื้อไปใช้

15 ต้องมีการกำหนดว่าสามารถนำไปใช้ในการบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานทุกประการ แต่ทุกวันนี้

ยังไม่มีแม้แต่ยี่ห้อเดียว และยังไม่มีการทรวางที่จะมาบังคับใช้ในการดำเนินการ

การไม่มีกฎหมายควบคุมปริมาณการระบายมลพิษทางน้ำ อันนี้เป็นปัญหา

ที่อาจมองยากสักนิดหนึ่ง ปัจจุบันเราใช้ธรรมชาติเป็นแหล่งรองรับมลพิษ เพราะฉะนั้น ต้องอาศัย

ศักยภาพของธรรมชาติ ประเทศไทยโชคดีมีฝนมาก สภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวย ทุกวันนี้เรานำน้ำ

20 จากแหล่งน้ำธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ในการผลิตน้ำประปา ในขณะเดียวกัน ใช้เป็นตัวรับน้ำเสีย

จากชุมชน คือ ใช้ประโยชน์ทั้ง ๒ อย่าง แต่ต้องใช้อย่างชาญฉลาด เพราะฉะนั้น เรายังไม่รู้ว่า

แม่น้ำเจ้าพระยาปัจจุบันนี้รับน้ำเสียได้กี่ลูกบาศก์เมตรต่อวัน กี่ตันต่อวัน กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคงจะต้องไปคำนวณหาแครี่อิงคาพาซิตี (carrying capacity)

25

- ๑๐/๑

30

เหมือนกับปัญหาพีเอ็ม ๒.๕ (PM 2.5) ถามว่าพีเอ็ม ๒.๕ ในกรุงเทพมหานคร ธรรมชาติรับได้อยู่ เพราะว่าพีเอ็ม ๒.๕ เกิดขึ้นมาแล้ว ๑๐ - ๒๐ ปี เพียงแต่ว่าเพิ่งมาตรวจวัดพบ เพราะเรามีเครื่องมือ

- 5 เมื่อก่อนเราไม่มีเครื่องมือ เพราะฉะนั้น อันนี้ต้องเป็นหน้าที่ของหน่วยงานหลักทางด้านเทคนิค คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ที่จะต้องดำเนินการในเรื่องนี้ และเมื่อรู้ถึงศักยภาพของตนเองว่ารับได้เท่าใดจะได้นำมาเฉลี่ยและรับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

- 10 อปท. ที่มีการบำบัดน้ำเสียชุมชนบางแห่งยังไม่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ซึ่งผมได้นำเรียนไปแล้ว กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการกำกับดูแล อปท. ทั้งหมดในเรื่องการจัดการขยะและการบำบัดน้ำเสีย กระทรวงมหาดไทยคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ปัญหาของกระทรวงมหาดไทย คือ ไม่มีเจ้าหน้าที่ทางเทคนิค เพราะว่าจำเป็นต้องใช้วิศวกรหรือผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพโดยตรง เรียนตามตรง คือ กระทรวงมหาดไทยมอบหมายให้คนที่จบด้านรัฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์เข้าไปกำกับดูแลเรื่องนี้ ซึ่งคนที่ได้รับมอบหมายไม่รู้ว่ามี (Biochemical Oxygen Demand : BOD) คืออะไร สารมลพิษมีอะไรบ้าง มีวิธีการกำจัดอย่างไร
- 15 อปท. เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะ อปท. ขนาดเล็ก มีนายช่างโยธา คุณวุฒิระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพียง ๑ คน คงจะไปทำงานเหล่านี้ไม่ได้

การใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม อปท. จะต้องทำเอฟเอสดีดี (Feasibility Study Detail Design : FS/DD) ให้ครบถ้วน และหาพื้นที่ให้ได้ โดยเสนอขอตั้งงบประมาณขึ้นมา

- 20 เพื่อให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดสรรเงินกองทุนให้ แต่ถ้าเกิดไม่มีสถานที่ก่อสร้าง แบบแปลนไม่ชัดเจน หรือศึกษาแล้วพบว่ายังไม่มีความเหมาะสม อาจถูกปฏิเสธทำให้ไม่ได้รับจัดสรรเงินกองทุน ยกตัวอย่าง ปัจจุบันปรากฏว่ามีการปล่อยทิ้งร้างโครงการต่าง ๆ จำนวนมาก สาเหตุเกิดจากเมื่อโครงการผ่านแล้ว การก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ อปท. ไม่มีศักยภาพในการดูแล มีปัญหาด้านบุคลากร ไม่มีวิศวกรหรือผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพ
- 25 มาดูแล ไม่มีงบประมาณในการจ้าง ติดขัดกับระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่บอกว่า งบจ้างบุคลากรประจำจะต้องไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของรายได้ทั้งหมด เพราะทุกวันนี้บรรจุเต็มกรอบ

อัตรากำลังแล้ว แต่กระทรวงมหาดไทยยังกำหนดประเด็นนี้ขึ้นมา เพราะฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยจะต้องแก้กฎหมายนี้ด้วย ในการอนุมัติให้บางพื้นที่ที่สามารถที่จะใช้งบประมาณเกินร้อยละ ๔๐

5 กระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแล อปท. ท่านต้องดำเนินการในการบริหารจัดการและป้องกันไม่ให้เกิดคอนฟลิคออฟอินเทอเรสต์ ในความเห็นของคณะกรรมการธิการไม่ค่อยเห็นด้วยกับเรื่องโอเปอเรเตอร์และเรกูเลเตอร์ กระทรวงมหาดไทยควรเป็นทั้งโอเปอเรเตอร์และเรกูเลเตอร์ การให้ อปท. เป็นโอเปอเรเตอร์กำกับดูแลกันเอง อาจทำให้เกิดปัญหาขึ้น

10 การขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกัน ขาดความพร้อมการไม่เดินระบบ เพื่อต้องการลดค่าใช้จ่าย บางแห่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ถามว่า อปท. มีการออกไปตรวจสอบหรือไม่ ยกตัวอย่าง คอนโดมิเนียมสูง ๑๖ ชั้น ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีใครเคยไปตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียว่ามีการเดินเครื่องหรือไม่ หรือแอบลักลอบปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำธรรมชาติหรือไม่

15 อปท. บางแห่งไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ เพราะไม่มีการศึกษาความเหมาะสมหรือการออกแบบรายละเอียดที่ครบถ้วน

เจ้าหน้าที่ อปท. ขาดความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียชุมชน และในพื้นที่ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน และขาดความรู้ในการเดินระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน

20 ปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๒๐๓ แห่ง บางแห่งมีการเดินระบบ บางแห่งไม่มีการเดินระบบ ซึ่งผมนำเรียนไปแล้วข้างต้น ซึ่งตอนนี้มีข้อมูลล่าสุดพบว่าชำรุดอยู่ระหว่างรอซ่อมแซม จำนวน ๔๖ แห่ง ท่านลองคิดดู ๔๖ เมือง มีระบบบำบัดน้ำเสียชำรุด แล้วเมืองเหล่านั้นจะนำน้ำเสียไปบำบัดที่ใด แน่นอนครับ ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำต้องไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ คงต้องลงแม่น้ำลำคลองอยู่แล้ว

25 การกำหนดอัตราค่าบริการที่เหมาะสมกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนในแต่ละพื้นที่ นักการเมืองที่เข้ามาบริหาร อปท. เก็บราคาสูงเกินไป มีการตั้งคำถามว่าทำไม อปท. พื้นที่ข้างเคียงเก็บยูนิต (unit) ละ ๓ บาท เหตุใดถึงมีอัตราค่าบริการที่ต่างกัน

ปัญหาด้านเทคนิคและวิชาการ ผมได้นำเรียนไปแล้วว่า การเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย ถ้าเก็บตามหลักการพีพีพีกับพีพีแล้ว ค่าบำบัดน้ำเสียควรจะอยู่ในบิล (bill) ของน้ำประปา

5 กระทรวงมหาดไทยควรเชิญการประปานครหลวงและการประปาส่วนภูมิภาคมาหารือร่วมกับ อจน.

ให้เรียบร้อยว่าจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร โดยหลักการในต่างประเทศเขารวมเป็นหน่วยเดียวกัน

ซึ่งประเทศไทยยังรวมไม่ได้ และยังมี การแบ่งเป็นการประปานครหลวงและการประปาส่วนภูมิภาค

แล้วน้ำเสียที่เกิดขึ้นจะทำอย่างไร เมื่อยังมีการแยกหน่วยงานกัน และกลายเป็นเพิ่มภาระให้ อจน.

ในการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

10 ปัจจุบันมาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินและมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง

จากแหล่งกำเนิดยังไม่ครอบคลุมมลพิษอื่น ๆ ก้าวไปถึงขนาดที่ว่า เรามีการตรวจสอบ

ไมโครพลาสติก (micro plastic) ในน้ำเสียชุมชนแล้ว เพราะไมโครพลาสติกเมื่อเข้าสู่ร่างกาย

จะก่อให้เกิดสารก่อมะเร็ง แต่ประเทศไทยมีการตรวจแค่บีโอดี พีคัลโคลิฟอร์ม ซีโอดี

(Chemical Oxygen Demand : COD) และสารแขวนลอย เพียงเท่านั้นยังไม่สามารถที่จะตรวจ

15 สอบได้ แล้วถึงแม้จะมีความสามารถ แต่ไม่มีงบประมาณที่ตรวจสอบส่งผลทำให้ไม่ได้มีการเก็บ

ตัวอย่างเพื่อทำการตรวจสอบ เพราะฉะนั้น อย่าเพิ่งมองข้ามไปถึงมาตรฐานต่างประเทศ

ถ้าพึ่งแค่มาตรฐานของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มีการประกาศบังคับใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕

ยังไม่สามารถทำได้ครบถ้วน

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกคนเป็นนิมิตินโดรม แม้แต่ตัวผมเอง

20 บางครั้งผมไม่ได้นึกถึงเลยว่าน้ำเสียจากการอาบน้ำ จากการใช้ห้องน้ำของผมจะไหลไปที่ใด

ผมเพิ่งมาทราบว่าไหลลงท่อเดียวกัน สุดท้ายไหลลงท่อระบายน้ำเสีย และถูกปล่อยลงแหล่งน้ำ

ธรรมชาติ อปท. แก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำเสีย โดยการติดตั้งปั๊มสูบน้ำปล่อยลงสู่น้ำเจ้าพระยา

โดยตรง

ทั้งหมดที่กล่าวมา คือ ปัญหาที่ยังมีการปฏิบัติกันอยู่ ผมใช้เวลามากพอสมควรแล้ว

25 ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา

5 คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ลำดับถัดไป เชิญสมาชิกวุฒิสภาที่ประสงค์จะอภิปรายยกมือแสดงตนเพื่อเข้าชื่ออภิปรายครับ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม และพลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร

10 พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม สมาชิกวุฒิสภา ผมได้อ่านเอกสารที่คณะกรรมการ
ได้จัดทำขึ้นอย่างรวดเร็ว ผมเกิดความรู้สึกและมีแรงบันดาลใจอย่างยิ่ง เมื่อได้ฟัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่เกษ นำเสนอ รวดเร็วดูจรรวด แต่ผมฟังท่านทันและจับประเด็น
ได้เกือบทั้งหมด ประเด็นที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่เกษ และคณะกรรมการนำเสนอมา

15 ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า ครั้งนี้เป็นครั้งแรกของการทำการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

สิ่งแวดล้อมที่เป็นประเด็นสำคัญที่สังคมและชุมชนพึงจะต้องรับทราบและตระหนักรู้ถึงปัญหา
ที่เกิดขึ้น เป็นความสมบูรณ์ของเอกสารฉบับนี้อย่างยิ่ง จำนวนหน้าไม่ได้หนามากนัก แต่ท่าน
รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้เรียกได้ว่าเป็นเอกสารเชิงการศึกษาแบบกึ่งวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ ยอดเยี่ยม
ผมเคยศึกษาและเห็นรายงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับขยะ แต่การศึกษา

20 เรื่องที่เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียมีน้อยมาก เพราะฉะนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ตื่นตาตื่นใจ

อย่างยิ่ง ทุกเรื่องที่คณะกรรมการไปศึกษา และที่ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่เกษ
ได้นำเสนอ เนื่องจากระยะเวลาในการนำเสนออาจมีจำกัด ท่านได้เสนออย่างรวดเร็ว
สิ่งที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่เกษ ตัวแทนจากคณะกรรมการเสนอนั้นจะอยู่ในเอกสาร
หน้า ฎ - ผ ผมนับจำนวนหน้าแล้วได้ประมาณ ๑๖ หน้า ถ้าท่านใดสนใจศึกษาเรื่องนี้

25 หากท่านไม่มีเวลาอ่านทั้งฉบับ ผมคิดว่าเพียงแค่ ๑๖ หน้า สามารถสะท้อนถึงปัญหาอุปสรรค

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วาระที่ ๑๐/๕

เรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับระบบการบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์ ผมพยายามอ่านอย่างรวดเร็ว อาจข้ามไปบ้าง แต่สามารถจับประเด็นได้ว่าเกือบทุกเรื่องที่คุณคณะกรรมการ

5 ได้ไปทำการพิจารณาศึกษามานี้ สรุปลงได้ทั้งหมด ๗ เรื่อง ดังนี้

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

๑. ปัญหาด้านนโยบายและแผน
๒. ปัญหาด้านกฎหมาย
๓. ปัญหาด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ
๕. ปัญหาด้านเทคนิคและวิชาการ
๖. ปัญหาด้านข้อมูลการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน
๗. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 5
- 10 ท่านประธานครับ ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่คณะกรรมการธิการได้มีการพิจารณาศึกษามานั้น เนื้อในของปัญหาและอุปสรรคมีเพียงไม่กี่คำที่เป็นคีย์เวิร์ด (keyword) คือ คำว่า “ไม่มี” “ไม่จัดให้” “ไม่ดำเนินการ” “ไม่มีเงิน” “ไม่มีบุคลากร” “ไม่มีกฎหมายรองรับ” “ไม่ออกกฎกระทรวง” เกือบทุกเรื่อง คือ “ไม่” ทั้งสิ้น เป็นปัญหาที่น่าตกใจอย่างยิ่ง ทั้งที่หลายเรื่องมีกฎหมายรองรับ ยกตัวอย่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานกำกับดูแล พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานกำกับดูแล พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องอื่นอีกประมาณ ๑๐ ฉบับ ยกตัวอย่าง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานกำกับดูแล แยกกันเป็นบล็อก (block) แบบนี้เกือบทุกกระทรวง เราจะบริหารจัดการแก้ไขปัญหาน้ำเสียของชุมชนได้อย่างไร
- 15 ประเด็นถัดไป ปัญหาเรื่องน้ำเสีย ในฐานะที่ผมเป็นแพทย์ และเคยอ่านข้อมูลผ่านตมาม่าบ้างว่า น้ำเสียไม่ว่าจะเกิดจากครัวเรือนหรือเกิดจากชุมชน ส่วนมากผ่านกำบังบำบัดน้ำเสียแบบกระท่อนกระแท่น คือ ทำบ้าง ไม่ทำบ้าง เปิดเครื่องบ้าง ปิดเครื่องบ้าง มีบ้าง ไม่มีบ้าง เสียบ้าง ไม่เสียบ้าง และไม่มีการดูแลรักษา แม้แต่คอนโดมิเนียมที่มีอยู่มากมาย
- 20 ในกรุงเทพมหานคร คอนโดมิเนียมเหล่านี้ตั้งอยู่บริเวณริมซอย ริมถนน แต่ละแห่งมีจำนวนประมาณ
- 25

๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ยูนิต น้ำที่ผ่านการใช้งานแล้วถูกปล่อยไปที่ใด เสิร์ชกูเกิลแมป (search Google map) บริเวณข้างเคียงไม่พบว่า มีคูคลองหรือแม่น้ำ แล้วน้ำถูกปล่อยไปที่ใด ปรากฏว่า

5 ปล่อยลงท่อระบายน้ำของกรุงเทพมหานครที่อยู่ด้านหน้าของคอนโดมิเนียม กรุงเทพมหานคร มีคอนโดมิเนียมจำนวนมาก มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมาก นี่คือแหล่งชุมชนมหาศาลที่เกิดขึ้น ในกรุงเทพมหานคร ปัญหานี้มีแต่จะทำให้เกิดผลเสียตามมามาก ผมพยายามดูว่า

มีกฎหมายที่เป็นแม่บท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญเขียนเรื่องนี้ไว้อย่างไร รัฐธรรมนูญเขียนไว้ ไม่ชัดเจนในเรื่องการบำบัดน้ำเสีย บอกเพียงแต่ว่า รัฐต้องจัดให้มีระบบสาธารณสุขปโภค

10 คำว่า “จัดให้มีระบบสาธารณสุขปโภค” คือ จัดให้มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จัดให้มี

อินฟราสตรักเจอร์ (infrastructure) โครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทางอะไรต่าง ๆ แต่ไม่ได้มีการพูดถึง อย่างชัดเจนในกรณีของมลภาวะหรือของเสียที่เกิดจากสิ่งปลูกสร้าง อาคารสถานที่ต่าง ๆ ชุมชน น้ำเสีย หรือขยะ แต่พอจะเทียบเคียงกันได้บ้าง ซึ่งผมไม่ขอลงในรายละเอียด เพราะฉะนั้น มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะมีการศึกษาและนำเสนอหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลในเรื่องนี้

15 เรื่องนี้ควรจัดให้มีการบูรณาการ เพราะว่ามีหน่วยงาน กระทรวงต่าง ๆ แยกออกเป็น ๑๐ กระทรวง ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลในเรื่องนี้ แต่ว่าทุกหน่วยงานไม่มีงบประมาณ ไม่มีบุคลากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไขเกษ นำเสนอว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะเป็นเจ้าภาพ กำกับดูแลในเรื่องนี้ พูดถึงเฉพาะชุมชนนะครับ ไม่ใช่ในภาพรวมทั้งหมด พระราชบัญญัติ

แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้

20 อปท. เป็นผู้กำกับดูแล อบต. อบจ. เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ปัญหา คือ เขาขาดคน

ขาดวิชาการ ขาดองค์ความรู้ ขาดงบประมาณ ขาดนโยบายที่ชัดเจน ส่วนมากบอกว่า

เป็นเรื่องไกลตัว อยู่นอกบ้าน เรามีหน้าที่ปล่อยออกไปให้ไปอยู่ในคูคลอง จะไหลไปที่ใด

ไม่ใช่เรื่องของเรา ซึ่งทำไม่ได้แล้ว แสดงว่าเรายังขาดจิตสำนึกของการดูแลสิ่งแวดล้อม ขาดจิตสำนึก ของการทะนุถนอมชุมชนเพื่อไม่ให้ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาเรื่องขยะ

25 และน้ำเสีย อันนี้เป็นประการสำคัญ อ่านรายงานฉบับนี้อย่างรวดเร็ว องค์กรจัดการน้ำเสีย (อจน.)

ผมเสิร์ชเข้าไปดูข้อมูลว่า เรามีหน่วยงานชื่อองค์การจัดการน้ำเสียด้วยหรือ เพราะผมเพิ่งเคยได้ยิน เขาไปซ่อนตัวอยู่ที่ไหน ในขณะที่เราบอกว่ากำลังมีปัญหาอยู่มากมายเวลานี้เขาทำอะไรอยู่ ทราบว่า

5 หน่วยงานนี้เดิมสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายหลังย้ายไปอยู่กระทรวงมหาดไทย แต่เกิดปัญหาว่าเขากลายเป็นหน่วยงานซ้อนหน่วยงาน เพราะกฎหมายกำหนดให้ อปท. เป็นหน่วยงานกำกับดูแลเรื่องระบบบำบัดน้ำเสีย แล้วองค์การจัดการน้ำเสียกำกับดูแลอะไร มีหน้าที่ เสนอนโยบายอย่างไร ได้งบประมาณอย่างไร มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งหน่วยงานต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร ต้องเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะไปฟื้นคืนซีพีเอ็มมีตัวนี้ คือ องค์การจัดการน้ำเสีย

10 เพื่อให้ทำหน้าที่บริหารจัดการน้ำ ผมมองไม่เห็นหน่วยงานใดที่จะมีการบูรณาการกฎหมาย บูรณาการการบังคับใช้กฎหมาย บูรณาการด้านบุคลากร องค์การจัดการน้ำเสียไม่มีอำนาจหน้าที่ เข้าไปกำกับดูแล อปท. นะครับ ในรายงานฉบับนี้บอกว่า กระทรวงมหาดไทยถูกบล็อกจาก อปท. บอกว่าเป็นหน้าที่ของ อปท. ตามกฎหมายที่จะดูแลเรื่องการจัดการน้ำเสีย กระทรวงมหาดไทย ไม่มีสิทธิเข้าไปยุ่งย่าม เพราะกฎหมายมีการกระจายอำนาจให้ อปท. เป็นหน่วยงานกำกับดูแล

15 ในเรื่องนี้ แต่ อปท. ไม่มีงบประมาณ ไม่มีคน แล้วเขาจะแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ทั้งระบบได้อย่างไร

สิ่งที่คณะกรรมการได้มีการพิจารณาศึกษามาสรุปได้ จำนวน ๑๖ หน้า

เรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นสิ่งที่ต้องนำไปปฏิบัติ อิมพลีเมนต์ (implement) ให้เกิดประโยชน์ ให้เกิดผลในการปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ถ้าไม่มีกฎหมายหรือไม่สามารถบูรณาการ กฎหมายได้ ไม่มีทางที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ได้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ

20 สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการกล่าวถึงเรื่องน้ำเสียและขยะ ผมอ่านแล้วมีหลายหมวด หลายมาตรา แต่ว่ามีการนำมาใช้ในทางปฏิบัติจริงเพียงไม่กี่มาตรา อปท. ที่มีหน้าที่กำกับดูแลเรื่องนี้ แต่ไม่ได้มีการนำไปปฏิบัติตาม เรื่องนี้ทุกคนบอกว่าเป็นเรื่องไกลตัว เพราะฉะนั้น จากข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการทั้ง ๗ ข้อ ผมขออนุญาตเสนอเพิ่มเติมเป็นข้อที่ ๘ คือ ปัญหาการตระหนักรู้ และมีจิตสำนึกเรื่องน้ำเสีย ขอขอบคุณครับ

25

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

มยฺรึ ๑๑/๔

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม ลำดับถัดไป ขอเชิญ

5 พลตำรวจโท ศานิตย์ महถวร ครึบ

พลตำรวจโท ศานิตย์ महถวร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลตำรวจโท ศานิตย์ महถวร สมาชิกวุฒิสภา ขอขอบคุณคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำโดยพลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ ประธานคณะกรรมการซึ่งดูจากรายชื่อแล้วทุกท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างยิ่ง ท่านได้มอบหมายให้

10 ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไช้เกษ ประธานคณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ศึกษาเรื่องนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไช้เกษ ใช้เวลาไม่มาก แต่ได้เนื้อหาที่เป็นประโยชน์-----

- ๑๒/๑

15

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๕๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นนทศัคดี ๑๒/๑

เสียอย่างเดียวท่านอาจพูดเร็วไปสักนิดหนึ่ง ผมมีเวลาอ่านรายงานฉบับนี้น้อย ผมเลยต้องพยายาม
จดในเรื่องที่ท่านได้กรุณานำเสนอ คราวต่อไปท่านกรุณาพูดให้ช้ากว่านี้อีกสักนิดหนึ่งได้หรือไม่

5 ผมจะได้จดตามได้ทัน และพี่น้องประชาชนทางบ้านจะได้ฟังทัน ท่านพูดถึงพีพีพี ปีพีพี
เดี่ยวผมจะพูดในส่วนนี้อีกครั้งหนึ่ง

ท่านได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการน้ำเสียชุมชน ผมเชื่อว่าพี่น้องประชาชน

ทั่วประเทศฟังแล้วรู้สึกมีความชื่นชม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรุงเทพมหานครพบว่าทำได้แค่

ร้อยละ ๒๐ ในเรื่องการบริหารน้ำเสีย ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมฝันไว้เหมือนกัน ท่านเคยไปเวนิส (Venice)

10 หรือไม่ มีการล่องเรือกอนโดลา (Gondola) ในแม่น้ำ เขาเรียกกรุงเทพมหานครว่าเวนิสตะวันออก
ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนำเรื่องนี้มาดำเนินการ ทำให้แม่น้ำลำคลองที่อยู่ใน

กรุงเทพมหานครใสสะอาด และพี่น้องประชาชนสามารถมีทางเลือกในการสัญจรไปมาได้จะช่วยลด

เรื่องการจราจรที่ติดขัดได้ส่วนหนึ่ง และส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย ท่านวีระศักดิ์ โควสุรัตน์

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ท่านคงจะเข้าใจในประเด็นนี้ด้วย ถ้าผม

15 เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผมจะให้น้ำในกรุงเทพมหานครใสสะอาดเช่นเดียวกับ
คลองประปา ทำไมคลองประปาเราทำได้ แต่ส่วนอื่นเราทำไม่ได้ ท่านได้พยายามศึกษาถึงปัญหา

และอุปสรรคต่าง ๆ ที่จริงในส่วนที่ท่านได้รายงานมา รัฐบาลชุดที่ผ่านมาใช้งบประมาณในการ

สนับสนุนเรื่องการบริหารน้ำเสียชุมชนไปแล้วกว่า ๘๗,๐๐๐ ล้านบาท และผมคิดว่าถ้าใช้งบประมาณ

มากกว่านี้น่าจะไม่มีปัญหาอะไร แต่ขอให้ทำงานประสบผลสำเร็จ ผมอยากเห็นว่าสิ่งที่ท่านนำเสนอ

20 ถ้ารัฐบาลหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เป็นเพียง
นโยบายขยายฝันครอบงำประชาชน แล้วไม่ได้ทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน ผมพูดเสมอว่า

คนที่ชอบพูดว่ารู้อย่างนี้หรือพวกตั้งแต่ท้อลื้อไม่หม่นมีอยู่ในสังคมไทยมากมาย แต่ผมอยากเห็น

ผู้ปฏิบัติจริงจัง ยกตัวอย่าง ท่านประธานคณะกรรมการธิการ ท่านจริงจังมาก ทำอะไรท่านทำงานสำเร็จ

ผมได้แบบอย่างจากท่านอย่างหนึ่ง เวลาทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ เพราะฉะนั้น ประเด็นปัญหา

25 ที่ท่านศึกษามา ความจริงแล้วในอดีตมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ ๔ กระทรวง คือ กระทรวง
มหาดไทย ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมที่ดิน กระทรวงสาธารณสุข

ได้แก่ กรมอนามัย กระทรวงคมนาคม ได้แก่ กรมเจ้าท่า กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันที่ท่านบอกว่า มีจำนวน ๗,๗๗๔ แห่ง

- 5 นี่คือ กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน แต่ที่ผ่านมามีปัญหา ผมเชื่อว่าสาเหตุมาจากการมีปัญหาในเรื่อง
การบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำเสีย เพราะว่ามี ๔ กระทรวง เกือบ ๑๐ หน่วยงาน ทำให้ไม่
เป็นเอกภาพ เมื่อปี ๒๕๖๐ ถึงมีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับที่ ๔๖ ตั้ง
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ สังกัดเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี ลำดับที่ ๑๔ โดยมีหลักการ คือ เพื่อดำเนินการบริหารจัดการน้ำของประเทศทั้ง
10 ระบบและมีเอกภาพเป็นหนึ่งเดียว ประธานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คือ
ท่านนายกรัฐมนตรี ผมฝากไปถึงท่านเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีว่า เมื่อมีการตั้งหน่วยงานนี้
ขึ้นมาแล้วการบริหารจัดการที่น่าจะเป็นเอกภาพและเป็นหนึ่งเดียวจะสามารถบริหารจัดการได้
หรือไม่ อย่างไร

- 15 ขออนุญาตท่านประธาน ผมอาจใช้เวลาเกินไปสักเล็กน้อย เพื่ออธิบายความ
และแยกแยะให้เห็นถึงสิ่งที่อยากจะเห็น อยากจะสนับสนุน หรืออยากจะเสริมสร้าง กฎหมายที่ท่าน
พูดถึงมีจำนวน ๗ ฉบับที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕ สิ่งที่ผมสนใจประเด็นปัญหา ๗ ข้อของท่าน มีข้อหนึ่งที่เกี่ยวข้องและประเทศไทย
ยังทำไม่ได้ ท่านอธิบายความไว้ค่อนข้างชัดเจน ปรากฏอยู่ในหน้า ๘๔ - ๘๗ ผมจะขอหยิบยก
เป็นบางประเด็น เพื่อให้ประหยัดเวลาของสภาแห่งนี้

- 20 ปัญหาในเรื่องนโยบายและแผน อันหนึ่งที่อยากจะเสริม คือ องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดนโยบายและแผนจัดการน้ำเสียชุมชนในพื้นที่ของตน ทำให้คูคลองคุณภาพ
เสื่อมโทรมและระบายออกสู่น้ำสายหลัก เรื่องนี้เป็นที่รู้กันดีแม้กระทั่งเด็ก ป. ๕ ท่านลองกลับไป
ถามเด็กข้างบ้านว่ารู้หรือไม่ ท่านพูดถึงคลองบางบัว สุดท้ายไหลลงแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งหมด
คลองทุกสายไหลลงแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งหมด แต่ไม่มีวิธีการบริหารจัดการในเรื่องระบบบำบัดน้ำเสีย
25 ที่ดีได้ ต้องขอบคุณรัฐบาลชุดที่ผ่านมาที่เห็นถึงความสำคัญ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการ ยกตัวอย่าง การบริหารจัดการชุมชน
ริมคลองลาดพร้าวที่ประสบผลสำเร็จมากพอสมควร

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

เรื่องการบริหารจัดการด้านนโยบายและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่
ให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการน้ำเสียเป็นลำดับรอง ผมไม่แน่ใจว่าทำไมถึงให้ความสำคัญ

5 เรื่องนี้เป็นลำดับรอง ไม่มีการจัดทำแผนหรือมาตรการ ถ้าอย่างนี้กระทรวงมหาดไทยสามารถ
ดำเนินการอย่างไรได้บ้าง ท่านเสนอให้เห็นอย่างชัดเจนได้หรือไม่

เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เรามีองค์กรจัดการน้ำเสีย (อจน.) ซึ่งเดิมอยู่ภายใต้
การกำกับดูแลของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอ้างว่าการอยู่ภายใต้
การกำกับดูแลของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดความไม่สะดวก

10 ในการบริหารจัดการ จึงได้ย้ายมาอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย แต่ปัจจุบันนี้
ยังเหมือนเดิม เพราะฉะนั้น ถ้าเป็นไปได้ควรจะแก้ไขให้ถูกฝาถูกตัวและดำเนินการให้เกิด

ประสิทธิภาพ
เรื่องปัญหาด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หัวเรื่อง คือ ปัญหาด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แต่เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องการเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ที่ผ่านมามองครปกครองส่วนท้องถิ่น

15 ใช้งบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้กำหนด
อัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย แต่มีการจัดเก็บค่าบริการได้น้อยมาก ท่านแนะนำได้หรือไม่
ทำไมถึงจัดเก็บค่าบริการได้น้อย ควรมึวิธีการจัดเก็บค่าบริการอย่างไรที่เหมาะสม -----

คำบำบัดน้ำเสียชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่มีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมไปก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

- 5 ชุมชนบางพื้นที่ที่มีการกำหนดไว้นานแล้ว ผมไม่ทราบว่ามันนานแค่ไหน เพราะท่านใช้คำว่า “นานแล้ว” ขออนุญาตเรียนถามท่านประธานผ่านไปยังผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญสูง ไข่มุกษ์ ว่านานแค่ไหน และให้ทำอย่างไรให้สอดคล้อง ปัจจุบันควรจะไปถึงไหนแล้ว เวลาเสนอแนะ ต้องเสนอให้เห็นเป็นรูปธรรม ผมเชื่อว่าสมาชิกในห้องนี้ไม่ทราบว่าที่ท่านบอกว่ามันนานแล้ว คือ นานกี่ปี ไม่รู้ว่านานแล้ว คำว่า “นานแล้ว” ผมอนุมานคร่าว ๆ ว่าต้อง ๑๐ ปีขึ้นไป

- 10 การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียชุมชนของ อปท. บางพื้นที่ ผู้บริหารไม่ออก เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ เหตุใดผู้บริหารท้องถิ่นถึงไม่ออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ และจะมีวิธีการดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติได้หรือไม่ อันนี้เป็นประเด็นที่ผมเกิดความสงสัย รวมทั้งการจัดเก็บค่าบริการกับอาคารบ้านเรือนที่อยู่นอกแนวเส้นท่อรวบรวมน้ำเสีย ไม่ยอมจ่ายค่าบริการ โดยอ้างว่าน้ำเสียไม่ได้ส่งเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน
- 15 ท่านจะจัดการเรื่องนี้อย่างไร สมมติผมอ้างว่าบ้านของผมอยู่นอกท่อแนวเส้นรวบรวมน้ำเสีย ผมเลยไม่จ่าย ไม่เป็นอะไรใช่ไหม ผมสามารถที่จะไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติ ไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้ใช่ไหม ท่านจะมีมาตรการในการดำเนินการในเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร

เรื่องปัญหาข้อมูลการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน ผมยังตั้งใจประเด็นนี้

- 20 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล จำนวนที่ตั้ง และรายละเอียดแหล่งกำเนิดน้ำเสียชุมชนในพื้นที่ของตน ถ้าผมจำไม่ผิดอยู่ใน ทส. ๑ ใช่หรือไม่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๗ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๐๔ กำหนดโทษไว้ว่า “โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ถ้าหากกรณีมีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะมีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้าง

25

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนหลายแห่ง ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลและส่งข้อมูลตามแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒ ตามกฎกระทรวง มาตรา ๘๐
- 5 ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาประเมินการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านควรอธิบายสาเหตุไว้ด้วย ทส. ๑ คือ แบบบันทึกรายละเอียดของสถิติและข้อมูล ซึ่งแสดงผลการทำงานระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษ ทส. ๒ คือ รายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ถ้าหากกรณีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร
- 10 ไม่อย่างนั้นจะแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ได้ เพราะไม่มีข้อมูล ไม่มีสถิติ กฎหมายกำหนดไว้ว่าให้มีการจัดเก็บข้อมูลและส่งข้อมูลตามแบบ ทส. ๑ ทส. ๒ ตามกฎกระทรวง มาตรา ๘๐ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ถ้าหากกรณีเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตาม ท่านควรเสนอไปด้วยว่า หน่วยงานผู้หน้าที่กำกับดูแลและดำเนินการในเรื่องนี้ คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการดำเนินการ
- 15 อย่างจริงจัง โดยสรุป สิ่งที่ท่านพูดถึง คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณและปัญหาด้านบุคลากรหลายฝ่ายอยากเข้าไปเป็นผู้ดำเนินการ ยกตัวอย่าง อธิบดี ผู้อำนวยการกอง รวมถึงรัฐมนตรี แต่พอรับไปแล้วท่านทั้งหลายทำอะไรให้กับบ้านเมืองบ้าง ถ้ากรณีที่ท่านพบว่าผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ท่านอาจใช้วิธีการทางรัฐศาสตร์ในการเข้าไปดำเนินการ ยกตัวอย่าง โดยปกติ
- 20 ผมเป็นคนเข้มแข็ง จริงจัง เข้มงวด แต่ผมไม่เคร่งเครียด งานทุกงานผมเน้นอย่างเข้มข้น แต่สามารถยืดหยุ่นได้อย่างเหมาะสม กรณีพี่น้องประชาชนที่ทำผิดเพราะอาจหลงผิด หรืออาจเกิดจากความไม่เข้าใจ เราสามารถยืดหยุ่นได้ บางครั้งกฎหมายมีไว้เพื่อคุ้มครองคนดี และจัดระเบียบบ้านเมืองให้เกิดความสงบ เพราะฉะนั้น มาตรการทั้งหลายผมนำเสนอด้วยความเคารพ ผมอยากเห็นรายงานฉบับนี้สมบูรณ์และสามารถนำไปต่อยอดก่อให้เกิดประโยชน์
- 25 ในอนาคตต่อไป ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ลำดับถัดไป เชิญท่านสมชาย เสียงหลาย ครับ

5 นายสมชาย เสียงหลาย : เรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม

ได้อ่านรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการน้ำเสียของคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ด้วยความชื่นชมในองค์ประกอบที่นำเสนอครบถ้วน แต่เป็นลักษณะที่เสนอหรือศึกษาภายใต้ข้อกำหนดกฎหมายที่มีอยู่ในวันนี้ ปัญหาที่พบอย่างที่ได้้นำเรียนเสนอต่อที่ประชุม

10 เป็นลำดับไปแล้วนั้น เราจะเห็นข้อจำกัดของการแก้ไขปัญหา ถ้าหากว่ามีการส่งรายงานฉบับนี้กลับไปให้ฝ่ายบริหารจะได้คำตอบลักษณะว่ามีการดำเนินการกำชับให้องค์กรต่าง ๆ ปฏิบัติตามแล้วแต่แล้วยังแก้ไขปัญหาไม่ได้ เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ผมอ่านรายชื่อคณะกรรมการแล้วพบว่าหลายท่านผมเคยทำงานร่วมด้วย และเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ ส่วนที่ยังขาดไปดูเหมือนจะเป็นการศึกษาเรื่องผลกระทบด้านจิตสำนึกหรือปัจจัยด้านจิตวิทยาที่จะแก้ไขปัญหาในระดับครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดน้ำเสีย เพราะฉะนั้น ถ้าจะดำเนินการเรื่องนี้ในระยะเร่งด่วน

15 อาจต้องดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการทั้งหมด เพื่อดำเนินการทำให้เกิดสภาพบังคับต่อไปได้ ผมมีข้อเสนอ ๓ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ การจัดการศึกษาจากชุมชนหรือองค์กรที่สามารถจัดการน้ำเสีย

ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การนำเสนอผลการดำเนินงานของชุมชนต่อสาธารณะ

ไม่ว่าจะเป็นการยกย่องหรือให้ความเห็นให้กำลังใจ เพื่อให้คนเหล่านั้นเป็นตัวช่วยของการแก้ไขปัญหา

20 ปัญหา

ประการที่ ๒ รัฐอาจเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดสรรงบประมาณ หรือจัดสรร

งบประมาณบางส่วนไปสู่การสนับสนุนชุมชนต้นแบบให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน เป็นระบบ

เช่น กระบวนการสร้างจิตสำนึกของบุคคลที่อยู่ในชุมชน กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ที่จะทำให้คนในชุมชนหรือเยาวชนที่จะรับช่วงต่อไปในวันข้างหน้าเกิดความตระหนักรู้ รวมทั้ง

25 กระบวนการที่จะทำให้ภาพถ่ายที่ชุมชนประสบความสำเร็จแล้วเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่น

ถ้าได้ดำเนินการลักษณะภาพบวกอย่างนี้ การที่จะไปเร่งรัดให้ดำเนินการเพื่อจับและลงโทษปรับ คงไม่เกิดผล แต่ถ้าลองเปลี่ยนแนวมาสู่การสร้างความตระหนักรู้และเจตของค์กรที่เป็นต้นแบบ

- 5 ผมคิดว่าอาจเป็นพลังจูงใจที่เพียงพอทำให้เกิดข้อเหวี่ยงที่ทำให้ชุมชนข้างเคียงได้ศึกษาตัวอย่าง ที่ได้ดำเนินการสำเร็จแล้ว

ประการที่ ๓ การถ่ายทอดประสบการณ์ ผมอยากให้ภาครัฐหรือองค์กรการจัดการ

ในเรื่องนี้เป็นตัวกลางในการประสาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้มีการจัดประเมินผลการดำเนินงานตามกฎหมายการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในชุมชนให้ออกมาเป็น

- 10 ตัวเลขอยู่ในรายงานประจำปีว่า องค์กรใดที่จัดได้ขนาดไหน องค์กรใดอยู่ระดับที่สุ่มเสี่ยง

และอาจทำให้เกิดปัญหา เพื่อที่จะได้เข้าไปกำกับดูแลในจุดที่มีปัญหามาก และยกย่องชุมชน

ที่มีการแก้ไขปัญหได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดมีการศึกษาเลียนแบบเช่นเดียวกับ

กรณีของชุมชนที่จัดการด้านอื่น ๆ จนประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้น รายงานฉบับนี้

มีข้อบังคับหรือข้อเสนอแนะทางกฎหมายครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์แล้ว ส่วนที่จะนำไปสู่

- 15 การเปลี่ยนแปลงสภาพการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาวางต้องเน้นไปสู่การสร้างขวัญกำลังใจ สร้างความตระหนักรู้ และให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องนี้ควบคู่กันไป ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ลำดับต่อไป เชิญท่านจรินทร์ จักกะพาก ครับ

- 5 นายจรินทร์ จักกะพาก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ คณะกรรมาธิการได้กรุณานำเสนอเรื่องที่มีความสำคัญกับการบริหารบ้านเมืองอย่างมาก รวมทั้งบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความจริงแล้วเรื่องนี้เหมือนกับปัญหาโลกแตก ในการที่จะสร้างจิตสำนึกไม่ว่าจะจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจิตสำนึกของพี่น้องประชาชน ผมขออนุญาตสรุปเป็นข้อสังเกตในประเด็นหลัก ๆ ดังต่อไปนี้
- 10 ประเด็นที่ ๑ คือ เรื่องเอกภาพของความรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ ขณะนี้ยังสับสนอยู่ เมื่อ ๖ - ๗ ปีที่แล้วผมเคยทำงานสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พอได้มาอ่านรายงานฉบับนี้พบว่ายังเป็นเหมือนเดิม คือ ไม่ทราบว่าจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานใด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 15 เนื่องจากอยู่ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผมคิดว่าตรงนี้ยังไม่เป็นเอกภาพครับ ยังไม่รู้ว่าใครเป็นใคร มาตรฐานการบำบัดน้ำเสียในชุมชนขนาดใหญ่ที่มีประชากรตั้งแต่จำนวนเท่าใดขึ้นไป มาตรฐานอยู่ที่ใด ถ้าขนาดเล็กลงมาจะมีมาตรฐานอะไร ในขณะที่เดียวกัน ชุมชนที่เขาใช้วิธีการบำบัดน้ำเสียโดยธรรมชาติ ซึ่งประสบความสำเร็จมาแล้ว โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลายชุมชนที่ทำได้ มีการเอามาตีแผ่หรือไม่ ท่านสมชาย
- 20 เสียหลาย ขออนุญาตที่เอ่ยนาม ที่ท่านได้อภิปรายไปเมื่อสักครู่นี้ตรงใจผม เดียวผมจะขอแนะนำเรียนรายละเอียดในภายหลังอีกครั้งหนึ่ง ขณะนี้พบว่ายังไม่มีหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล รับผิดชอบอย่างชัดเจน การกำหนดมาตรฐานยังไม่มีที่ชัดเจน บอกว่ามอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบไปดำเนินการ เสร็จผู้รับเหมาหมด ท่านไปดูในหลาย ๆ พื้นที่ได้เลยครับ ยกตัวอย่าง เทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต หรือจังหวัดเชียงใหม่ ท่านไปดูได้เลยครับ คนละ
- 25 ระบบกันเลย การวางมาตรฐานไม่เหมือนกัน ถามว่ามีหน่วยงานที่รับรองมาตรฐานคุณภาพหรือไม่

คำตอบ คือ ไม่ทราบ ประเด็นนี้ถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก การปล่อยให้อยู่ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้จริงหรือไม่

- 5 เพราะว่าถ้าหากจะมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดสรรทั้งงบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้ ไม่ใช่ระบุเพียงแต่ตัวเลขว่าได้มีการถ่ายโอนให้ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบไปแล้ว ทำไม่ได้หรอกครับ เพราะว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่

ประเด็นที่ ๒ คือ ศักยภาพของท้องถิ่น เริ่มแรกเลย มีองค์ความรู้หรือไม่ มีกองช่าง สำนักช่าง บางแห่งถ้ามีขนาดใหญ่อาจต้องมีกองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น แต่ถามว่ามีองค์ความรู้เกี่ยวกับ

- 10 เรื่องนี้ชัดเจนหรือไม่ คำตอบ คือ น้อย เหมือนกับรายงานฉบับนี้ที่ท่านเสนอเข้ามา ครอบคลุมทุกประเด็น ในขณะเดียวกัน นอกจากเรื่องขององค์ความรู้แล้ว เรื่องต่อไป คือ แหล่งที่มาของงบประมาณ ถ้าไม่ใช่เทศบาลขนาดใหญ่ ยกตัวอย่าง เทศบาลเมืองปาดอง หรือจังหวัดเชียงใหม่ที่เขาสามารถจัดเก็บรายได้ของเขาได้เอง อย่างที่ผมกราบเรียนไปแล้ว คือ มีพื้นที่อีกหลายแห่งที่อยู่ติดกับแม่น้ำลำคลอง และมีพื้นที่อีกหลายแห่งเช่นกันที่ไม่ติดกับแม่น้ำลำคลอง จะมีวิธีการระบายน้ำอย่างไร ถ้ามีพื้นที่ติดทะเล ยกตัวอย่าง เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะลันตา มีปัญหา
- 15 แทบั้งสิ้น หลายแห่งมีเงินงบประมาณสามารถที่จะดำเนินการได้ แต่บางแห่งไม่มีงบประมาณที่บอกว่าท้องถิ่นต้องดูแลตัวเอง เป็นไปไม่ได้หรอกครับ

ประเด็นที่ ๓ คือ เรื่องจิตสำนึกของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกฎหมายกำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๓ รูปแบบ รวมทั้งองค์กรปกครอง

- 20 ส่วนท้องถิ่นลักษณะพิเศษอีก ๒ แห่ง คือ เมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง ในรายงานฉบับนี้มีข้อเสนอแนะว่า กระทรวงมหาดไทยควรมีการกำหนดให้เขาทำในเรื่องนี้เป็นเรื่องหลัก ไม่ได้นะครับ กระทรวงมหาดไทยไปกำหนดอย่างนั้นไม่ได้ เพราะว่า
- 25 เป็นเรื่องของการกระจายอำนาจไปแล้ว ถ้าท้องถิ่นได้มีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ถือว่าเขาทำตามกฎหมายครับ ผมถึงบอกเรื่องนี้อยู่ที่จิตสำนึกของผู้บริหาร อำนาจหน้าที่รัฐเข้าไป

๖๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ลัดดาวัลย์ ๑๔/๓

แทรกแซงได้ยากครับ ผมเคยอยู่ตรงนี้มาก่อน ทราบดีว่าทำไม่ได้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่สามารถทำได้ เพราะอยู่ในอำนาจหน้าที่ที่ได้มีการกระจายอำนาจออกไปแล้ว

- 5 เหมือนกับเรื่องบริหารงานบุคคล ถ้าท้องถิ่นทำตามอำนาจหน้าที่ของเขาตามกฎหมายแล้ว จะไปบังคับเขาไม่ได้

ประเด็นที่ ๔ เรื่องการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ซึ่งมีการพูดถึงกันมาก ถามว่าทำได้

สำเร็จหรือไม่ ไม่สำเร็จครับ สาเหตุมาจากเรื่องของฐานเสียง เหมือนกรณีการจัดเก็บภาษี

ที่ใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทำไว้ให้กับเทศบาล

- 10 ทุกแห่ง เพื่อให้มีการจัดเก็บภาษีตามพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมที่มีการประกอบธุรกิจ

แต่ไม่เคยทำได้สำเร็จ เพราะว่ากระทบฐานเสียง ทุก ๆ ๔ ปีจะมีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

ประเด็นนี้มีข้อสังเกตที่เกิดขึ้นว่าทำไมข้อเสนอต่าง ๆ เหล่านี้ ๗ - ๘ ปีที่ผ่านมาจึงยังไม่

เป็นปัญหาเดิมอยู่ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรจะต้องมีการจัดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร

ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเสียใหม่ ถ้าหากรัฐบาล

- 15 มีนโยบายต้องการให้มีการกระจายอำนาจ ต้องมีการจัดสรรงบประมาณลงไปให้ท้องถิ่นด้วย

และอย่าให้นโยบายของรัฐบาลไปเจียดงบประมาณของเขา ยกตัวอย่าง นมโรงเรียน อาหารกลางวัน

เบี้ยความพิการ หรือเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ควรตั้งเป็นงบประมาณของส่วนกลาง นอกเหนือจากนั้น

ให้เป็นงบดำเนินการหรืองบลงทุนของท้องถิ่น ที่สำคัญ คือ ต้องมีหลักการแบ่งอำนาจหน้าที่

ราชการส่วนกลางควรทำอะไร ราชการส่วนภูมิภาคควรทำอะไร และราชการส่วนท้องถิ่นควรทำ

- 20 อะไร ขณะนี้อำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ซ้ำซ้อนกันมาก ในความเห็นส่วนตัว เรื่องการบำบัดน้ำเสีย

เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องของมาตรฐาน ต้องเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนกลาง -----

- ๑๕/๑

๒๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ศัทธิฎญา ๑๕/๑

การควบคุมมาตรฐาน ระบบวิธีการ เงินงบประมาณที่มีการจัดสรรลงไป เหมือนกับการจัดทำระบบประปา ส่วนกลางต้องวางโครงสร้างหลักไว้ ส่วนต่อขยายลงพื้นที่ให้ท้องถิ่นรับไปดำเนินการ

5 หรือระบบชลประทาน ถ้าปล่อยให้ท้องถิ่นดำเนินการเองคงทำได้ไม่มากและอาจมีมาตรฐานไม่เหมือนกัน ควรต้องมีการจัดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเสียใหม่ เรื่องใดที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและต้องมีมาตรฐาน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ส่วนกลางทำหน้าที่คอยสนับสนุน และส่วนปลีกย่อยให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ แต่ถ้าหากยังดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานฉบับนี้ผมยืนยันได้ว่าใช้เวลาอีกนาน ผมเคยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

10 พบว่าทำไม่ได้ เรื่องของการกระจายอำนาจเช่นเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทอำนาจหน้าที่ในเรื่องของการกระจายอำนาจ การจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรม ท่านไม่ได้พูดถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งได้รับงบประมาณมากที่สุด แต่ไม่มีพื้นที่ทำงาน แล้วที่ผ่านมามีทำอะไร ท่านไปดูได้เลย ส่วนใหญ่เป็นงบประมาณในการก่อสร้างและซ่อมแซม ซึ่งบางแห่งทำได้ดี และงบประมาณที่ได้รับ

15 การจัดสรรมากกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดซีอีโอ (Chief Executive Officer : CEO) เสียด้วยซ้ำ แต่กลับไม่ค่อยมีบทบาทในส่วนนี้ เพราะฉะนั้น ผมขอเสนอว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทใหม่ทั้งเรื่องการจัดสรรงบประมาณ และเรื่องแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ควรที่จะมีการดำเนินการอย่างไรในเรื่องนี้

20 ประเด็นที่ ๕ ท่านสมชาย เสียหลาย ได้อภิปรายไปเมื่อสักครู่ที่ว่า ทำไมเราไม่หยิบยกบทเรียนที่ดีที่ท้องถิ่นเคยทำมา เราไม่รู้หรือไม่ว่าอยู่ที่ไหน ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมการธิการ ท่านลองไปดูรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือแอลพีเอ (Local Performance Assessment : LPA) ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะมีหมวดว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25 มีการจัดทำรายงานทุกปี สามารถจัดเรตติ้ง (rating) และแรงกิง (ranking) ในแต่ละเรื่อง

และสามารถสืบค้นแหล่งที่มาได้ ท่านลองนำไปพิจารณาศึกษาหรือลองขอรายงานฉบับล่าสุด ซึ่งเป็นช่วงที่ผมเป็นคนทำ และได้มีการนำเสนอคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่

5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพและการมอบรางวัลให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มทำครั้งแรกประมาณปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ทำให้เราทราบได้ว่าชุมชน เทศบาล หรือ อบต. แห่งใด

ที่มีการใช้วิธีการบำบัดน้ำเสียโดยธรรมชาติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยกตัวอย่าง

10 ที่มีการดำเนินการในเรื่องนี้และประสบผลสำเร็จ อาจเป็นตัวอย่างที่ดี และสามารถนำไปเผยแพร่

ต่อไปได้ แต่ทั้งนี้ ทั้งนั้น ผมให้ความสำคัญเรื่องโครงสร้างส่วนบน トラบไตที่รัฐบาลยังไม่เห็น

ถึงความสำคัญและบอกว่าเป็นเรื่องของกรกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบ โดยที่เขายังขาดองค์ความรู้ ขาดบุคลากร และการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ เพราะฉะนั้น ควรต้องมีการจัดการอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ขอขอบคุณครับ

15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา

คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายเพิ่มเติมหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา

คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี เชิญคณะกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ

20 พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ผมขออนุญาตไม่ให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไข่เกษ เป็นผู้ตอบ

เพื่อจะได้ประหยัดเวลา รายงานฉบับนี้เป็นรายงานเชิงวิชาการ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ

การซักถามต่าง ๆ และสรุปประมวลผลออกมา โดยมีผู้เชี่ยวชาญในคณะอนุกรรมการ

ด้านสิ่งแวดล้อมช่วยกันทำการพิจารณาศึกษา และนำเสนอเข้าสู่คณะกรรมการ

25 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ความเห็นชอบ และนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมวุฒิสภา

ในวันนี้ ที่นี้ท่านผู้มีเกียรติที่อภิปรายหลายท่าน ท่านใช้ประสบการณ์และข้อเท็จจริงขึ้นมาพูด เรายอมรับว่าสิ่งที่ท่านพูดมาถูกต้องทั้งหมด เพียงแต่ว่าการจัดทำรายงานต้องมีข้อสรุปและนำเสนอ

- 5 อย่างเป็นทางการ คือ รายงานฉบับที่เรานำเสนอมานี้ อันนี้ผมต้องขออนุญาตเป็นผู้ตอบข้อชี้แจง
 5 นี้เอง โดยนำหลักวิชาการและข้อเท็จจริงที่ทุกท่านได้เสนอแนะมานี้อภิปรายเพื่อพูดสร้างความ
 เข้าใจเพิ่มเติม ดังนี้

- ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย รายงานฉบับนี้
 ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำเสนอวุฒิสภาแห่งนี้ ครั้งนี้น่าจะเป็น
 10 ครั้งที่ ๕ ซึ่งเป็นเรื่องทำนองเดียวกันทั้งหมด ประเด็นที่ท่านจรินทร์ จักกะพาก ได้อภิปราย
 เมื่อสักครู่นี้ คงจะต้องเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารของประเทศ ต้องรู้ว่า
 ใครเป็นเรกูเลเตอร์และโอเปอเรเตอร์ คือ โอเปอเรเตอร์แบบประจำถิ่น โอเปอเรเตอร์แบบช่วย
 ส่วนรวม ถ้าท้องถิ่นใดทำไม่ได้ต้องมีส่วนกลางเข้าไปช่วย ต้องแบ่งกันทุกเรื่อง ยกตัวอย่าง
 เรื่องฝุ่นพีเอ็ม ๒.๕ เรื่องกากอุตสาหกรรม และเรื่องเขตควบคุมมลพิษมาตาพุด จังหวัดระยอง
 15 ซึ่งได้มีการนำเสนอผ่านที่ประชุมแห่งนี้ไปแล้ว มาวันนี้เป็นเรื่องน้ำเสียชุมชน และจะมีอีก ๒-๓
 เรื่องที่จะตามมา ท่านคงจะได้อภิปรายเหมือนกับในวันนี้ คือ เรื่องขยะชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่กว่า
 เรื่องน้ำเสียหลายเท่าเรื่องขยะทะเล ปัญหาใหญ่เท่ากับเรื่องขยะบก เพราะไหลจากบนบกลงสู่ทะเล
 และจะมีเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจก การลดภาวะโลกร้อน ซึ่งคณะกรรมการจะได้มีการนำเสนอ
 รายงานให้ทันภายในสมัยประชุมนี้ และท่านจะได้อภิปรายในลักษณะเดียวกันนี้อีก นำเรียนว่า
 20 ผมขออนุญาตตอบให้เห็นภาพรวมว่าประเทศไทยเป็นอย่างนี้ เราคงต้องดำเนินการไปในลักษณะนี้
 โครงสร้างการบริหารราชการเป็นแบบนี้ คณะกรรมการอยากเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลง
 โครงสร้าง แต่ว่ายั้งมือไว้ไม่ตรีสักนิดหนึ่ง ผ่ากท่านจรินทร์ จักกะพาก ท่านช่วยไปนำเสนอ
 ในคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน ให้มีการกระจายอำนาจที่เด็ดขาดมากกว่านี้
 เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว คณะกรรมการมีการประชุม เรื่อง การจัดทำแผนงานโครงการ
 25 และการเสนอของบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผ่านระบบไทยวอเตอร์แพลน (Thai Water Plan) ปรากฏว่านายช่างโยธาเขียนอย่างไรก็ไม่ผ่าน
ฝีมือนายช่างโยธาระดับ อบต. จะเขียนแผนงานโครงการเพื่อเข้าระบบไทยวอเตอร์แพลน

5 ที่ท่านสังคิต พิริยะรังสรรค์ เรียกว่าเอไอ เราได้มีการประชุมกับทุกกรมที่เกี่ยวข้องสรุปว่า
ต้องเขียนแผนงานโครงการแล้วแต่ไม่เข้ากับระบบคอมพิวเตอร์ที่ถูกเซ็ทอัป (setup) ไว้
คงต้องกลับไปเรียนรู้กันใหม่ เรื่องน้ำเสีย ผมนำเรียนอย่างนี้ครับ หลักการง่าย ๆ คือ

ใครเป็นผู้ก่อมลพิษผู้นั้นเป็นคนจ่าย อันนี้ คือ หลักสากลทั่วโลก ใครเป็นผู้ทำให้เกิดน้ำเสีย

ผู้นั้นต้องเป็นคนจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย ถ้ามว่า ณ วันนี้สมาชิกวุฒิสภายังไม่ได้จ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย

10 แต่ทุกท่านใช้น้ำในการล้างมือหรือเข้าห้องน้ำนะครับ เพราะฉะนั้น ถ้าคนไทยทุกคนตระหนักรู้ว่า

ใครทำให้เกิดน้ำเสียผู้นั้นต้องเป็นคนจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย ปัจจุบันกรุงเทพมหานครต้องจ่าย

ค่าบำบัดน้ำเสียคนละอีก ๕๐ สตางค์ต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อมีการใช้น้ำประปา อย่างที่ผมนำเรียน

ในช่วงต้นก่อนที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไช้เกษ จะนำเสนอว่า วันนี้ประเทศไทยยังขาดความ

สมดุลระหว่างการใช้น้ำดีกับน้ำเสีย รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณหน่วยงานด้านน้ำ

15 ยกตัวอย่าง กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในการสร้างน้ำดีจำนวนมหาศาล เพื่อรองรับการอุปโภคบริโภคของพี่น้องประชาชน

แต่เมื่อมาดูน้ำออกจากปลายท่อที่เป็นน้ำเสีย งบประมาณในการบำบัดไม่ได้ถูกตั้งไว้เหมือนน้ำดี

จึงทำให้ขาดความสมดุล นี่คือนี่ที่เราต้องการจะนำเสนอ ถ้าย้อนกลับไปว่า วันนี้คนไทยมีจิตสำนึก

ทุกคนว่า ใครทำให้เกิดน้ำเสียผู้นั้นต้องเป็นคนจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย สิ่งที่จะเกิดตามมา คือ คนไทย

20 ทุกคนจะใช้น้ำอย่างประหยัดตามความจำเป็น ส่งผลให้เกิดการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า น้ำทุกหยด

คือชีวิต เมื่อมีการใช้น้ำมากต้องจ่ายค่าบำบัดน้ำเสียมาก ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ท่านล้างมือนานท่านต้องจ่ายค่าบำบัดน้ำเสียมาก ท่านล้างมือเร็ว

ท่านอาจไม่ต้องจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย ท่านอาบน้ำที่บ้านใช้อ่างอาบน้ำท่านอาจไม่เสียค่าบำบัดน้ำเสีย

บางท่านอาบน้ำแค่ ๕ ชั้นอาจไม่ต้องเสียค่าบำบัดน้ำเสีย ผมเรียนตัวเลขข้างต้นไปแล้วว่า ๕๐

25 สตางค์ต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งท่านจรินทร์ จักกะพาก ได้ตอบคำถามไปแล้วว่าทำไมถึงไม่สามารถ

ดำเนินการให้มีการจัดเก็บได้ -----

เพราะว่าเรายังมีความนิยมชมชอบในเรื่องการหาเสียงทางการเมือง การเสนอรายงานฉบับนี้โดยสมาชิกวุฒิสภา เราคาดหวังว่าคนรุ่นใหม่ในอนาคตจะได้มีโอกาสหยิบจับขึ้นมาอ่าน

5 เพื่อที่จะได้รับรู้ถึงสิ่งที่เราได้มีการศึกษาไว้และนำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นต่อไปในอนาคต แต่รายงานฉบับนี้ไม่สามารถจะไปเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้ เพราะฉะนั้น เมื่อคนไทยมีจิตสำนึกในการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า ใครเป็นคน

ก่อมลพิษผู้นั้นต้องเป็นคนจ่าย และส่งผลมาถึงเรื่องของการบริหารจัดการที่จะต้องมีการมีหน่วยงานระดับนโยบาย ซึ่งปัจจุบันมีแล้ว รวมถึงหน่วยแปลงแผนนโยบายมาสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีปัญหาอย่างที่ว่า

10 ท่านจรินทร์ จักกะพาก ได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ว่า กระทรวงมหาดไทยจะทำได้หรือไม่

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะทำได้หรือไม่ วันนี้ยังทำไม่ได้ทั้งคู่ แต่อนาคต

จะต้องทำให้ได้ รายงานฉบับนี้เป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานให้เห็นว่า ปัจจุบันการบริหารจัดการในเรื่องนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ คงต้องมีการพัฒนากันไป ซึ่งเราคงทำได้แค่นี้ตามกำลัง

ความสามารถของมนุษย์ที่พึงกระทำได้ การบริหารจัดการเมื่อมีหน่วยต้องมีเรกูเลเตอร์ที่ชัดเจน

15 เพื่อขึ้นว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร และมีผู้ปฏิบัติที่ชัดเจน วันนี้ท้องถิ่นที่เป็นอยู่คงทำได้บ้าง

ไม่ได้บ้าง ท้องถิ่นห่างไกลทำไม่ได้ ท้องถิ่นที่มีงบประมาณอาจทำได้ระดับหนึ่ง ต้องมีหน่วยงานกลางในการคอยช่วยสนับสนุน คือ องค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) ซึ่งเดิมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อนำไป

ดำเนินการเรื่องการบำบัดน้ำเสียให้กับท้องถิ่น โดยท้องถิ่นจะต้องทำเรื่องเสนอขอมาที่ อจน.

20 สมมติปีนี้จะมีจำนวน ๑๐๐ แห่ง อจน. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๓ แห่ง อจน. จะเข้าไป

ดำเนินการให้กับท้องถิ่น แต่กรณีเกิดชำรุดเสียหาย อจน. ไม่ได้มีหน้าที่ในการเข้าไปซ่อมแซมให้

ท้องถิ่นต้องดำเนินการซ่อมแซมเอง จึงมีข้อสังเกตว่า อจน. มีประโยชน์ค่อนข้างน้อยในปี ๒๕๕๗

มีข้อศึกษาจากรัฐบาลบอกว่าหากจะยุบเลิกหน่วยงานนี้สามารถกระทำได้ แต่ต้องไม่ทำให้ข้าราชการเกิดความเดือดร้อน ผมเองมีส่วนไปอยู่ตรงนั้นในสมัยที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเสมือนจริง

25 ผมมีความคิดว่า อจน. ควรย้ายไปสังกัดกระทรวงมหาดไทยน่าจะเหมาะสมกว่า เพราะถ้าวันหนึ่ง

- มีการยุบเลิก อจน. จะได้ไปรวมกับหน่วยงานการประปาได้ อันนี้ขออนุญาตเรียนตามข้อเท็จจริง ถ้า อจน. ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากยุบเลิก
- 5 อาจต้องไปร่วมกับองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่ง ณ วันนี้ อจน. อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทยแล้ว และ อจน. ได้รับงบประมาณเพิ่มจากเดิม ประมาณ ๑๐ เท่าตัว แต่ยังไม่เพียงพอ เพราะงบประมาณไม่ได้มาจากผู้ใช้จริง เป็นงบประมาณของรัฐที่ส่งลงไปให้เท่าที่จะหาให้ได้ สรุปว่าเรื่องงบประมาณต้องมาจาก ๒ ส่วน คือ ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย และรัฐบาลสนับสนุนตามความจำเป็นเพิ่มเติม แต่วันนี้ผู้ใช้ยังไม่จ่าย สมาชิกวุฒิสภายังไม่ได้จ่าย
- 10 ค่าบำบัดน้ำเสีย คงเป็นเรื่องของอนาคต เพราะฉะนั้น รายงานฉบับนี้มีข้อเสนอว่าจะต้องเก็บเงินจากใครบ้าง แต่ว่าจะเก็บได้หรือไม่ คงเป็นเรื่องที่จะต้องนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ คือ เมื่อโครงสร้างดี การบริหารจัดการดี มีงบประมาณเพียงพอ แต่เรื่องน้ำเสียยังไม่ถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะยังมีเรื่องของเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นระบบท่อร่วมหรือระบบท่อแยก ยกตัวอย่าง ระบบท่อร่วมที่อำเภอคลองด่าน ตั้งอยู่เป็นอนุสรณ์ให้เห็นถึงความล้มเหลว
- 15 เนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ จำเป็นต้องมีการใช้เทคโนโลยีที่ทั่วโลกมีการพัฒนาขึ้น ประเด็นสุดท้าย นำเรียนว่าเรื่องน้ำเสียไม่ใช่เฉพาะประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ต้องเผชิญปัญหานี้ แต่ทุกประเทศมีปัญหาเหมือนกัน เพียงแต่ประเทศที่เขาทำสำเร็จ เพราะว่าเขามองไปที่คำตอบสุดท้ายว่าเขาจะไม่ทิ้งน้ำเสียแม้แต่หยดเดียว มีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่ใช่แค่การบำบัดแล้วปล่อยทิ้ง แต่บำบัดแล้วนำกลับไปใช้ใหม่เป็นน้ำมีสอง ยกตัวอย่าง
- 20 ประเทศอิสราเอล ประเทศเยอรมนี และประเทศสิงคโปร์ ทำให้เขาไม่มีปัญหาเรื่องน้ำเสีย แต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีน้ำจำนวนมาก ฤดูน้ำหลากเราปล่อยทิ้ง หรือเมื่อมีการบำบัดน้ำเสียเสร็จแล้วเราจะปล่อยน้ำลงสู่แม่น้ำลำคลองหรือทะเล อันนี้เป็นข้อเท็จจริง เรื่องนี้คงเป็นเรื่องของผู้ที่มีอำนาจ หน้าที่ของเราในฐานะคณะกรรมการ วุฒิสภา ทำได้ดีที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ คณะกรรมการหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนและให้ความเห็นชอบรายงานฉบับนี้ เพื่อเสนอผ่าน
- 25 ไปยังรัฐบาล ถ้ารัฐบาลได้อ่านและศึกษาข้อมูลในรายงานฉบับนี้จะเป็นตัวสะท้อนได้อย่างดี

ยกตัวอย่าง ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไช้เกษ บอกว่าบำบัดได้ร้อยละ ๒๐ จากเมื่อก่อนที่มี
ข้อมูลว่าสามารถบำบัดได้ร้อยละ ๑๕ ถ้าประเทศไทยอยู่อย่างนี้ต่อไปเหมือนที่ผมอภิปรายข้างต้น

5 อีก ๒๐ ปีข้างหน้าจะเป็นอย่างไร จะเป็นมรดกของคนรุ่นนี้ที่ส่งต่อให้คนรุ่นต่อไปที่จะต้องเผชิญกับ

ปัญหาหน้าเสี้ยที่เพิ่มขึ้นทุกวัน เพราะสามารถบำบัดได้แค่ร้อยละ ๑๕ - ๒๐ และคงจะมีรายงาน

อีกหลายฉบับที่รอนำเสนอต่อที่ประชุมแห่งนี้ รายงานฉบับต่อไป เรื่อง ขยะชุมชน จำนวนหน้า

คงมากกว่านี้ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร รบกวทช่วยกรรมาอ่านล่งหน้าสักนิตหนึ่ง

รายงาน เรื่อง ขยะชุมชน ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดพิมพ์ จำนวนหน้าอาจมีมากกว่า ๓๕๐ หน้า

10 เพราะว่าเนื้อหาครอบคลุมขยะทุกประเภท เรื่องน้ำเสียชุมชนเป็นเพียงแค่การวอร์มอัป (warm-up)

เป็นปฐมบท คราวหน้าขอให้ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ช่วยติดตามอ่านรายงาน

เรื่องขยะชุมชนของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไช้เกษ สักนิตหนึ่ง ซึ่งท่านน่าจะใช้เวลา

ในการนำเสนอไม่เกิน ๔๕ นาที ต่อจากนั้น จะมีรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ขยะทะเล ที่จะได้

นำเสนอต่อที่ประชุมแห่งนี้ ขออนุญาตยกตัวอย่าง พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ท่านอาจบอกว่า

15 คนชยันนาทไม่เคยทิ้งขยะลงทะเล แต่ท่านอย่าลืมว่าท่านทิ้งขวดพลาสติกกล่องนมชามเตา

ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี แม่น้ำท่าจีน จนสุดท้ายไหลออกทะเลที่บริเวณปากน้ำ เดียวผมจะได้

นำเสนอที่ประชุมแห่งนี้ว่า คนไทยทุกคนต้องช่วยกันกำจัดขยะทะเลเช่นเดียวกัน ผมคงตอบคำถาม

แบบเสียงดังฟังชัดแล้ว อย่างไรก็ตาม ผมขอความกรุณาที่ประชุมโปรดให้ความเห็นชอบรายงาน

ฉบับนี้เพื่อจะได้นำเสนอผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่มีอำนาจได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ต่อไป ขอขอบคุณครับ

20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน

วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีสมาชิกท่านใดยังตั้งใจประเด็นที่คณะกรรมการมาธิการตอบชี้แจงหรือไม่

เชิญ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร สมาชิกวุฒิสภา ท่านเอ่ยชื่อผมหลายครั้งด้วยความเคารพ

25 ผมยินดีมากครับ ผมขออนุญาตฝากเป็นข้อสังเกตไว้ ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ขอนำเรียนว่ารายงานที่ท่านได้นำเสนอ และอยากที่จะให้มีการนำไปศึกษาเป็นการล่วงหน้า ครั้นจะให้ผมไปเปิดอ่านล่วงหน้าในเว็บไซต์หรือโทรศัพท์มือถือ ผมเกรงว่า

5 จะไม่ค่อยสะดวก ถ้าอย่างไรขอให้ท่านช่วยกรุณาส่งให้ผมเป็นกรณีพิเศษได้หรือไม่ เพื่อที่ผมจะได้อ่านล่วงหน้าได้

ประเด็นที่ ๒ นอกจากประเทศที่ท่านได้ยกตัวอย่างมา เช่น ประเทศสิงคโปร์

ประเทศอิสราเอล หรือประเทศอังกฤษ ที่มีการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย ถ้าเป็นประโยชน์

ต่อประเทศชาติ ผมยินดีและเห็นด้วยครับ เพื่อนสมาชิกในที่ประชุมแห่งนี้ที่มีการใช้น้ำในห้องน้ำ

10 ทั้งถ่ายชัก ถ่ายเบา หรือล้างมือ ผมยินดีถ้าเราจะมีส่วนสำคัญในการผลักดัน ผมพยายามอ่าน

อย่างรวดเร็ว ประเด็นนี้ผมไม่แน่ใจว่าท่านมีข้อเสนอแนะไว้ตรงไหนว่าในอนาคตควรจะต้อง

มีการจัดเก็บค่าพีพีพีและค่าบีพีพี คือ ผู้ใช้ ผู้ได้ประโยชน์ ผู้ก่อให้เกิดมลพิษ ซึ่งควรมีหน้าที่

รับผิดชอบด้วย กรุงเทพมหานครที่ได้ชื่อว่าเวนิสตะวันออก โดยส่วนตัวผมเองอยากเห็นแม่น้ำ

ลำคลองที่ใสสะอาดจริง ๆ เช่นกัน

15 ประเด็นสุดท้าย เรื่องงบประมาณ ผมขออนุญาตน้อมนำถึงพระบรมราโชวาท

ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ โดยสรุปว่า “อย่าอ้างความขาดแคลนแล้วไม่ทำงาน แต่จงทำ

ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมั่นให้เกิดผลประโยชน์ให้มากที่สุด” ผมเองเป็นตำรวจ แต่ผมไม่เคย

นำเรื่องงบประมาณมาเป็นตัวตั้ง ผมจะเน้นเรื่องของวิธีการ หนึ่งสมอง สองมือ สองเท้า

ลุยลงไปเลย

20

๗๑

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

อารีวรรณ ๑๗/๑

เพราะฉะนั้น ข้อกฎหมายทั้งหลายที่ผมได้นำเสนอมานี้ ผมอยากให้เห็นผู้ที่รับผิดชอบได้มีการดำเนินการทั้งทางด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อย่างที่ผมได้อภิปรายไปแล้ว เมื่อไม่มีการรายงาน

- 5 ทส. ๑ ทส. ๒ หรือไม่มีการออกเทศบัญญัติ หรือไม่อยู่ในแนวทางการกำหนดข้อบัญญัติคงต้องทำอะไรที่จะทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง คือ ถ้าออกกฎหมายไปแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามคงเหมือนกับเศษกระดาษแผ่นหนึ่ง ผมขอฝากเป็นข้อสังเกตไว้ด้วยความเคารพ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวาร เป็นการเพิ่มเติมในประเด็น

- 10 ข้อสังเกตนะครับ มีสมาชิกท่านใดยังตั้งใจหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการอภิปราย เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยที่คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะ

- 15 เกี่ยวกับการพิจารณาศึกษาบางประการและได้บันทึกไว้ในรายงานด้วยแล้ว หากที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจะได้ดำเนินการส่งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป มีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

- 20 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ขอบคุณคณะกรรมการและผู้ชี้แจง จบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔.๒

สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ ซึ่งคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล พิจารณาเสร็จแล้ว

25

๓๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

อารีวรรณ ๑๗/๒

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ

5 (คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญประธานคณะกรรมการแถลงครับ

พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ ประธานคณะกรรมการ

10 ศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

ด้วยคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาลวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบ

กับตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาขอโทษเท็จจริง ศึกษาตรวจสอบ

15 เรื่องการกระทำกิจการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไก กระบวนการและมาตรการ

ป้องกันและการปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจและอื่น ๆ

20 ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการได้ตระหนักถึงความจำเป็นและเร่งด่วนเกี่ยวกับการปราบปรามการคอร์รัปชันและผลกระทบที่เกิดจากความเสียหายต่อรัฐ ตลอดจนปัญหาการรับรู้การทุจริต

หรือค่าซีพีไอ (Corruption Perception Index : CPI) ซึ่งเป็นดัชนีที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง การศึกษา

ตรวจสอบที่จะนำมาสู่คำแนะนำต่าง ๆ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถลดปัญหาการทุจริตและลดความเสียหายต่อรัฐ ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงมีมติ

25

๗๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

อารีวรรณ ๑๗/๓

มอบหมายให้คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นผู้ดำเนินการพิจารณาศึกษาและจัดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูล

5 ด้วยวิธีอีดิตติง (e-bidding) ในภาครัฐ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ

เกี่ยวกับการจัดทำข้อเสนอแนะต่อวุฒิสภา บัดนี้ คณะกรรมการได้จัดทำรายงานผลการพิจารณา

ศึกษาข้อเสนอแนะ เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ

เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขออนุญัตตมอบหมายให้ พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ ในฐานะประธาน

10 ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน

วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญ พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ ครับ

พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ (รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง) :

กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ ประธาน

15 คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ขอนำเสนอ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ ดังนี้

ปัจจุบันรัฐบาลได้ปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ

20 จึงได้นำกระบวนการอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประมูลในการจัดซื้อจัดจ้างที่เรียกว่า วิธีการประกวด

ราคาอิเล็กทรอนิกส์หรืออีดิตติง โดยเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นผู้ดำเนินการในการให้ข้อมูล

ในการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ค้าเป็นผู้ใช้งานการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์

อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาการคอร์รัปชันในการประมูลที่ใช้ระบบอีดิตติงว่า มีห้องพิเศษที่สามารถ

ดูได้ว่าใครเสนอราคาเท่าไร แต่ต้องจ้างพิเศษและจ่ายเงิน ๑ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะดูว่าการเสนอราคา

25 เท่าไรแล้วนำความลับไปแจ้งให้ผู้ว่าจ้างได้ทราบและให้เสนอราคาต่ำกว่าราคาสุดท้ายไม่มาก

เพื่อที่จะได้ชนะราคาประมูล นำความเสียหายมาสู่ภาครัฐที่ต้องยอมรับการประมูลที่อาจส่งผลให้ผู้รับเหมาลดคุณสมบัติและคุณภาพของวัสดุก่อสร้าง และนำมาสู่ความเสียหายจำนวนมาก

- 5 คณะกรรมาธิการจึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการดำเนินการพิจารณาศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ จากการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและซักถามเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ผู้แทนกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการต่อต้าน
- 10 คอร์รัปชัน (ประเทศไทย) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง รวมทั้งได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กรมบัญชีกลาง จังหวัดน่าน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 15 คณะอนุกรรมการได้มีการพิจารณาศึกษาถึงปัจจัยหลัก จำนวน ๓ ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านกระบวนการ และด้านบุคคล ซึ่งเทคโนโลยีด้านความมั่นคงปลอดภัยเปรียบเสมือนเป็นมาตรการควบคุมสำหรับปกป้ององค์กรจากภัยคุกคาม เมื่อมีเทคโนโลยีที่พร้อมรับมือกับภัยคุกคามแล้ว สิ่งที่สำคัญที่จะตามมา คือ กระบวนการเพื่อรองรับการใช้งานเทคโนโลยีเหล่านั้น แต่จุดอ่อนของการรักษาความมั่นคงปลอดภัย คือ ปัญหาเรื่องบุคคล
- 20 ต่อให้องค์กรใช้เทคโนโลยีที่ยอดเยี่ยมหรือมีกระบวนการที่รัดกุมมากเพียงใด ถ้าพนักงานในองค์กรขาดความรู้และทักษะในการรับมือกับภัยคุกคามย่อมถือว่าเป็นจุดอ่อนที่สำคัญมาก -----

แนวทางการทุจริตมีหลายรูปแบบ เริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาความคุ้มค่าของโครงการ การเขียน
คุณสมบัติเฉพาะหรือทีโออาร์ (Terms of Reference : TOR) การประมูลงาน การร่างสัญญา

- 5 การบริหารสัญญา หรือการสิ้นสุดสัมปทาน จากการศึกษาปัญหาการคอร์รัปชันในการประมูล
ที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ตรวจสอบพบจะเป็นในยุคที่ใช้การประมูลด้วยวิธีออนไลน์ (e-Auction)
ซึ่งเป็นการทุจริตโดยวิธีการถ่ายโอนข้อมูลออกไปภายนอก กรมบัญชีกลางจึงได้นำระบบอปิดดิงมา
ใช้แทน แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อครหาที่มีข้อมูลรั่วไหล กรมบัญชีกลาง จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑
มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประกวดราคา

- 10 อิเล็กทรอนิกส์หรืออปิดดิงผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์หรืออีจีพี
(e-Government Procurement : e-GP) ระยะที่ ๕ ซึ่งเป็นการปรับปรุงระบบอีจีพีเพื่อป้องกัน
การรั่วไหลของข้อมูลที่จัดเก็บในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ข้อมูลผู้ซื้อ
เอกสารหรือผู้ดาวน์โหลด เอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์และข้อมูลราคาที่ยื่นข้อเสนอ
แต่ละรายได้เสนอราคาในระบบอีจีพี เป็นต้น ซึ่งกรมบัญชีกลางได้นำเทคโนโลยีบล็อกเชน

- 15 (Blockchain) มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและปรับปรุงระบบให้มีการจัดเก็บรายชื่อผู้ประกอบการ
ยกเลิกขั้นตอนการซื้อเอกสารประกวดราคาก่อนการเสนอราคา โดยให้ผู้ประกอบการสามารถ
ดาวน์โหลดเอกสารประกวดราคาได้จากเว็บไซต์ และลดระยะเวลาในการเสนอราคา จากเดิม
๘ ชั่วโมง เหลือ ๓ ชั่วโมง โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

จากการศึกษาของคณะอนุกรรมการพบว่า ระบบดังกล่าวยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนี้

- 20 ๑. การจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างที่มีหลายงวดงาน หลายงวดเงิน

เมื่อดำเนินการไปแล้วสักระยะหนึ่งมีการแก้ไขสัญญา ระบบจะไม่สามารถดำเนินการได้ ต้องยกเลิก
และดำเนินการลงข้อมูลใหม่ ซึ่งจากการสอบถามกรมบัญชีกลางแล้วทราบว่า อยู่ระหว่างการขอรับ
การจัดสรรงบประมาณในปี ๒๕๖๗ เพื่อปรับปรุงระบบสัญญา ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้
ดังนั้น จึงควรมีการติดตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

25

30

๒. การจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างถนน กรณีการกำหนดค่าพิกัดพื้นที่จะเป็นการกำหนดแบบคร่าว ๆ ทำให้เกิดปัญหาเมื่อผู้ชนะการประมูลไม่ได้ตรวจสอบหรือลงพื้นที่จริง

5 จึงควรนำเทคโนโลยีภาพเสมือนจริงของพื้นที่ของระบบออนไลน์ เช่น กูเกิลแมปส์ (Google Maps) มาใช้ประกอบในการกำหนดพิกัดดังกล่าว

๓. ปัจจุบันบริษัทที่ถูกขึ้นทะเบียนเป็นผู้ที่ทำงานจะดำเนินการจดทะเบียนร่วมกับบริษัทอื่นในนามของกิจการร่วมค้าและจะสามารถเข้าร่วมการประมูลของหน่วยงานภาครัฐได้

10 ถึงแม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีมาตรการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูล

ด้วยวิธีอึดัดติงในภาครัฐ แต่กรมบัญชีกลางก็พบข้อครหาในกระบวนการประมูล และได้พยายาม

ปรับปรุงแก้ไข อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวยังไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับ

ผู้ประกอบการได้ว่าจะป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลได้จริง ดังนั้น หากประสงค์จะสร้างความเชื่อมั่น

15 โดยผู้ประกอบการเองในขณะยื่นเอกสารเข้าสู่ระบบการประมูล เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของ

กรมบัญชีกลางแม้แต่รายเดียวทราบข้อมูลนี้และนำไปใช้ประโยชน์ เมื่อมีการเปิดประมูล

จึงให้เจ้าหน้าที่ขอรหัสจากผู้ประกอบการมาดำเนินการเปิดเอกสารเพื่อทราบราคาต่อหน้า

คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการสร้างเชื่อมั่น

20 ให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น เป็นการลบภาพพจน์เรื่องเล่าขานก่อนหน้าที่มีการกล่าวร้าย

กรมบัญชีกลางว่าจัดตั้งห้องพิเศษเรียกเก็บเงิน ๑ เปอร์เซ็นต์ของวงเงิน และสามารถนำไป

ประชาสัมพันธ์ได้ว่าผู้ประกอบการสามารถปกปิดข้อมูลการเสนอราคาด้วยไฟล์เอกสารการเข้าถึง

รหัสของตน จนถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ คณะกรรมการผู้มีหน้าที่ตัดสิน แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส

น่าจะทำให้ค่าซีพีไอของประเทศนี้ดีขึ้น อีกทั้งยังพบว่าปัญหาการทุจริตในการประกวดราคา

ในหลายหน่วยงาน จึงควรดำเนินการตรวจสอบให้เข้มงวดและส่งเสริมให้มีการตรวจสอบ

25 โดยภาคประชาชนให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนที่ชัดเจน

และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

ทั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามรายงานของคณะกรรมการพร้อมข้อเสนอแนะ
ที่ได้นำเรียนเสนอสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านแล้ว หากวุฒิสภาเห็นด้วยกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา

- 5 ฉบับนี้ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป
ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญสมาชิกวุฒิสภาที่ประสงค์จะอภิปรายยกมือแสดงตนเข้าชื่ออภิปราย
ครับ ขณะนี้มีสมาชิกวุฒิสภาที่ประสงค์จะอภิปราย คือ ท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ และท่านอนุสิษฐ

- 10 คุณากร ท่านสมาชิกวุฒิสภาสามารถเพิ่มรายชื่อได้กับเจ้าหน้าที่นะครับ เชิญท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ
ครับ

นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ: เรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ สมาชิกวุฒิสภา รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง ปัญหาการทุจริต
คอร์รัปชันในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ ของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบ
15 เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณ
คณะกรรมการที่ได้หยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาพิจารณาการศึกษา เพราะว่าประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญ
ที่มีข้อครหาจำนวนมาก และงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐหลายแสนล้านบาทต่อปี

- 20 ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งครับ โดยจะขอเพิ่มเติมฝากเป็นข้อสังเกต ดังนี้

๑. การประมูลงานเดิมที่ประมูลที่หน่วยงานยื่นเอกสาร ภายหลังมีผู้ออกชัน
และอึดติด คือ มีพัฒนาการมาโดยตลอด จุดประสงค์เพื่อทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี
และเป็นธรรม ล่าสุดเริ่มมีการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่พ้นข้อครหา เนื่องจากว่าต่อให้เรามี
เทคโนโลยีที่ดีหรือมีกระบวนการที่ดี แต่ถ้าคนที่เกี่ยวข้องไม่ดีเขาอาจสามารถที่จะไปแก้ระบบ
25 ในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลได้ จึงเป็นที่มาของข้อครหาอย่างเมื่อสักครู่นี้ที่บอกว่ากรณีมีการ
ประกวดราคา แต่อาจมีคนที่รู้เห็นกับเจ้าหน้าที่สามารถทำให้รู้ข้อมูลราคาของคู่แข่งได้ -----

เหมือนกับเห็นหน้าไฟหรือเปิดแทงไฮโล ดังนั้น เป็นความได้เปรียบกัน ทำให้เกิดข้อครหาและ
ไม่มีความโปร่งใส ซึ่งรายงานนี้ ผมว่าอันดับแรกต้องแก้ที่คน ต่อให้ระบบดีอย่างไร ถ้าคนไม่สุจริต

5 ย่อมมีปัญหา แต่ผมจะเสนอเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประมูลด้วยอึดดิ้ง ถ้าผมเป็นผู้ประกอบการ

ผมอยากทำงานภาครัฐเพราะมีงานแน่นอน ปีหนึ่งหลายแสนล้านบาท ถ้าอยากให้เป็นธรรม

อันดับแรกราคาต้องเหมาะสม ถ้าราคาเหมาะสมไม่ต้องแย่งกัน ทำตามขีดความสามารถที่มีอยู่

แล้วแบ่งกันทำ แต่ถ้าราคาสูงเกินความเป็นจริงทำให้รายได้หรือส่วนต่างนี้มาใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่ชอบ

ผมคิดว่าอันดับแรกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคงต้องพิจารณาราคาที่ไม่เหมาะสม หลายหน่วยงานราคา

10 เพื่อเกินไป

๒. เรื่องที่โออาร์ที่เหมาะสม หลายอย่างที่ผ่านมา เช่น โครงการโคฟไวต์กรรม

ราคาไม่เหมาะสม พอราคาไม่เหมาะสมมีส่วนต่างมากทำให้มีมาตรการหรือมีวิธีการที่บิดเบือน

หรือสร้างราคาหรือหาคู่แข่งที่เป็นไปได้ แม้กระทั่งที่โออาร์ที่กีดกัน คือ เป็นนวัตกรรม

คนอื่นไม่สามารถเข้าถึงได้ มีเฉพาะกลุ่มคนที่เข้าถึงได้เท่านั้น ดังนั้น นอกจากคณะกรรมการ

15 ได้ศึกษาเรื่องการบิดเบือน คือ วิธีการแก้ที่คน อีกเรื่องหนึ่งทำไมต้องพึ่งกรมบัญชีกลางอย่างเดียว

การประกวดราคามีหลายกระทรวง ทบวง กรม มีหน่วยงาน จังหวัด ท้องถิ่นเป็นพันเป็นหมื่นแห่ง

แต่ว่ากรมบัญชีกลางกรมเดียวเป็นเจ้าของหลัก ทั้งเรื่องกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติว่าบริษัทใดมีสิทธิ

เข้าประมูล บริษัทใดอยู่ประเภทใด เกรดใด กรมบัญชีกลางเป็นผู้เก็บข้อมูล แม้กระทั่ง

การเสนอราคาช่วงเสี้ยววินาทีนั้นใครจะเสนอราคาสูงต่ำ กรมบัญชีกลางกลับไปดู ถ้ามีเจ้าหน้าที่

20 คนใดคนหนึ่งที่ไม่ดีขายข้อมูล หรือนำข้อมูลให้เป็นประโยชน์กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อันนั้นเป็นการ

ได้เปรียบเสียเปรียบ ผมคิดว่าจำเป็นหรือไม่ที่การประกวดราคาต้องอยู่ที่กรมบัญชีกลาง

ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ แม้กระทั่งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

จังหวัด อำเภอ หรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นนิติบุคคลอยู่แล้วสามารถทำได้ ควรกระจายอำนาจให้กับ

หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการไม่ควรรวมศูนย์อยู่ที่กรมบัญชีกลาง ต่อให้ย้ายจากกรมบัญชีกลาง

25 ไปที่อื่นมีปัญหาอย่างนี้เช่นเดียวกันควรจะกระจายอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้าง

๓. ควรมีทีโออาร์ที่สามารถแข่งขันกันได้อย่างเสรี เพราะเป็นราคาตลาดที่เป็นไปได้ ถ้าแข่งขันกันอย่างเสรี ใครมีประสิทธิภาพดีกว่าได้ไป ใครไม่มีประสิทธิภาพพรออบหลัง คนที่
- 5 มีงานแล้วสักวันหนึ่งเขาไม่สามารถทำได้เพราะเกินขีดความสามารถให้คนอื่นต่อหมุนเวียนกัน อีกอย่างหนึ่งเรื่องราคาที่ถูกสุด ผมไม่เห็นด้วย ถ้าเราคิดว่าคนที่ราคากลางเป็นธรรมแล้ว ทำราคากลางได้เพราะแข่งขันเสรี แข่งขันถูกสุดไม่ใช่ว่าได้ของดี อาจหลบสเปก (spec.) กัน ในภายหลังได้ อีกเรื่องที่ว่าคุณภาพดีหรือไม่ดีอยู่ที่การปฏิบัติ การควบคุม ถ้าเราควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือว่าหน่วยงานนี้ควบคุมตามมาตรฐานไม่สามารถหลบสเปกได้ ผู้รับจ้างสามารถคิด
- 10 ราคาต้นทุนที่เป็นเหตุเป็นผล เพราะว่าการคิดงานมีทั้งค่าวัสดุ ค่าแรง ค่าดำเนินการ จะต่างกัน ไม่มาก ถ้าคิดราคาที่เหมาะสมและควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐาน ไม่เลือกปฏิบัติ ผู้รับจ้างรายนี้ทำอย่างไรก็ได้ แต่ผู้ว่าจ้างรายนี้ต้องเข้มงวด เป็นการเลือกปฏิบัติทำให้เกิดคอร์รัปชันในโอกาสต่อไป ในภาพรวมผมเห็นด้วย แต่อยากจะเพิ่มเติมรายงานนอกเหนือจากนี้ออกชัน หรืออืบติตตองแก้ที่คน และกระจายอำนาจแบ่งให้หน่วยงานอื่น ราคาที่เป็นธรรม ทำทีโออาร์ให้สามารถแข่งขันได้อย่างเสรี
- 15 และทั่วไป สุดท้ายจะเป็นราคาตลาด ราคาที่เหมาะสมกับงานภาครัฐที่จะมีต่อไป ไม่มีวันสิ้นสุด ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน

วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ เชิญท่านอนุสิษฐ คุณากร ครับ

นายอนุสิษฐ คุณากร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

- 20 และท่านคณะกรรมการ การศึกษาในครั้งนี้เป็นเรื่องที่ดียิ่ง ทำให้เราเห็นว่าแม้กระทั่ง หน่วยงานที่รักษาภาวะเปียบที่สำคัญเรื่องการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินยังถูกรหา เรื่องนี้ถ้ามองแล้วเหมือนกับเป็นจุดเล็ก ๆ จุดหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในองค์กร หน่วยงานภาครัฐ แต่ในข้อค้นพบของข้อครหาเหล่านั้นที่พูดกันว่าเป็นเปอร์เซ็นต์ของการได้รับ ประโยชน์จากการเปิดการประมูลด้วยระบบอืบติตตอง คำถาม คือ ข้อค้นพบที่ได้ทำการศึกษา
- 25 ผมคิดว่ามีคำตอบที่ยังไม่ชัดเจนนักว่า ข้อครหาเหล่านั้นเป็นจริงหรือไม่ อย่างไร เพียงแต่ว่า

ในความพยายามของกรมบัญชีกลางในการที่จะพัฒนาและต่อยอดในระบบอัติปัดติงและระบบอื่น
ที่กรมบัญชีกลางพยายามใช้เทคโนโลยี ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบและปิดจุดอ่อน ผมคิดว่า

- 5 เรื่องเหล่านี้เป็นกรณีหนึ่งเท่านั้นในกระบวนการที่จะนำไปสู่ข้อครหาต่าง ๆ ท่านจะเห็นได้ชัดว่า
เราติดตามเรื่องซีพีไอ หรือดัชนีการรับรู้ในเรื่องการทุจริตมาโดยตลอด มีการอภิปรายเรื่องนี้ทุกครั้ง
ที่มีเรื่องเกี่ยวข้องกับการทุจริต ท่านปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านได้สรุป
ให้เห็นชัดว่าการทุจริตที่เกิดขึ้นไม่ใช่อยู่ในส่วนของหน่วยงานบางหน่วยงานเท่านั้น แต่เป็นยาตำ
ที่กระจายอยู่ทั่วสังคมไทย ตั้งแต่ระบบกระทรวง กรม มีการฟ้องร้อง มีการทบทวิญญู มีการทุจริต
10 ต้องเรียกว่าเกือบทุกองค์กร ผมพูดอย่างนี้ด้วยสาเหตุที่ว่าในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผมได้ทำหน้าที่
เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะเวลา ๔ ปี
ที่ผมดำรงตำแหน่งเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับกระทรวง กรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกว่า
ทุกกระทรวงที่พบปัญหาเรื่องข้อร้องเรียนและนำไปสู่การชี้มูลในเรื่องการทุจริต เพราะฉะนั้น
เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่คณะกรรมการการได้ยกปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน
15 ในการประมุลด้วยวิธีอัติปัดติงขึ้นมา สะท้อนให้เห็นว่าจริง ๆ แล้วเรื่องการทุจริตไม่ได้เป็นเพียงปัญหา
ที่เกิดขึ้นจากคนเท่านั้น ปัญหาเกิดขึ้นในเรื่องจิตสำนึกในระบบราชการ แต่ปัญหาที่สำคัญที่สุด
คือ การวางระบบที่รัดกุม ไม่ใช่ด้วยระบบเทคโนโลยีอย่างเดียว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ได้กำหนดไว้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ปี ๒๕๕๐ และปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา
กำหนดไว้ชัดว่า -----

๘๑

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

จิตติมา ๒๐/๑

หน้าที่ของประชาชนจะต้องไม่สนับสนุนในเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบ ต้องสามารถที่จะเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐได้ด้วย แต่ในขณะที่เดียวกันรัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของรัฐไว้ว่า

5 รัฐต้องมีหน้าที่ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารที่อยู่ในครอบครองของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๙ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะเห็นได้ว่า

โครงสร้างของระบบราชการไทยไม่ได้มองไปถึงระบบใหญ่ ในมิติเรื่องความโปร่งใส

เรื่องการเปิดเผย ฉะนั้น กระบวนการทุจริตที่ถือว่าเป็นยาค้ำที่นำไปสู่การทุจริตในทุกองค์กร ประเด็นที่สำคัญ คือ โครงสร้างของความโปร่งใส และโครงสร้างของการสร้างกระบวนการ

10 เข้าไปตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ โดยมีภาคประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้อง ผมต้องขอขอบคุณ

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

วุฒิสภา ที่ได้มีข้อเสนอแนะและมีข้อสรุปในท้ายที่สุดว่า ประเด็นในเรื่องการตรวจสอบ

โดยภาคประชาชนกับการรับเรื่องร้องเรียนที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย โดยได้รับ

การปกป้อง คุ่มครอง ซึ่งขณะนี้องค์กรอิสระหลายองค์กรพยายามจะออกกฎหมายในเรื่อง

15 การคุ้มครองพยาน คุ่มครองผู้ที่ยื่นมาแจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ในเรื่องการทุจริต แต่ที่สำคัญ กระบวนการในเรื่องความโปร่งใส ท่านลองตรวจสอบแล้วมองภาพให้ชัดเจนว่า ขณะนี้กระบวนการ

ที่จะเปิดเผย กระบวนการที่จะให้ภาคสังคม ภาคประชาชน หรือแม้กระทั่งภาคนิติบัญญัติที่จะลงไป

ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐในหลายกระทรวง หลายกรม ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค

และส่วนท้องถิ่น ขณะนี้ยังขาดระบบความโปร่งใสที่แท้จริงอยู่ กฎหมายเดิมยังให้อำนาจหัวหน้า

20 ส่วนราชการในการที่จะปกปิดหรือในการที่จะเปิดเผยข้อมูลบางอย่าง กฎหมายฉบับนี้ยังคงมีอยู่

ฉะนั้น ความจำเป็นในเรื่องการยกระดับความโปร่งใสเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทุจริต

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโจทย์เรื่องอึดติดบางส่วนเป็นเรื่องที่ประชาชนเข้าใจได้ยากมาก เป็นที่แน่ชัด

อยู่แล้วว่ากรมบัญชีกลางจะต้องออกมาตอบคำถาม ซึ่งขณะนี้คณะกรรมการได้ศึกษา ตรวจสอบ

และมีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลในเรื่องเหล่านี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า

25 วุฒิสภาชุดนี้หรือวุฒิสภาชุดที่จะมีต่อไปนี้จะคงจะมองเห็นภาพความสำคัญถึงกระบวนการในเรื่อง

ความโปร่งใสว่า ทำอย่างไรที่จะทำให้ระบบความโปร่งใสของประเทศไทยสามารถเปิดเผยได้ สามารถสร้างระบบให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐได้ ซึ่งเมื่อไรที่โครงสร้างของ

- 5 ระบบใน ๒ ประการ ที่ผมได้กล่าวถึงนั้นได้มีการพัฒนาและเปิดเผยอย่างแท้จริงแล้ว ผมเชื่อว่า ประเทศไทยน่าจะก้าวข้ามเรื่องการทุจริตไปได้พอสมควร ผมขออนุญาตกราบเรียนและให้ข้อสังเกต และขอขอบคุณคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้าง ธรรมนูญีบาลของวุฒิสภาชุดนี้ด้วย ขอขอบคุณครับ

- 10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณท่านอนุสิษฐ คุณากร มีสมาชิกท่านใดที่จะอภิปรายเพิ่มเติม หรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

- 15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี เชิญคณะกรรมการตอบชี้แจงครับ
- พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ (รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ และท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติทุกท่าน กระผม พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ ขออนุญาตตอบแทนท่านประธานคณะกรรมการ ก่อนอื่น ต้องขอขอบคุณท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ และท่านอนุสิษฐ คุณากร ที่กรุณาให้ข้อสังเกตกับ คณะกรรมการ

- 20 สำหรับข้อสังเกตของท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ ให้ข้อเสนอแนะที่ดีมาก ผมเห็นด้วยว่าต้องแก้ที่คน และท่านได้กล่าวถึงว่าเสาไฟฟ้าอันตรายที่มีราคาสูงมาก ปัจจุบัน บางแห่ง ต้นละ ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ทราบว่าจะอันตรายอะไรถึงขนาดนั้น แต่ว่า คณะกรรมการไม่ได้นั่งนอนใจได้ทำการศึกษาในเรื่องนี้ด้วย คงจะมีโอกาสให้ข้อเสนอแนะ ต่อวุฒิสภาในโอกาสต่อไป จริง ๆ แล้วในบัญชีอันตรายมีเสาไฟฟ้าราคาสูงสุดแค่ ๖๐,๐๐๐ บาท
- 25 แต่ว่าที่เขาทำ ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ได้อยู่ในบัญชีของเสาไฟฟ้าอันตราย อาจจะไป

๘๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

จิตติมา ๒๐/๓

ตั้งชื่อเสาไฟฟ้าฉลาด ฉลาดมากหรืออะไรทำนองนั้น และอีกอย่างหนึ่งสามารถทำได้หรือไม่ได้
ขณะนี้กำลังอยู่ในกรณีศึกษาว่ามีกฎหมายฉบับใดกำหนดว่าเสาไฟฟ้าราคาสูงขนาดนั้นยังทำได้

5 อยู่ในระยะเวลาที่เราศึกษาอยู่ เพราะว่าถามไปทางกรมบัญชีกลางได้รับคำตอบว่า

เมื่อกรมบัญชีกลางไม่ได้กำหนดราคากลางไว้ ท้องถิ่นสามารถที่จะตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนด
ราคากลางและเสนอขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมาธิการจะได้ติดตามและนำเรียนเรื่องนี้ให้

วุฒิสภาทราบต่อไป เนื่องจากผมดูรายละเอียดการทำงานของกรมบัญชีกลาง โดยเฉพาะเรื่อง

อียิตติง ท่านมีขั้นตอนในการทำงานอย่างไร ในรายละเอียดเขาสามารถจะชี้แจงได้ว่ากำหนดเป็น

10 พื้นที่เฉพาะ เจ้าหน้าที่กำหนดเฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ ที่จะสามารถเข้าพื้นที่นั้นได้ อุปกรณ์การสื่อสาร

จะถูกเก็บหมด และมีกล้องวงจรปิดที่จะดูเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกขั้นตอน อีกทั้งการปรับปรุง

ระบบอียิตติง ดำเนินการมาถึงระยะที่ ๕ แล้ว กรมบัญชีกลางชี้แจงว่าถ้าหากว่านำระบบบล็อกเชน

เข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้จะสามารถป้องกันปัญหาเหล่านี้ได้ ผมเรียนถาม

ท่านรองอธิบดีกรมบัญชีกลาง ซึ่งมาร่วมให้ข้อมูล ผมบอกว่าท่านครับ ถ้าหากว่าเราให้ผู้ประมวลแล้ว

15 ผู้ประมวลไม่มีความมั่นใจว่าข้อมูลของเขาจะถูกเปิดเผยก่อนเวลาอันควร เป็นไปได้หรือไม่ว่า

เราจะให้เจ้าของข้อมูลส่งเป็นไฟล์เอกสาร แล้วถอดรหัสของเขาไว้เอง และส่งไฟล์ (file) ที่ถอดรหัส

แล้วให้กับกรมบัญชีกลางเป็นผู้เก็บรักษา และจะเปิดต่อเมื่ออยู่ต่อหน้าคณะกรรมการตัดสิน

การประกวดราคา -----

20

- ๒๑/๑

25

ท่านรองอธิบดีบอกว่าทำได้ ผมหวังว่ากรมบัญชีกลางคงจะทำต่อไป อาจเป็นการปรับปรุง
ระยะที่ ๖ จะมีเรื่องนี้ด้วยหรือไม่ เพื่อจะได้ติดตามต่อไป ถ้าหากว่าสามารถทำเรื่องนี้ให้เกิดขึ้นได้

- 5 จะเป็นประโยชน์ในเรื่องของความโปร่งใสและแก้ข้อครหาของกรมบัญชีกลางได้ว่า ถูกกล่าวหา
ถูกกล่าวร้าย ตกเป็นจำเลยของสังคมอยู่ระยะเวลาหนึ่ง ถ้ากรมบัญชีกลางประกาศเรื่องนี้ให้ชัดเจน
ว่า ต่อไปนี้คุณเสนอราคามาเรามีหน้าที่เก็บรักษาอย่างเดียว คุณต้องถือกรหัสเก็บความลับของคุณไว้
เรามีหน้าที่เก็บ ดูแล และรักษาต่อเท่านั้น เราไม่สามารถเปิดเผยเรื่องที่ท่านเสนอราคามาได้
ผมว่าจะมีความโปร่งใสมากขึ้น คิดว่าสิ่งที่คณะกรรมการได้นำเสนอน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการ
10 ประมวลด้วยวิธีปิดบังในอนาคต ผมขอขอบคุณท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ และท่านอนุสิษฐ คุณากร
ที่กรุณาให้ข้อสังเกต คณะกรรมการจะรับไปพิจารณาและดำเนินการต่อไป กราบขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญประธานคณะกรรมการครับ

- 15 พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน
ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ขอขอบคุณ ท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ และท่านอนุสิษฐ คุณากร
ที่ได้ช่วยกรุณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ กราบเรียนท่านสมาชิกอย่างนี้ครับ

ในคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
แบ่งการทำงานออกเป็นคณะอนุกรรมการ คณะที่ ๑ คือ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ

- 20 และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้าง
ธรรมาภิบาล โดยมีพลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ ทำหน้าที่พิจารณา
ศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่าง คณะกรรมการได้เคยนำเสนอเรื่อง ๑ โครงการ
๑ คิวอาร์โค้ด (QR code) ไป ๑ ครั้งแล้ว ซึ่งเป็นโครงการที่นับว่าดีมาก และเราได้นำเสนอไปยัง
รัฐบาลเพื่อให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการสั่งการเป็นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ
25 ดำเนินการ ๑ โครงการ ๑ คิวอาร์โค้ด หมายความว่า โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐได้ออกมา
นั้น ถ้าเผื่อมีคิวอาร์โค้ดประกอบไปด้วย การเข้าถึงข้อมูลของประชาชนจะเป็นประโยชน์ ประชาชน
จะเข้าถึงข้อมูลได้ เพราะฉะนั้น ความโปร่งใสจะเกิดขึ้นได้

เรื่องที่ ๒ ในประเด็นเรื่องค่าซีพีไอ ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดให้ค่าซีพีไอเป็นตัวชี้วัดดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ โดยมีองค์กรโปร่งใสนานาชาติหรือทีไอ (Transparency

5 International : TI) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระนานาชาติที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรณรงค์การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัด จำนวน ๙ ตัวชี้วัด คำว่า “พี (P)” คือ เพอร์เซ็ปชัน (perception) ดัชนี

การรับรู้ เพราะฉะนั้น เราไม่สามารถวัดได้ด้วยวิธีการปฏิบัติ แต่วัดได้ด้วยการรับรู้จากหน่วยงาน

ซึ่งเป็นหน่วยงานต่างประเทศที่จะมารับรู้ถึงการทุจริต และประพฤติมิชอบของประเทศไทย ปัจจุบัน

ค่าซีพีไอเรายังไม่กระเตื้อง ยังได้เท่าเดิมตลอดระยะเวลา ๕ ปี จากการที่วุฒิสภานี้เข้ามา

10 เริ่มดำเนินการ ผมพอสรุปได้ว่า ดัชนีการรับรู้ เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้พิจารณาศึกษาค่าไอทีเอดตามที่ท่านอนุสิษฐ คุณากร ได้กล่าว

โดยการกำหนดเป็นตัวชี้วัดให้หน่วยงานต่าง ๆ ปัจจุบันค่าไอทีเอดสูงขึ้นตามเป้าหมายที่รัฐบาล

กำหนด ส่วนค่าซีพีไอที่ถูกชี้วัดด้วยองค์กรต่างประเทศนั้นยังไม่สูงขึ้น และยังคงเท่าเดิม

เพราะฉะนั้น สังเกตได้ว่าดัชนีการรับรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างที่ท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ กล่าวไว้ว่า

15 คนนั้นมีความสำคัญ ผมน่าจะเรียนว่า ถ้าผู้นำที่ดี ผู้นำของผมไม่ได้หมายถึงนายกรัฐมนตรี

หรือผู้นำเหล่าทัพ แต่หมายถึงผู้นำต่าง ๆ ไปจนถึงหัวหน้ากอง ถ้าผู้นำที่ดี มีการตรวจสอบที่ดี

มีระบบกระบวนการยุติธรรมที่ดี เข้มแข็ง เข้มขัน และจริงจัง ผมคิดว่ากระบวนการทุจริตของ

ประเทศไทยจะดีขึ้น ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน

20 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ ขณะนี้มีคณะครูและนักเรียนในโครงการเผยแพร่ความรู้

เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง บทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาสู่เยาวชนในสถาบันการศึกษา

(สภาจำลองสัญจร) โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ จำนวน ๒๑๕ คน เข้าร่วม

รับฟังการประชุม วุฒิสภาขอต้อนรับครับ มีสมาชิกท่านใดยังตั้งใจในประเด็นที่คณะกรรมการธิการ

ตอบชี้แจงหรือไม่

25 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการอภิปราย เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงาน

5 การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยที่คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาศึกษาบางประการ และได้บันทึกไว้ในรายงานด้วยแล้ว หากที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจะได้ดำเนินการส่งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป มีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถู่ว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการขอขอบคุณคณะกรรมการ เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๕
ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี
ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

15 - รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑)

20

25

30

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

นุชณิชา ๒๑/๔

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ รับทราบรายงาน

- 5 การโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามที่สำนักงานงบประมาณเสนอ และได้เสนอรายงานดังกล่าวมายังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้ผู้อํานวยการสำนักงานงบประมาณรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภาภายใน ๓๐ วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณนั้น รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดวางให้ท่านสมาชิกแล้ว สำหรับการพิจารณารายงานฉบับนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีหนังสือมอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้

๑. นายพยุงค์ศักดิ์ ครุเจริญวุฒิสภา รองผู้อํานวยการสำนักงานงบประมาณ
๒. นางพันพร ไทวิริยะเวช ที่ปรึกษาสำนักงานงบประมาณ
๓. นายเอก มุติตาภรณ์ ผู้อํานวยการกองประเมินผล ๑
๔. นางสาวรุ่งทิพย์ ลิ้มปาภินันท์ ผู้อํานวยการกองพัฒนาระบบงบประมาณและการจัดการ

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานฉบับนี้เป็นการล่วงหน้าได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) เพื่อประกอบการแถลงรายงานฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ฆมนุญาต

- 20 ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๖ และข้อ ๕๕ ขอเชิญผู้ชี้แจงเข้าประจําที่ครับ (ผู้ชี้แจงเข้าประจําที่)

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

อรรวรณ ๒๒/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญผู้ชี้แจงแถลงครับ

- 5 นายพยุงศักดิ์ ครุเจริญ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายพยุงศักดิ์ ครุเจริญ รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ขออนุญาตกราบเรียนรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ต่อวุฒิสภา ดังนี้

- 10 สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ กำหนดให้ผู้ว่าการสำนักงานงบประมาณรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายงบกลาง หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ในการนี้ สำนักงานงบประมาณจึงได้ดำเนินการจัดทำรายงานการโอนงบประมาณ

- 15 รายจ่ายตามนัยมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาทราบตามลำดับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ รับทราบรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ เพื่อรายงานต่อรัฐสภา ดังนี้

- 20 ๑. การโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการ (ไม่มีการโอนงบประมาณ)

๒. การโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ มีการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ จำนวน ๑ แผนงาน คือ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รายการโอนออก วงเงินทั้งสิ้น ๓๘.๓๗๕๐ ล้านบาท และรายการรับโอน วงเงินทั้งสิ้น ๓๘.๓๗๕๐ ล้านบาท สรุปได้ดังนี้

25

30

๒.๑ รายการโอนออก จำนวน ๑ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ โครงการ วงเงินทั้งสิ้น ๓๘.๓๗๕๐ ล้านบาท

5 เนื่องจากเป็นภารกิจถ่ายโอนของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖ สำนักงานปลัดกระทรวง
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปยังกรมควบคุมมลพิษ

๒.๒ รายการรับโอน จำนวน ๑ หน่วยงาน ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ
 จำนวน ๒ โครงการ วงเงินทั้งสิ้น ๓๘.๓๗๕๐ ล้านบาท เพื่อนำงบประมาณมาใช้ในการภารกิจถ่ายโอน
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ของกรมควบคุมมลพิษ

10 ๓. การโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ มีการโอน
 งบประมาณ จำนวน ๒๐ กระทรวง ๙๑ หน่วยงาน ดังนี้

๓.๑ รายการโอนออก จำนวน ๘ กระทรวง ๒๕ หน่วยงาน วงเงินทั้งสิ้น
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ๑,๔๗๙.๔๔๙๒ ล้านบาท จำแนกเป็น การโอนออกภายในกระทรวง จำนวน ๕ กระทรวง
 ๑๒ หน่วยงาน วงเงิน ๑๗๖.๗๐๗๒ ล้านบาท และการโอนออกต่างกระทรวง จำนวน ๕ กระทรวง

15 ๑๔ หน่วยงาน วงเงิน ๑,๓๐๒.๗๔๒๐ ล้านบาท โดยมีเหตุผลในการโอนงบประมาณรายจ่าย
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 บุคลากรจำแนกได้ ดังนี้

๑) การโอนย้าย ตาย ลาออก เกษียณอายุของอัตรากำลังระหว่าง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 งบประมาณ

๒) การสรรหาและบรรจุอัตรากำลังล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

20 ๓) การปรับลดการบรรจุกำลังพลตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม

๔) การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านลดลง เนื่องจากจำนวนข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับ
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ค่าเช่าบ้านลดลง

๓.๒ รายการรับโอน จำนวน ๑๗ กระทรวง ๖๗ หน่วยงาน วงเงินทั้งสิ้น
 ๑,๔๗๙.๔๔๙๒ ล้านบาท จำแนกเป็น การรับโอนภายในกระทรวง จำนวน ๕ กระทรวง

25 ๑๔ หน่วยงาน วงเงิน ๑๗๖.๗๐๗๒ ล้านบาท และการรับโอนต่างกระทรวง จำนวน ๑๕ กระทรวง
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ๕๖ หน่วยงาน วงเงิน ๑,๓๐๒.๗๔๒๐ ล้านบาท โดยมีเหตุผลในการโอนงบประมาณรายจ่าย
 บุคลากรจำแนกได้ ดังนี้

- ๑) บรรจ้อัตราว่าง อัตราใหม่ รับโอนอัตรากำลังระหว่างปีงบประมาณ
๒) ค่าตอบแทนพิเศษเพิ่มขึ้น เช่น ค่าตอบแทนพิเศษเงินเดือนเพิ่มขึ้น
- 5 ค่าตอบแทนสำหรับกำลังคนด้านสาธารณสุข เงินเพิ่มพิเศษสำหรับผู้มีเหตุพิเศษ
- ๓) การปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และการโอนย้ายข้าราชการ
ประจำสำนักงานต่างประเทศ
- ๔) ค่าเช่าบ้านของข้าราชการตามสิทธิเพิ่มขึ้นระหว่างปีงบประมาณ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติ
- 10 วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ครับ
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ ด้วยประธานวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมการ
ติดตามการบริหารงบประมาณ เป็นผู้พิจารณาศึกษารายงานฉบับนี้เป็นการล่วงหน้าก่อนบรรจุ
ระเบียบวาระการประชุม รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดวางให้ท่านสมาชิกแล้ว ดังนั้น
- 15 ผมขอเชิญประธานคณะกรรมการหรือผู้แทนแถลงผลการพิจารณาครับ
(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)
พลเอก ชาคุดม ติตถะสิริ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน
ท่านประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน กระผม พลเอก ชาคุดม ติตถะสิริ
สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา
- 20 ขออนุญาตนำเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาให้ความเห็นและข้อสังเกตต่อรายงานการโอน
งบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามที่สำนักงบประมาณได้เสนอต่อที่ประชุมแห่งนี้โดยสรุปรายงานผลการพิจารณา
ศึกษาฉบับนี้ คณะกรรมการได้สรุปจัดทำเป็นรายงานปกสีชมพูวางไว้อยู่บนโต๊ะของสมาชิก
วุฒิสภาแล้ว ผมขอสรุปตามรายงานผลการพิจารณาศึกษา ดังนี้
- 25 การโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย ๓ รายการ คือ

๑. การโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการ (ไม่มีการโอนงบประมาณ)
 ๒. การโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ
 ๓. การโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ
- 5 การโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการ (ไม่มีการโอนงบประมาณ)

ซึ่งแตกต่างไปจากปีที่ผ่านมา เพราะว่าปกติถ้ารายการที่อยู่ในงบกลางรายการใดไม่เพียงพอ

จะมีการโอนงบประมาณจากรายการงบประมาณกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเข้ามาดำเนินการ

ซึ่งรายละเอียดของงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ งบประมาณรายจ่ายงบกลางได้มี

- 10 การตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓,๐๖๐.๖๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๕

ในตารางนี้แสดงให้เห็นว่า ตัวเลขการตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลางตั้งแต่ปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๔ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยในปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๔ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะแสดงให้เห็นยอดที่ต่างกันเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เช่นเดียวกัน จะแสดงให้เห็นยอดในจำนวนที่เพิ่มขึ้นและลดลง

- 15 ที่ต่างจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ผมจะขอลงรายละเอียดในรายการที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็น

ประเด็นที่จะนำเรียนให้ที่ประชุมได้รับทราบ รายการที่ ๕ คือ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งไว้ ๗๔,๐๐๐ ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตั้งไว้ ๗๔,๐๐๐ ล้านบาท และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตั้งเพิ่มขึ้น

เป็น ๗๖,๐๐๐ ล้านบาท คือ เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท รายการที่ ๘ คือ

- 20 เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ มีจำนวนค่อนข้างสูง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งไว้

๓๐๐,๔๓๕.๕๑ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตั้งไว้ ๓๑๐,๖๐๐ ล้านบาท และปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๖ ตั้งไว้ที่ ๓๒๒,๗๕๐ ล้านบาท คือ เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม จำนวน ๑๒,๑๕๐ ล้านบาท

หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๙๒ อีกรายการหนึ่งที่น่าสนใจ รายการที่ ๑๑ เงินสำรอง เงินสมทบ

และเงินชดเชยของข้าราชการ ซึ่งเป็นวงเงินที่ตั้งไว้เพิ่มทุกปีเช่นเดียวกัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- 25 ตั้งไว้ ๗๕,๙๘๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม จำนวน ๓,๖๑๐ ล้านบาท

๙๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ศศิมมา ๒๓/๑

เหตุผลที่ไม่มีการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ โดยทั่วไปการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางเพื่อไปสมทบงบกลางรายการอื่นที่ไม่เพียงพอ

- 5 จะโอนออกจากรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ไปสมทบให้กับรายการที่ไม่เพียงพอ คือ งบกลางที่รัฐบาลไม่แก้ปัญหาต่าง ๆ แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในส่วนของรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตามที่สำนักงบประมาณได้ชี้แจงให้ทราบ ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการตามมาตรา ๒๘ ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐไป
- 10 ดำเนินการ โดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายที่ได้ดำเนินการนั้น ยกตัวอย่าง การที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ออกมาตรการหยุดพักชำระหนี้ให้กับเกษตรกร ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในส่วนนี้รัฐบาลจะต้องนำเงินไปชดเชยให้กับ ธ.ก.ส. ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ รัฐบาลจะต้องรับภาระชดเชยค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๒๘ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการชดเชยให้กับหน่วยงานของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนมาตรการรถไฟฟ้าอีวี (Electric Vehicle : EV)
- 15 ที่สำคัญ คือ ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกร โดยได้มีการนำรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นไปใช้ในรายการดังกล่าว จึงไม่มีเงินที่จะโอนไปให้รายการใดที่ใช้จ่ายไม่เพียงพอ ในส่วนของงบกลาง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่มีการโอนงบประมาณงบกลางระหว่างรายการ แต่ในรายการที่ไม่เพียงพอ กระทรวงการคลังเบิกจ่ายจากเงินคงคลัง จำนวน ๓ รายการ คือ

- 20 ๑. รายการเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งงบประมาณไว้ ๓๐๐,๔๓๕.๕๑ ล้านบาท รับโอน ๙,๕๖๔.๔๙ ล้านบาท เนื่องจากว่าใช้จ่ายเงินไม่เพียงพอ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพราะได้มีการใช้จ่ายเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญไว้ ๓๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตั้งงบประมาณไว้ ๓๑๐,๖๐๐ ล้านบาท มีการรับโอนอีกแสดงว่าไม่เพียงพอ และยังมีการเบิกจ่ายเงินคงคลังอีก ๑๕,๐๔๒ ล้านบาท
- 25 คือ งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ มีการใช้จ่ายเงินรวม ๓๓๐,๙๓๘.๗๑ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำหรับรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ตั้งงบประมาณเพิ่มจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็น ๓๒๒,๗๙๐ ล้านบาทเศษ ปรากฏว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ไม่มีการโอนงบประมาณกลางระหว่างรายการ แต่ในข้อเท็จจริงพบว่า มีจำนวนเงินไม่เพียงพอ ต้องเบิกจ่ายเงินคงคลังอีก ๓๖,๓๐๑ ล้านบาท

๙๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ศศิมมา ๒๓/๒

๒. รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งงบประมาณไว้ ๗๔,๐๐๐ ล้านบาท ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

5 ตั้งงบประมาณไว้ ๗๔,๐๐๐ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตั้งงบประมาณไว้

๗๖,๐๐๐ ล้านบาท แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการรับโอนมา ๑๑,๐๐๐ ล้านบาท

มีการใช้จ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนนี้ ๘๕,๐๐๐ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

รับโอน ๙,๐๕๐ ล้านบาท และมีการใช้จ่ายจากเงินคงคลังอีก ๗,๖๕๐ ล้านบาท รวมการใช้จ่ายเงิน

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ๙๐,๗๐๐ ล้านบาท

10 ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตั้งเพิ่มขึ้นเป็น ๗๖,๐๐๐ ล้านบาท ปรากฏว่าต้องใช้เงินคงคลังอีก

๒๐,๕๐๘ ล้านบาท รวมการใช้จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ข้าราชการ ลูกจ้าง

และพนักงานของรัฐ ๙๖,๕๐๘ ล้านบาท

๓. รายการเงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ

ทั้งหมดนี้เพื่อแสดงให้เห็นตัวเลขการเบิกจ่ายเงินคงคลังของปีงบประมาณ

15 พ.ศ. ๒๕๖๕ รายการเบิกจ่ายเงินคงคลังเพื่อมาใช้ในการรายการเงินเบียด บำเหน็จ บำนาญ

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ รวมถึงรายการเงินช่วยเหลือ

ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ จำนวน ๒๓,๕๙๘ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เบิกจ่ายเงินคงคลังรวม ๓ รายการ คือ รายการที่ ๒ เงินเบียด บำเหน็จ บำนาญ รายการที่ ๓

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ และรายการที่ ๕

20 รายการเงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ รวมเป็นเงิน ๕๗,๔๒๖ ล้านบาท

จะปกเกล้าในข้อสังเกตและข้อเสนอแนะอีกครั้งหนึ่งในส่วนของการเบิกจ่ายเงินคงคลัง เนื่องจาก

ไม่มีกรโอนงบประมาณงบกลางระหว่างรายการในครั้ง นี้ เรียนให้ทราบว่าข้อมูลเบิกจ่ายเงินคงคลัง

คณะกรรมการได้รับข้อมูลส่วนหนึ่งจากกรมบัญชีกลางและสำนักงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ ตามที่

25 ท่านรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณได้รายงานให้ที่ประชุมรับทราบ ในปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ จำนวน

๑ แผนงาน คือ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นการโอนเงินภายใต้กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเหตุผลอย่างที่ท่านรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

ได้เรียนชี้แจงว่า เนื่องจากมีการโอนภารกิจของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖ จากเดิม

- 5 ที่อยู่สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปอยู่ภายใต้กรมควบคุมมลพิษ ในทางปฏิบัติยังไม่ได้ตั้งงบประมาณรองรับ จึงใช้วิธีการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ ในปีถัดไปเมื่อมีการตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้ที่กรมควบคุมมลพิษ คงไม่ต้องมีการโอนแล้ว วงเงินจำนวน ๓๘.๓๗๕๐ ล้านบาท ไม่มีประเด็นปัญหาอะไร เป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๕ (๓) และระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติ คือ
- 10 ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏในข้อ ๕ และข้อ ๘

งบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ ตามที่ท่านรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณได้รายงานให้ทราบแล้ว ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ จำนวน ๑,๔๗๙.๔๔๙๒ ล้านบาท

- 15 เหตุของการโอนออก กล่าวโดยสรุป คือ หน่วยไหนที่มีเงินเหลือจ่ายจะโอนไปให้กับหน่วยที่งบประมาณบุคลากรเบิกจ่ายไม่เพียงพอหรือต้องใช้งบบุคลากรเพิ่มขึ้นจะรายงานไปยังสำนักงบประมาณ สำนักงบประมาณจะพิจารณาจากหน่วยที่มีเงินเหลือจ่าย หากมีหน่วยไหนเหลือจ่ายจะโอนไปให้ แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนของงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ มีประเด็นเกี่ยวกับเรื่องเงินคงคลังเช่นเดียวกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- 20 พบว่า มีการเบิกจ่ายเงินคงคลังมาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายบุคลากรภาครัฐจำนวน ๑๗,๖๐๒ ล้านบาท หน่วยงานที่เราตรวจสอบพบ คือ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีการเบิกจ่ายเงินคงคลังเพื่อมาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายบุคลากรภาครัฐ จำนวน ๑๑,๘๗๒ ล้านบาท และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีการเบิกจ่ายเงินคงคลังมากับงบประมาณรายจ่ายบุคลากรภาครัฐสมทบจำนวน ๕,๗๓๐ ล้านบาท
- 25 โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นงบบุคลากรและเป็นสิทธิพึงต้องจ่าย กราบเรียนให้ทราบว่าในกระบวนการขั้นตอนสาเหตุที่มีการใช้จ่ายเงินสูง เพราะเป็นวงรอบที่กระทรวงสาธารณสุขได้รับอนุมัติในการแต่งตั้ง

- 5 และบรรจุข้าราชการเพิ่มเติม ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ และในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการแต่งตั้งและบรรจุครูอัตราจ้างมาเป็นข้าราชการเพิ่มเติม ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล

การใช้จ่ายเงินคงคลัง

การใช้จ่ายเงินคงคลังเป็นภาระในการตั้งงบประมาณเพื่อชดเชยในปีงบประมาณ

- 5 ต่อไป ดังนั้น ส่วนราชการพึงหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่ไม่มียงบประมาณรองรับ ในส่วนของการใช้จ่าย
งบบุคลากรและค่าใช้จ่ายตามสิทธิต่าง ๆ สมควรที่จะต้องจัดเตรียมงบประมาณไว้รองรับ

ในกรณีที่ยังงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต้องเร่งรัดเสนอความต้องการไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
คือ หน่วยรับงบประมาณจะรายงานไปที่สำนักงบประมาณ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

พบว่า มีการตั้งงบประมาณเพื่อชดใช้เงินคงคลัง จำนวน ๑๑๘,๓๖๑ ล้านบาท โดยจำนวนเงิน

- 10 ดังกล่าวเป็นงบประมาณที่ได้นำไปใช้แล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๓๓,๗๕๙ ล้านบาท
และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๘๔,๖๐๒ ล้านบาท

ดังนั้น สำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลางต้องควบคุมและเข้มงวดกับ

การใช้งบประมาณ ไม่นำเงินคงคลังมาใช้ในจำนวนที่มากจนเป็นภาระต่อการตั้งงบประมาณรายจ่าย
ในปีงบประมาณต่อไป เห็นได้จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีการตั้งงบประมาณเพื่อชดใช้

- 15 เงินคงคลังเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ ๓.๔ ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๑. งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ๓ รายการ คือ

๑.๑ งบกลางรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ

๑.๒ งบกลางรายการเงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ

- 20 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตรวจสอบถึงสาเหตุของการที่มีความต้องการ

ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มขึ้น เพื่อตั้งงบประมาณให้ใกล้เคียงกับความต้องการที่ต้องใช้จ่ายให้มากที่สุด

ซึ่งจะไม่ต้องนำเงินคงคลังมาสมทบจ่ายเพื่อไม่ให้เป็นภาระในการตั้งงบประมาณรายจ่าย

ในปีงบประมาณต่อไป

ที่เป็นข้าราชการบำนาญ และเสนอมายังสำนักงบประมาณหรือกรมบัญชีกลางเพื่อจัดสรรเงินจำนวนนี้ให้ไปที่หน่วยรับงบประมาณ ซึ่งหน่วยรับงบประมาณจะทราบว่าผู้รับบำนาญ

- 5 ยังมีชีวิตหรือเสียชีวิต มีการเบิกจ่าย หักจ่าย หรือคงจ่าย สามารถตรวจสอบได้ จะเป็นการช่วยให้การตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลางของรัฐบาลลดลงได้ เพราะ ณ วันนี้มีตัวเลขขึ้นไปถึง ๓ แสนกว่าล้านบาท ภายใต้งบกลางของรัฐบาล จำนวน ๕ แสนล้านบาท ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินการไม่ทัน ผมคิดว่าน่าจะมีการนำไปพิจารณาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ หรือปีงบประมาณถัดไป ในกรณีที่หน่วยงานใดมีงบประมาณไม่เพียงพอให้ใช้วิธีการโอนงบประมาณ

- 10 งบบุคลากร คือ หน่วยงานใดเหลือโอนไปให้หน่วยงานที่ไม่เพียงพอ ในกรณีที่มีการโอนแล้วไม่เพียงพอไปขอจากงบกลางซึ่งมีจำนวนที่น้อยลง แต่การตั้งงบประมาณให้ใกล้เคียง

ความเป็นจริงที่สุดจะทำให้มีการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในส่วนนี้น้อยลง

๓. งบประมาณรายจ่ายบุคลากร ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา มีการตั้งงบประมาณ

ที่ลดน้อยลง ที่จริงอาจเป็นไปได้ เพราะรัฐบาลมีการควบคุมการใช้จ่ายซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายประจำ

- 15 ที่มีผลกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการเบิกจ่ายเงินคงคลังมาใช้สำหรับงบบุคลากร จำนวน ๑๗,๖๐๒ ล้านบาท เพราะเกิดจากการตั้งงบประมาณไม่ถูกต้อง อาจเหลือมาก หรืออาจขาดมาก แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีการขยายอัตราในส่วนของ

กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ เพราะฉะนั้น ในอนาคตการตั้งงบประมาณรายจ่าย

บุคลากรควรตั้งให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด จะช่วยลดการนำเงินงบกลางมาใช้

- 20 ในการเบิกจ่าย หรือถ้างบกลางไม่เพียงพอต้องมีการเบิกจ่ายเงินคงคลังอีก จะเป็นการลดการเบิกจ่ายเงินคงคลังด้วย ซึ่งจะมีผลกับงบประมาณในการที่ต้องไปตั้งชดเชยในปีงบประมาณต่อไป

ผมขออนุญาตนำเรียนรายงานผลการพิจารณาศึกษา ให้ความเห็นและข้อสังเกตต่อรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา

๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในส่วนของคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ

- 25 ให้ที่ประชุมรับทราบเพียงเท่านี้ ขอขอบคุณครับ

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วรุช ๒๔/๕

(การประชุมดำเนินการมาถึงตอนนี้ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง

5 ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอบคุณ พลเอก ชาทอดม ตีถะสิริ ประธานคณะกรรมการธิการ ขณะนี้มีครู และนักเรียนในโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง บทบาทหน้าที่และอำนาจ ของวุฒิสภาสู่เยาวชนในสถาบันการศึกษา โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ

10 ชุดที่ ๒ จำนวน ๑๑๕ คน เข้ารับฟังการประชุมวุฒิสภา ขอต้อนรับคณะครูและนักเรียนครับ ต่อไปขอเชิญสมาชิกวุฒิสภาที่ประสงค์จะอภิปรายยกมือแสดงตนเพื่อเข้าชื่ออภิปราย

เชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ อภิปรายครับ

- ๒๕/๑

15

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
 กระผม นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ผมได้รับทราบรายงานการโอน

5 งบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และได้รับทราบรายงานจากคณะกรรมการที่ได้กรุณาทำการ
 พิจารณาศึกษาและให้ข้อเสนอแนะที่ดี เมื่อสักครู่ผมได้ติดตามฟังและดูเนื้อหาสาระต้องบอกว่า
 ท่านได้ศึกษาและมีข้อเสนอแนะที่ดีมาก ผมมีประเด็นเกี่ยวเนื่อง คือ ในแต่ละปีที่มีการพิจารณา
 พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ผมได้ติดตามเรื่องค่าใช้จ่ายบุคลากรของรัฐ

10 ซึ่งอยู่ในเรื่องเงินเดือน ค่าตอบแทนต่าง ๆ และส่วนใหญ่จะอยู่ในงบกลาง ซึ่งได้เคยทำข้อมูลสถิติ

ติดตามไว้พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอาการสาหัสมากในเรื่องการใช้งบกลางที่มีทิศทางแนวโน้ม

เพิ่มขึ้นต่อเนื่องตลอด เมื่อสักครู่ท่านประธานคณะกรรมการได้กรุณาวิเคราะห์อย่างชัดเจน

แล้วดูเหมือนว่าจะลดลงต่อเมื่อเรื่องเบี้ยหวัด บำนาญจะเหลือแต่ข้าราชการที่เข้าระบบทุนบำเหน็จ

บำนาญข้าราชการในอนาคต แต่ทิศทางนี้ยังไม่เห็นแสงสว่างเลย ผมเคยเปรียบเทียบว่าสิ่งที่เกิดขึ้น

15 กับประเทศไทยในระบบราชการหนักหนาสาหัสมาก เพราะเหมือนกับเรามิงบบุคลากรสูงขึ้น

ถ้าดูกันอย่างละเอียดขณะนี้เกินร้อยละ ๔๐ ไปแล้ว จนทำให้เราเกือบจะไม่มีเงินพัฒนาประเทศ

อันนี้เคยวิเคราะห์และเคยให้ข้อเสนอแนะในวุฒิสภาช่วงที่มีการพิจารณาพระราชบัญญัติ

งบประมาณทุกปี ปีนี้เดี๋ยวคงจะต้องวิเคราะห์และมีข้อเสนอแนะอีก ที่นี้ประเด็นที่ผมสนใจ คือ

ความแน่นอนและชัดเจนเพิ่มขึ้น และเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าเป็นห่วง ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการพยาบาล

20 หรืออะไรต่าง ๆ เมื่อสักครู่ชัดเจนนั่น ประเด็นที่ผมอยากจะเรียนถามไปที่สำนักงบประมาณในส่วนที่

เกี่ยวกับบุคลากรของรัฐ มีเงินอีกส่วนหนึ่งที่อยู่ในเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งเงินอุดหนุนและเงินที่เขาจัดเก็บได้ เมื่อเร็ว ๆ นี้ผมได้ข้อมูล ผมเห็นจำนวนตัวเลขบุคลากรของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่แน่ใจว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นที่เรามีการกระจายอำนาจลงไป สามารถที่จะจ้างคนตามอัตราที่คณะกรรมการ

25 การกระจายอำนาจกำหนด มีทั้งข้าราชการ พนักงานจ้างเหมาบริการ และถูกจ้างมากขึ้นทุกวัน

- ความจริงแล้ว คือ ทิศทางที่เราจะกระจายอำนาจและปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินให้ข้างล่างสามารถจัดการตนเองได้ ในฐานะเป็นบุคลากรของรัฐ อีกส่วนหนึ่ง คือ บุคลากรที่อยู่ในองค์กร
- 5 ที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการ แต่เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหารต่าง ๆ ที่มีมากขึ้น ผมคิดว่าส่วนหลังน่าจะรวมอยู่ในตรงนี้แล้ว แต่สิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนถาม คือ มีการศึกษาและติดตามค่าใช้จ่ายกำลังคนภาครัฐที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศหรือไม่ มีหน่วยงานใดที่ติดตามจำนวนคน รูปแบบการจ้าง การใช้จ่ายเงิน
- 10 และตรงนี้มีการศึกษาเพื่อจะติดตามนำมาดูเป็นภาพรวมค่าใช้จ่ายกำลังคนของราชการส่วนกลางหรือไม่ ผมพยายามจะถามเรื่องนี้ แต่เหมือนกับว่าไม่มี เหมือนกับที่เรากำลังคุยกันมาตลอดว่าเป็นเรื่องของราชการส่วนกลาง แต่เมื่อเรากระจายอำนาจลงไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนกลางมีค่าใช้จ่ายบุคลากรเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ในขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายบุคลากรของราชการส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันใช่หรือไม่ และถ้าไม่นำมาวิเคราะห์รวมจะเป็นการหลอกตัวเอง
- 15 หรือไม่ และจะอย่างไร ถ้ามีการวิเคราะห์รวมแล้วดี แต่ถ้าไม่มีสำนักงบประมาณในฐานะกระเป๋าสตางค์ของประเทศท่านจะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร ในเมื่อไปเพิ่มขึ้นอีกที่หนึ่ง อันเดิมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดเวลา ไม่มีแนวโน้มจะลดลงเลย น่าเป็นห่วงมาก ในขณะเดียวกัน ราชการส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน อันนี้เป็นปัญหาซ้ำซ้อนจากการที่มีค่าใช้จ่ายบุคลากรสูงขึ้น มีกลไกที่จะมาดูในส่วนนี้หรือไม่ ถ้าไม่มีจะทำให้ไม่ได้หรือไม่ เพราะในทิศทางข้างหน้าเราจะกระจายงานให้
- 20 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เขาจะมีข้าราชการ มีบุคลากรเพิ่มมากขึ้น ไปที่ไหนมีการจะเรียกร้องเรื่องบุคลากรอยู่ตลอดเวลา และจะมีเพิ่มขึ้นทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี ซึ่งค่าใช้จ่ายตรงนั้นจะเพิ่มขึ้นและทำให้เกิดค่าใช้จ่ายบุคลากรเพิ่มขึ้น ทั้งในส่วนของราชการส่วนกลางในรูปแบบข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานของรัฐหรืออื่น ๆ และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 25 จะทำให้ยังมีเม็ดเงินหรือสัดส่วนเงินงบประมาณมาพัฒนาประเทศน้อยลง เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ ขออนุญาตกราบเรียนถามท่านประธานผ่านไปยังผู้ชี้แจง ขอขอบคุณครับ

๑๐๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ว. ๒๕/๓

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านอำพล จินดาวัฒนะ มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปราย

5 อีกรหรือไม่ เชิญท่านเจตน์ ศิรธรานนท์ ครับ

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์เจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา เมื่อสักครู่นี้ท่านประธานคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณได้เอ่ยชื่อผมในเรื่องของสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ซึ่งได้มีการอภิปรายไปเมื่อวานนี้ วันนี้ผมคงจะไม่พูดถึง เพราะว่าจะเป็นการซ้ำกับที่พูดไปเมื่อวานนี้

10 แต่ขอยืนยันว่าในระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ เราใช้ระบบฟรีฟอร์เซอร์วิส

(free for service) คือรักษาเท่าไรจ่ายตามนั้น ในขณะที่ประกันสังคมกับ ๓๐ บาทรักษาทุกโรค ใช้ระบบแคปปิเตชัน (capitation) คือ เหม่าจ่ายเป็นรายหัว ซึ่งตรงนี้จะทำให้ค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน แต่ในฟรีฟอร์เซอร์วิสทางกรมบัญชีกลางใช้ระบบที่เรียกว่าควบคุมได้ดีพอสมควร และต่อไป การควบคุมจะดีขึ้นเมื่อระบบไอที ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขมุ่งมั่นในการดำเนินการ ทำให้การไป

15 โรงพยาบาลช้าซ่อนหายไป เพราะว่าจะมีการติดตาม อันนี้จะป้องกันเรื่องของชอปปิงอะราวด์ (shopping around) กรณีที่ผู้ป่วยไปรักษาหลายโรงพยาบาล ทั้งนี้ในส่วนของรายงานการโอน งบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ผมต้องขอขอบคุณรายงานจากกรมบัญชีกลางที่ท่านพูดถึงว่า จะมีการพัฒนาระบบบำเหน็จ บำนาญ และสวัสดิการรักษายาบาล จะมีโมบายแอปพลิเคชัน

20 (mobile application) ชื่อว่าดิจิทัลเพนชัน (Digital Pension) เป็นอีกช่องทางหนึ่งให้ผู้รับบำนาญ

ได้ติดตามข่าวสารตรวจสอบสิทธิสวัสดิการรักษายาบาล ตรวจสอบหนังสือสั่งจ่าย ตรวจสอบ การเบิกจ่ายเงินในแต่ละเดือน รวมถึงตรวจสอบทะเบียนประวัติของตนเอง เช่น รายชื่อบุคคลใน ครอบครัว รายชื่อผู้แสดงเจตนาระบุผู้รับบำเหน็จตกทอด ขอขอบคุณกรมบัญชีกลางอย่างมาก ตรงนี้เป็นประโยชน์ต่อข้าราชการทุกคน เพราะสามารถติดตามรายละเอียดต่าง ๆ ในการ

25 ใช้จ่ายสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ เป็นประโยชน์มาก ต้องขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

๑๐๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ว. ๒๕/๕

ขออนุญาตท่านประธานฝากไปถึงพี่น้องข้าราชการที่ฟังอยู่ทางบ้าน หลายท่านอาจยังไม่ทราบในเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินภาครัฐ เมื่อสักครู่นี้ก่อนที่เราจะมาพิจารณา

- 5 รายงานฉบับนี้ มีการเสนอปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูลด้วยวิธีอับติงในภาครัฐของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล --

- ๒๖/๑

10

ในปี ๒๕๖๖ มีการประมูลด้วยวิธีอับปิดถึงร้อยละ ๔๗.๓๕ วงเงินสูงถึง ๕๔๗,๔๓๖ ล้านบาท พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ ประธานคณะกรรมการธิการ ท่านได้ติดตามเรื่องนี้ ผมคิดว่า

5 เป็นประเด็นที่น่าสนใจ แน่แน่นอนว่าปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน แม้ว่าแรงกิง (rankings) จะดีขึ้น ปี ๒๕๖๕ ได้อันดับที่ ๑๐๑ จากเดิมในปี ๒๕๖๔ ได้อันดับที่ ๑๑๐ แต่ถ้อยคำยังเกิน อันดับที่ ๑๐๐

อยู่ที่ มีคำพูดว่า “การทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการบ้านเมืองมีทั่วไปทุกหัวระแหง” แต่ว่า

มีความพยายามของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือแม้กระทั่งราชการ

ส่วนท้องถิ่นที่ได้ชื่อว่ามีปัญหาทุจริตคอร์รัปชันค่อนข้างมาก หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ตรวจสอบ

10 ทำงานกันอย่างเข้มแข็ง แต่อย่างไรก็ตามมีข่าวออกมาตามสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนรับรู้ตลอดเวลาว่า

การทุจริตคอร์รัปชันมีมากจนบางคนส่ายหน้าว่าไม่ไหวแล้ว เราคงจะต้องหวังพึ่งเยาวชนหรือ

คนรุ่นใหม่ของประเทศ เหมือนกับที่ทางเพื่อนสมาชิกได้อภิปรายไปแล้วว่า ในกรณีการทุจริต

คอร์รัปชันต้องแก้ที่คน อันนั้นต้องใช้เวลา ผมอยากจะอภิปรายในประเด็นที่เรียกว่า เรื่องการสร้าง

รายได้ ผมอยู่ในสถานี่มานานหลายปี ฟังตอนที่ประชุมร่วมกันบ่อยมาก ฝ่ายค้านมักจะอภิปราย

15 ไม่ว่าจะเป็ในยุคใดก็ตามว่าทางรัฐบาลไม่มีพูดถึงเรื่องรายได้ที่จะทำให้เพิ่มขึ้นเลย พูดถึงแต่รายจ่าย

ที่มากขึ้นในแต่ละปี จากอัตราเงินเฟ้อ จากโครงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็เมกะโปรเจกต์

(megaproject) หรือนโยบายพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลก็ตาม เขาตำหนิตลอดว่าไม่เคยมี

การเสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะจัดเก็บรายได้เพิ่มเข้ามาเลย จนกระทั่งมีการตราพระราชบัญญัติ

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ กฎหมายฉบับนี้เมื่อมีผลบังคับใช้แล้วทำให้ราชการ

20 ส่วนท้องถิ่นเกิดความไม่พอใจ ไม่ว่าจะเป็เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นอย่างมาก และเสียงที่ไว้วายออกมา คือ ในช่วง

ปีแรก ๆ ที่มีการจัดเก็บภาษีปรากฏว่ารายได้ของเขาลดลง ซึ่งแน่นอนว่าในกรณีที่เราจะเปลี่ยนใหม่

เป็นการจัดเก็บภาษีในอัตราใหม่เป็สิ่งที่กระทบกับฐานของภาษีเดิม ผมฟังและคิดตามไปว่า

ในกรณีนี้เป็นการลดเพื่อเดินหน้าต่อไป ไม่ได้ลดไปตลอด ช่วง ๒ - ๓ ปีแรก ปรากฏว่าลดจริง

25 แต่ผมเชื่อว่าต่อไปจะดีขึ้นเป็นไปตามประกาศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ว่าปี ๒๕๖๗

๑๐๕

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ธัญธิชา ๒๖/๒

จะจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ ๑๐๐ คือ ไม่มีการลดหย่อน ซึ่งแน่นอนว่ามีการขยายเวลา เท่าที่ฟังจากการประกาศ มีการขยายเวลาออกไปอีก ๒ เดือน และอาจมีการจัดเก็บ

- 5 ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ ๕๐ ในปี ๒๕๖๗ และร้อยละ ๗๐ ในปี ๒๕๖๘ อย่างไรก็ตาม ผมเชื่อว่าผลสุดท้ายจะกลับสู่การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ ๑๐๐ ไม่ว่าจะในปีนี้หรืออีก ๒ - ๓ ปี ต้องเกิดขึ้นแน่นอน ซึ่งจะเป็นรายได้หลักของราชการส่วนท้องถิ่นต่อไป ผมคิดว่าจะเป็นกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสำนักงบประมาณในเรื่องรายได้ที่เพิ่มขึ้น ผมไม่เห็นรายได้จากทางอื่น นอกจากว่ามีการปรับขึ้นมาในแต่ละปี แม้กระทั่งภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๗ ซึ่งในอัตราปกติร้อยละ ๑๐ แต่เราขอลดหย่อนลงมาเหลือร้อยละ ๗ ตลอดจนถึงทุกวันนี้ และคงยากที่จะกลับไปเป็นอัตราปกติตามกฎหมาย คือ ร้อยละ ๑๐ เพราะฉะนั้น ผมถึงบอกว่ารายได้เราหาได้ยาก ในส่วนนี้อาจอภิปรายนอกเหนือจากปี ๒๕๖๖ แต่จะมีผลต่อไปในปี ๒๕๖๗ และผมคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นช่องทางในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล

- 15 ผมต้องขอขอบคุณหน่วยงานที่มาชี้แจง คือ กรมบัญชีกลาง โดยเฉพาะกองบัญชีภาครัฐที่ได้จัดทำเอกสารที่ผมคิดว่ามีการพัฒนาดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาค่อนข้างมาก อันนี้เกิดจากความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการทำงานของทุกท่านที่ช่วยกันดูแลเม็ดเงินของเราให้เกิดประโยชน์ต่อไป สำหรับในส่วนของรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ผมคิดว่ามีรายละเอียดที่มากพอที่สมาชิกสามารถนำไปประกอบกับรายงานของกรมบัญชีกลาง และเป็นประโยชน์ต่อการที่จะติดตามเรื่องรายงานการโอนงบประมาณรายจ่าย

- 20 ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านนายแพทย์เจตน์ ศิรธรานนท์ มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายอีกหรือไม่ครับ

- 25 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

๑๐๖

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ธัญธิชา ๒๖/๓

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายสุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ถ้าไม่มี ขอเชิญหน่วยงานตอบชี้แจงครับ

5 นายพยุงศักดิ์ ครุเจริญ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

และสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายพยุงศักดิ์ ครุเจริญ รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

ก่อนอื่นในนามสำนักงบประมาณ ขอขอบคุณท่านพลเอก ชชาติอุดม ดิตถะสิริ ที่ได้แสดง

ความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของสำนักงบประมาณ

ซึ่งสำนักงบประมาณจะขอรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป สำหรับข้อซักถามของ

10 ท่านอำพล จินดาวัฒนะ เรื่องค่าใช้จ่ายงบบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในชั้นต้นผมไม่มี

ข้อมูลรายละเอียดเท่าที่ควร ผมขอรับกลับไปดำเนินการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เพราะว่า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีคณะกรรมการกระจายอำนาจดูแลในสัดส่วนของเงินอยู่

และขอขอบคุณท่านเจตน์ ศิรธรานนท์ ที่ท่านได้เสนอแนะและให้ข้อคิดเห็นเรื่องการจัดเก็บรายได้

ที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณรายจ่ายที่จะเพิ่มขึ้นในระยะยาวต่อไป

15 ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายสุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

คนที่สอง) : มีสมาชิกท่านใดยังติดใจในประเด็นที่หน่วยงานตอบชี้แจงอีกหรือไม่ เชิญท่านอำพล

จินดาวัฒนะ ครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

20 กระผม นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ กราบเรียนท่านประธานผ่านไปถึงท่านรองผู้อำนวยการ

สำนักงบประมาณที่ได้กรุณาช่วยตอบประเด็นข้อคำถาม ซึ่งทำให้ผมค่อนข้างจะกระจ่างว่าสิ่งที่ผม

ได้รับทราบมาคงเป็นเรื่องจริง คือ ไม่มีคนดูแลในส่วนของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้าง และการจ้างอื่น ๆ ที่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน ทั้งที่รัฐให้ไปและที่

จัดเก็บได้เอง คือ เงินสาธารณะเหมือนกัน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในทิศทาง

25 การกระจายอำนาจ และจะเพิ่มมากกว่านี้ -----

๑๐๗

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปีวรรณ ๒๗/๑

ถ้าฟังดูคำตอบที่ผมได้ คือ ท่านยังไม่สามารถให้ตัวเลขที่ชัดเจนได้ แต่ท่านบอกว่าในส่วนนี้ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ แสดงว่า

5 แยกกันดูแล แต่สำนักงบประมาณมีหน้าที่ดูแลกระแสเงินของทั้งประเทศ ถ้าท่านดูตามพระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ อันนี้ไม่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนที่ราชการ

ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ แต่ถ้าท่านไม่ได้ดูเงินตรงนี้ว่า เขาได้ใช้จ่ายมากน้อยแค่ไหนจะทำให้

สำนักงบประมาณที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมดูแลกระแสเงินของประเทศไม่ได้ดูเงินงบบุคลากร

ส่วนหนึ่ง ซึ่งผมไม่รู้ว่ามีจำนวนตัวเลขเป็นเท่าใด แต่จะเพิ่มขึ้นทุกวัน คิดสัดส่วนอาจยังไม่มาก

10 หากเทียบกับงบบุคลากรของราชการส่วนกลาง แต่ทำอย่างไรที่จะให้มีกลไกดูแลในส่วนนี้จะบอกว่า

ให้อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผมคิดว่า

สำนักงบประมาณมีสิทธิที่จะขอ ดู และมีสิทธิที่จะมอนิเตอร์ (monitor) ตรงนี้ ขออนุญาตฝากว่า

เรื่องนี้ใหญ่มาก และฝากท่านว่าสำนักงบประมาณในฐานะผู้ดูแลกระแสเงินของประเทศ

คงจะต้องดูในเรื่องนี้ด้วย ขณะเดียวกันท่านต้องดูไปถึงค่าใช้จ่ายบุคลากรในส่วนงบประมาณ

15 ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บเองด้วยหรือไม่ ผมคิดว่าต้องดู เพราะว่าเราเคยทำข้อเสนอไป

ครั้งหนึ่ง กรณีกรุงเทพมหานคร เพราะว่ามีกฎเกณฑ์และกติกาว่า เมื่อวันหนึ่งข้าราชการ

กรุงเทพมหานครเขาเกษียณไปแล้วต้องมีการจ่ายเงินบำเหน็จหรือเงินบำนาญ โดยการนำเงินสะสม

มาจ่าย เพราะฉะนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ ขอบอกท่านประธานที่กรุณาให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยน

ข้อมูลกันอีกครั้งหนึ่ง ผมขอฝากเรื่องนี้ด้วยความห่วงใยและคิดว่าบทบาทของ

20 สำนักงบประมาณในการมอนิเตอร์คงจะช่วยตรงนี้ได้ เรายังไม่สามารถปิดจุดอ่อนเรื่องงบบุคลากรได้

แต่อย่างน้อยมอนิเตอร์และช่วยกันดูให้รอบคอบมากขึ้น เมื่อสักครู่ที่ท่านรองผู้อำนวยการ

สำนักงบประมาณบอกว่าจะไปศึกษาข้อมูลให้ ถ้าเป็นไปได้หากท่านมีข้อมูล ขอความกรุณาส่ง

ให้ผมด้วย ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายสุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

25 คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านอำพล จินดาวัฒนะ มีสมาชิกท่านใดยังตั้งใจในประเด็นที่

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณตอบชี้แจงอีกหรือไม่ เชิญท่านจรินทร์ จักกะพาก ครับ

๑๐๘

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปีวรรณ ๒๗/๒

นายจรินทร์ จักกะพาก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ สมาชิกวุฒิสภา และผู้แทนสำนักงานประมาณ กระผม นายจรินทร์ จักกะพาก ขอนำเรียน

5 ท่านอำพล จินดาวัฒนะ เกี่ยวกับงบบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความจริงแล้ว มีการกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ ๓๕ รวมรายได้ที่จัดเก็บเอง รัฐจัดสรร และเงินอุดหนุนทั้งหมด ขณะเดียวกัน มีการวางโครงสร้างบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ

หากเป็นระดับองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ขนาดนี้จะมีตำแหน่งใดบ้าง เขาวางโครงสร้างไว้ว่า มีได้ทั้งหมดกี่คน หากรวมแล้วสามารถจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการได้ไม่เกินร้อยละ ๓๕

10 เรื่องที่ท่านกังวลอาจเป็นลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ มีโครงสร้างตำแหน่ง ที่เป็นโครงสร้างของพนักงานที่รับเงินเดือนโดยตรง ถือว่าเป็นพนักงานท้องถิ่น แต่ไม่ดำเนินการบรรจุให้เต็มโครงสร้าง แล้ว อปท. นั้นไปจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการ คือ ลูกจ้างที่เป็นพรรคพวก ของหัวหน้าหรือญาติพี่น้องเข้ามาบรรจุ ตรงนี้คือปัญหา ความจริงแล้วมีการกำหนดโครงสร้างไว้ ว่า หากมีรายได้ขนาดนี้ต้องมีกองหรือสำนักอะไรบ้าง มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมดกี่คน ตำแหน่งใด

15 ระดับใด และสามารถจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการได้รวมแล้วไม่เกินร้อยละ ๓๕ ขอนำเรียน เพื่อโปรดทราบ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านจรินทร์ จักกะพาก เชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ ครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

20 กระผม นายอำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ขอขอบพระคุณท่านจรินทร์ จักกะพาก ท่านได้กล่าวถึงผม แต่ไม่ได้มีประเด็นเสียหายอะไร เพียงเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน ผมทราบดี เรื่องกรอบอัตรากำล้าง แต่ประเด็นนี้เลยไปกว่าเรื่องกรอบอัตรากำล้าง ผมไปสู่ประเด็น

เรื่องการควบคุมค่าใช้จ่ายภาครัฐ พุดง่าย ๆ ว่าบนกรอบอัตรากำล้างที่สำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นไปแล้ว

25 เมื่อมีการจ้างบุคลากรต่าง ๆ สำนักงานประมาณได้ควบคุมตัวเลขหรือไม่ เพื่อนำมาบวกกับค่าใช้จ่าย

บุคลากรของรัฐหรือไม่ เมื่อสักครู่นี้ที่ฟังดูแล้วไม่ได้มีการคุม ผมจึงฝากประเด็นนี้ไว้ ผมไม่ได้ตั้งใจในเรื่องกรอบอัตรากำลัง แต่มีทั้งที่จ้างตามกรอบอัตรากำลังและท้องถิ่นจ้างเอง ซึ่งจะมีมากขึ้น

- 5 เรื่อย ๆ ประเด็นของผม คือ อยากให้สำนักงานประมาณได้ควบคุมหรือมอนิเตอร์ค่าใช้จ่ายตรงนี้และนำมาดู ไม่ใช่ดูแต่เพียงรายจ่ายงบกลางหรืองบบุคลากรส่วนกลางเท่านั้น หากไม่นำมาดูรวมด้วย เราจะได้ภาพที่คลาดเคลื่อนและไม่ตรงตามความจริง ผมมีประเด็นเพียงเท่านี้ ไม่ได้ตั้งใจในสิ่งที่ท่านได้ให้ข้อมูล ขอขอบคุณครับ

- 10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านอำพล จินดาวัฒนะ เชิญท่านเจตน์ ศิรธรานนท์ ครับ

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

- กระผม นายแพทย์เจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา พอดีว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการสาธารณสุข ที่เรากำลังติดตามเรื่องการถ่ายโอนสถานอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี (สอน.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จากกระทรวง

- 15 สาธารณสุขไปยังท้องถิ่น มีเพียงประเด็นเดียวที่อยากฝากสำนักงานประมาณ อัตรากำลังของเอส (S) เอ็ม (M) และแอล (L) หมายถึง รพ.สต. ขนาดเอส ขนาดเอ็ม หรือขนาดแอล จะมีกรอบอัตรากำลังที่ ๗ ๑๒ และ ๑๔ ตามลำดับ ซึ่งตรงนี้มีมาก่อนแล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุข

มีกรอบ ๗ ๑๒ และ ๑๔ ของ รพ.สต. เหมือนกัน คือ ๑,๘๐๐ ๓,๐๐๐ และมากกว่า โดย รพ.สต. ที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเดิมไม่เคยได้อัตรากำลังตามกรอบนี้เลย เพราะว่ามีพิจารณา

- 20 จากสำนักงานประมาณ เหมือนว่าให้เพียงเท่านี้ เมื่อให้เพียงเท่านี้เจ้าหน้าที่ทำงานไม่ได้ งานโหลดเหนื่อย เพราะที่ต้องคีตัวชีวิตเข้าไป และตัวชีวิตมีมาก ตัวชีวิตของสำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข ตัวชีวิตกรมต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุข อันนี้พูดถึงก่อนที่จะมีการถ่ายโอนที่นี่ภายหลังการถ่ายโอน ปรากฏว่าถ่ายโอนไปท้องที่การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ผลที่เกิดขึ้นคือ เขาไม่ได้้อัตรากำลังตามที่ควรจะเป็น คือ ๗ ๑๒ และ ๑๔ เหมือนเดิม เพราะว่าการจ้างวิชาชีพ

- 25 ไม่ง่าย จ้างพยาบาล ๑ - ๒ คน เขาจะต้องหาพยาบาลมา พยาบาลที่จบใหม่ยังไม่มีทักษะ

๑๑๐

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปีวรรณ ๒๗/๔

และประสบการณ์ ทำให้ยังไม่สามารถทำงานได้ ต้องรอว่าจะจบ ไม่สามารถจ้างได้ทันทีทันใด หากจะจ้างแบบเอกชนก็ทำไม่ได้ เพราะว่าอัตราเงินเดือนสู้เอกชนไม่ได้ อันนี้ คือ ปัญหา

- 5 เมื่อมีการถ่ายโอน เจ้าหน้าที่ไม่มาหรือมาไม่ครบ ทำให้อัตรากำลังที่มีน้อยอยู่แล้วยิ่งน้อยลงไปอีก ทำได้แต่เพียงจ้างอาชีพอื่นที่อยู่ในฝ่ายสนับสนุนเท่านั้น เพราะฉะนั้น ประเด็นการบรรจุกรอบอัตรากำลังที่ควรจะให้ รพ.สต. ไม่ว่าจะมีการถ่ายโอนหรือไม่ก็ตาม แต่เดิมร้อยละ ๗๐ ของกรอบอัตรากำลัง ซึ่งผมคิดว่าไม่ใช่ -----

10

- ๒๘/๑

๑๑๑

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปณณณชฐา ๒๘/๑

เพราะว่าปัจจุบันเราก้าวสู่สังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปีที่แล้ว ซึ่งมีอัตราการเกิดใหม่ของประชากรไทยไม่ถึง ๑ ล้านคน ผู้ที่เกิดเมื่อ ๖๐ ปีที่แล้ว วันนี้อายุ ๖๐ ปี ถือเป็นผู้สูงอายุแล้ว เพราะฉะนั้น

5 งานของกระทรวงสาธารณสุข และ รพ.สต. จะโหลตมาก คงจะต้องฝากไว้ว่าเวลาพิจารณา ท่านต้องดูในประเด็นภาระงานที่เพิ่มขึ้น การเคี้ยตัวชีวิตที่มีปัญหา เพราะว่าขณะนี้ รพ.สต. ที่ถ่ายโอนไปเขาจะเคี้ยตัวชีวิตเฉพาะที่ได้ฟรีสเกดดัล (free schedule) หรือได้เงินจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ส่วนตัวชีวิตที่ไม่ได้เงิน เขาไม่ทำครับ เพราะเขาเปลี่ยนสังกัด เปลี่ยนจากกระทรวงสาธารณสุขเป็น อบจ. เปลี่ยนสังกัดแล้วนโยบายขึ้นกับผู้บริหาร คือ

10 นายก อบจ. ซึ่งในอนาคตข้างหน้าตัวชีวิตหลายตัวจะทำให้เกิดปัญหา คณะกรรมการสาธารณสุขกำลังติดตามเรื่องนี้อยู่ และเห็นว่าในอนาคตข้างหน้าถ้าไม่มีตัวชีวิตมาประกอบกับการวางแผนในการทำงานจะเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขของประเทศอย่างมาก ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านเจตน์ ศิรธรานนท์ เชิญท่านจรินทร์ จักกะพาก ครับ

15 นายจรินทร์ จักกะพาก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ สมาชิกวุฒิสภา และผู้แทนจากสำนักงบประมาณ ขออนุญาตตอบข้อสงสัยของท่านอำพล จินดาวัฒนะ คือ งบบุคลากรจะรวมทั้งหมด คือ พนักงานท้องถิ่น และลูกจ้าง รวมแล้วไม่เกิน ร้อยละ ๓๕ ในขณะเดียวกันร้อยละ ๓๕ มาจากไหน คือ มาจากเงินอุดหนุน ภาษีที่ท้องถิ่น ดำเนินการจัดเก็บเอง และภาษีที่รัฐจัดเก็บและจัดสรรกลับคืนไปให้ คนที่กำกับดูแลตรงนี้

20 จะมีแผนบุคลากรอยู่ ซึ่งคนที่กำกับดูแลตรงนี้ คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นคนคอยดูว่าฐานเกินหรือไม่เมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมด เพราะฉะนั้น สำนักงบประมาณคงไม่ลงไปถึงตรงนี้ สำนักงบประมาณคงทำหน้าที่ในการจัดสรรเงินตามสัดส่วนที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจ กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นรายหัว หรือรายจีดีพี หรืออะไรต่าง ๆ ที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจ เป็นผู้กำหนดและแยกประเภท ไม่ว่าจะเป็นกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล อบต. หรือ อบจ.

25 ขออนุญาตกราบเรียนด้วยความเคารพ ขอขอบคุณครับ

๑๑๒

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปณณณณฐฐฐ ๒๘/๒

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอบคุณท่านจรินทร์ จักกะพาก ท่านอำพล จินดาวัฒนะ ยังดีใจอะไร

5 ถ้าเกี่ยวกับประเด็นที่ท่านจรินทร์ จักกะพาก อภิปราย ท่านสามารถหารือภายในกันเองได้หรือไม่ เพื่อจะได้เป็นการประหยัดเวลา เชิญครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม นายอำพล จินดาวัฒนะ ครับ ประเด็นที่ท่านจรินทร์ จักกะพาก อธิบายผมเข้าใจแล้วครับ พอตีพิมพ์เห็นว่ารายงานฉบับนี้เข้ามาในจุดที่สำคัญ และคณะกรรมการติดตามการบริหาร

10 งบประมาณได้ศึกษามาอย่างละเอียด และเวลาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณเวลานี้น้อย ไม่ได้มีการพูดถึงในประเด็นนี้ ผมได้ข้อมูลของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักวิชาการ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ข้อมูลในมือผม คือ ทั้งประเทศมีข้าราชการ จำนวนประมาณ ๑,๗๗๐,๐๐๐ คน รวมทั้งลูกจ้างชั่วคราว

พนักงานของรัฐ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างขององค์การมหาชน

15 จำนวนประมาณ ๑,๔๐๐,๐๐๐ คน ทำข้อมูลไว้ดีมาก ประเด็นที่คณะกรรมการติดตาม

การบริหารงบประมาณได้วิเคราะห์ข้อมูลให้เห็นที่สำนักงานงบประมาณมอนิเตอร์และอยู่ใน

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จะเห็นแต่ค่าใช้จ่ายบุคลากรของรัฐบาล

ส่วนกลาง หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน น่าจะรวมถึงพนักงานมหาวิทยาลัย และพนักงาน

องค์กรอิสระด้วย อันนี้ คือ รวมทั้งอัยการ ตุลาการ รัฐสภา และหน่วยงานอิสระต่าง ๆ ด้วย

20 ที่เห็นส่วนใหญ่จะอยู่ในมาตรา ๖ คือ งบกลางที่ใช้เป็นเงินเบี้ยหวัด และรักษาพยาบาล จำนวน

ประมาณ ๗๐,๐๐๐ - ๘๐,๐๐๐ ล้านบาท ประเด็นที่ผมให้ความสนใจ คือ ใครมอนิเตอร์ค่าใช้จ่าย

บุคลากรของท้องถิ่น ถ้าไม่ได้มีการมอนิเตอร์และนำมารวมกัน เหมือนกับเราหลอกตัวเองอยู่

เพราะมีค่าใช้จ่ายบุคลากรส่วนท้องถิ่นอีกส่วนหนึ่ง แต่ไม่ได้นำมาคิด ยกตัวอย่างพนักงาน อบต.

จำนวนประมาณ ๘๐,๐๐๐ กว่าคน พนักงานเทศบาล จำนวนประมาณ ๗๐,๐๐๐ กว่าคน

25 ครูท้องถิ่น จำนวนประมาณ ๕๕,๐๐๐ คน กรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ ๓๔,๐๐๐ คน

๑๑๓

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปณณัณฐา ๒๘/๓

ผมรวมตัวเลขง่าย ๆ ตรงนี้ คือ ๒ แสนคน บุคลากรที่อยู่ฝั่งที่เรียกว่าข้าราชการท้องถิ่น ถ้าตัวเลขนี้ถูกต้อง ผมอ้างอิงไปแล้วว่ามาจากที่ใดและถ้าในส่วนนี้ไม่ได้มีการมอนิเตอร์ ขออนุญาตเรียน

5 ผাগไปถึงคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณด้วย อาจทำให้มองภาพผิดเพี้ยนไปได้

คิดว่าค่าใช้จ่ายบุคลากรมีแต่ในส่วนของรัฐบาลส่วนกลาง แท้ที่จริงยังมีข้าราชการส่วนท้องถิ่น

อีกกว่า ๒ แสนคน และยังไม่รวมลูกจ้างของท้องถิ่นอีก ค่าใช้จ่ายจะมีจำนวนเท่าใด ทั้งเงินเดือน

ค่าตอบแทนและสวัสดิการทั้งหลายอีกเท่าใด เมื่อนำมารวมกันแล้วคงจะมหาศาลและน่าวิตก

มากกว่านี้ ผมฝากสำนักงานประมาณว่ากรุณาช่วยมอนิเตอร์ในเรื่องนี้ด้วย ขอขอบคุณครับ

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านอำพล จินดาวัฒนะ เชิญท่านรองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

ตอบชี้แจงอีกครั้งหนึ่งครับ

นายพยุงศักดิ์ ครุเจริญ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

และสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน สำหรับข้อสังเกตและข้อแนะนำต่าง ๆ ผมขออนุญาตนำกลับไป

15 พิจารณา ร่วมกับท่านผู้บริหารและที่ประชุมต่อไป ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านรองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณครับ มีสมาชิกท่านใดยังตั้งใจ

ในประเด็นที่ท่านรองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณตอบชี้แจงอีกหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

คนที่สอง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการอภิปรายครับ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงาน

การไต่ถามงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๖

25

30

๑๑๔

ว. ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ปณณัณชฐา ๒๘/๕

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ ไม่มี

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา

5 คนที่สอง) : ท่านสมาชิกครับ วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว ขอขอบคุณทุกท่าน
ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๕๐ นาฬิกา

10